

ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
บรรจงจิต เรืองณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ตุลาคม 2551

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
บรรจงจิต เรืองณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ตุลาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
บรรจงจิต เรืองณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ตุลาคม 2551

บรรจงจิต เรื่องณรงค์. (2551). ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร . ปริญญาโท กศ.ม.

(ศิลปศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย , ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) จำนวน 5 ท่าน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลจะนำไปแยกประเภท จัดหมวดหมู่ นำมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่ครูมีแนวคิดที่ควรแทรกเนื้อหาสาระหว่างการเรียนภาคปฏิบัติ ควรให้นักเรียนสังเกต สำรวจ และแนะนำทัศนธาตุจากสิ่งแวดล้อม ควรเรียนทัศนธาตุจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก ตามความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ควรให้นักเรียนวาดภาพตามจินตนาการอย่างอิสระ การวาดภาพธรรมชาติควรให้นักเรียนศึกษาจากธรรมชาติ ด้านเทคนิค วิธีการควรให้นักเรียนเลือกอย่างอิสระ และทดลองใช้ด้วยตนเอง หลักการสุนทรียศาสตร์ และหลักการวิจารณ์งานศิลปะยังไม่ควรเรียน เนื่องจากเด็กยังเล็กเกินไป ศิลปะในท้องถิ่น ควรให้นักเรียนซึมซับจากชุมชน ศิลปะในประเทศไทย ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครูและสื่อต่างๆ การตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ควรปลูกฝังขณะสร้างสรรค์ผลงาน การสืบทอด การทำงานศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาควรเรียนรู้จากครู

2. แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) พบว่า ครูส่วนใหญ่ กำหนดเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย

3. เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่ เกี่ยวกับทัศนธาตุ ศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิค วิธีการ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ และการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ และศิลปะในท้องถิ่น

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต ใช้กระบวนการกลุ่ม การชี้แนะ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติบูรณาการสู่ปัญหาจากแหล่งการเรียนรู้และใช้กระบวนการ 7 ส.

5. การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ สังเกตจากการปฏิบัติสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมและจากผลงานนักเรียน

6. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่ครูใช้ ภาพวาด ตัวอย่าง ภาพการ์ตูน ชินงานจริง และของจริง สื่อที่นักเรียนใช้ถ่ายทอดผลงานส่วนใหญ่ เป็นคน นักเรียนใช้กระดาษ 80 แกรมในการสร้างผลงาน ใช้สีไม้ ใช้ดินน้ำมันในการปั้น ใช้ใบไม้ทำงานภาพพิมพ์ ใช้กระดาษทำสื่อผสม ใช้ผัก ผลไม้ แกะสลัก ใช้ถุงขนม และลังทำงานประดิษฐ์ ใช้ไม้และลังทำสถาปัตยกรรมจำลอง ใช้ดินสอ สี กระดาษในการออกแบบ

7. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) พบว่า ส่วนใหญ่บรรยากาศดี อากาศถ่ายเทดี มีแสงสว่างเหมาะสม แต่มีเสียงรบกวน ห้องเรียนสะอาด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพส่วนใหญ่สร้างบรรยากาศด้วยผลงานทางศิลปะ

8.การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่ทำให้นักเรียนผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น นักเรียนรับรู้ความงามจากการสร้างผลงานศิลปะและชื่นชมผลงานศิลปะทำให้นักเรียนตระหนัก รัก ห่วงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนรักและห่วงแหนภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมมากขึ้น

A STUDY OF TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT IN THE SUBSTANCE
OF VISUAL ART OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF RATCHATHEWI
DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

BUNJONGJIT RUANGNARONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in The Art Education
at Srinakharinwirot University

October 2551

Bunjongjit Ruangnarong. (2008). *A study of teaching and learning management in the substance of visual art of schools under the office of Ratchathewi District, Bangkok*. Master thesis. M.Ed. (Art Education). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Associate Professor. Amnard Yensabye., Associate Professor. Chakapong Phaetlakfa.

The purposes of this study were to study learning administration of education principle of arts in a school under Rachatewee Office of Bangkok. The subject consisted of teachers who have been taught in the group of this education principle of arts of 5 persons and grade 1-6 students of 120. The instrument of this study was questionnaire. When it was collected data, the data would be classified, categorized, analyzed and presented itself in form of tabular with data analysis. Finding percentage and content analysis, it could be summary as follows:

1. Teacher's concept of learning administration of education principle of arts was found that: the majority of teachers recommended on content intervention during practical learning. Students should notice, survey and suggest what environmental elements consist of. Through, they should learning priors from difficulty to ease thing depending on age of students. Students should draw as own imagine independently. For drawing as image naturally, students should study it from surrounding. Technically, students independently should choose own way and test it by themselves as the principle of entertainment. For the principle of arts review, students should not learn, due to they were too children. Local arts, they absorb from their communities and for Thai's arts, they should learn from teacher and medias. For recognition of arts, traditional, cultural and intellectual, all of those should establish in these students while creating results. For succeeding arts, traditional, cultural and intellectual, students should learn these from teachers.

2. Concepts of objective appointment in learning of the group of learning principle of arts were found that: the majority of these teachers appointed by mental, skill and ethics.

3. Contents of learning administration of the group of learning principle of arts were found that the majority of them have been related to elements, arts on imagine, environmental and natural arts,

techniques, method, selection, usage, equipment storage and adapting knowledge, method and way of arts to other groups of learning principle of arts and also local arts.

4. Establishment of the group of learning principle of arts was found that the majority of them have been established by demonstration, group processing, suggestion, encouraging a creative, practical focus, developing into multi-intelligences from resources of learning and 7s processes.

5. Measurement and evaluation of the group of learning principle of arts was found that the majority of them have been used a test, noticed from practical, activity joins and student's results.

6. Medias used in the group of learning principle of arts was found that the majority of teachers have been used sample images, cartoon, real-work and real-things. For medias, which the majority of students had used through was human's image. They used 80-gram paper to work, pencil color, wax clay to mold, leaf for painting, paper for multi-medias, sculpturing from vegetables and fruits, bags and crates for making invention works, making timbers and crates for artificial architecture model, pencil, color and paper for designing.

7. Context of learning administration of the group of learning principle of arts was found that the majority consisted of fresh air, good ventilation, appropriate light but noisy. Additionally, it consisted of cleaned-classroom, interaction between teachers and students and students and students were good level. Finally, to create surrounding of entertainment was generated by results of arts.

8. Learning administration of the group of learning principle of arts effective to mental of students was found that the majority of students felt better, more happiness. They also perceived beauty from results of arts and proud of them. Those were effective to them to love, jealously guarded in both natural and environment, through loving and jealously guarded more cultural, traditional and intellectual.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย เย็นสบาย ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการทำปริญญาานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวุฒิ ปัดไธสง ที่ช่วยให้คำแนะนำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาริต ทิมวัฒนบรรเทิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศศิริร์ บวรภิตติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ ทินานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร รองศาสตราจารย์ถลิตพรรณ ทองงาม ตลอดจนผู้บริหารครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) และนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี ที่เอื้อเพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อนครูโรงเรียนวัดพระยาหยั่งที่คอยเป็นกำลังใจให้ในการทำปริญญาานิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท ศิลปศึกษา และ ศิลปะสมัยใหม่ ที่คอยเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันจนฝ่าฟันอุปสรรคมาได้

สุดท้ายขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อบิดา มารดา ของผู้วิจัย ที่ล่วงลับไปแล้ว ที่ปลูกฝังให้ผู้วิจัยรักการศึกษา ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ถึงแม้ท่านจะไม่มีชีวิตอยู่แล้วแต่ก็ยังทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ไปได้

บรรจงจิต เรืองณรงค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนของไทย.....	7
ทัศนศิลป์.....	11
บริบทของศิลปะสมัยใหม่และทัศนศิลป์.....	13
ประเภทศิลปะตามการรับรู้.....	23
การศึกษาในปัจจุบัน.....	25
การจัดการเรียนรู้.....	26
แนวคิดในการจัดการเรียนรู้.....	28
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	28
เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้.....	30
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	30
การวัดและประเมินผล.....	33
สื่อการเรียนรู้.....	35
บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้.....	36
การพัฒนาในด้านจิตใจ.....	36
ศิลปศึกษา.....	37
การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถม.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
วิธีสอนศิลปะ.....	38
ลำดับขั้นการเรียนรู้ศิลปะ.....	39
พัฒนาการทางด้านศิลปะ.....	40
ผลงานศิลปะของนักเรียนระดับประถม.....	43
คุณค่าของการเรียนศิลปะ.....	44
แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปศึกษา.....	46
แนวคิดพหุศิลปศึกษา.....	46
แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน Discipline – based Art Education.....	46
แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย Thia Wisdom Arts Education.....	47
แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา Multiple Intelligences ArtsEducation....	48
แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่Post–Modern Arts Education.....	49
แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ Gifted Child Arts Education.....	51
ทฤษฎีทางศิลปศึกษา.....	52
ทฤษฎีการสอนด้านสุนทรียศาสตร์และศิลปวิจารณ์.....	52
การวิจารณ์ศิลปะเชิงประจักษ์.....	52
ข้อมูลทั่วไปของเขตราชเทวี.....	56
ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	62
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	62
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
วิธีการเก็บข้อมูล.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	65
แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	86
เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	87
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)....	95
การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	102
สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	103
บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์).....	123
การพัฒนาทางด้านจิตใจจากการจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์)	130
ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์)	134
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	136
ความมุ่งหมายของการวิจัย	136
ขอบเขตของการวิจัย	136
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	136
การวิเคราะห์ข้อมูล	137
สรุปผลการวิจัย	137
อภิปรายผล	150
ข้อเสนอแนะ	154

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	161
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	197

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ในส่วนที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6.....	66
2 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทัศนธาตุ.....	67
3 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะเรื่องทัศนธาตุ.....	68
4 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะตามจินตนาการ.....	69
5 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	70
6 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการใน การสร้างผลงานศิลปะ.....	71
7 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือกวัสดุ อุปกรณ์...	72
8 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์....	73
9 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์.....	74
10 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ ในเรื่องหลักการของสุนทรียศาสตร์.....	75
11 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ.....	76
12 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ.....	77

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6.....	78
14 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น.....	79
15 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	80
16 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	80
17 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย.....	81
18 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย.....	82
19 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอดการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย.....	83
20 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบความเป็นมาของศิลปะสากล.....	84
21 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล.....	85
22 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล.....	86
23 จำนวนและร้อยละของแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2.....	87
24 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของครู.....	88

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของนักเรียน.....	89
26 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของครู.....	90
27 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของนักเรียน...	90
28 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของครู.....	91
29 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของนักเรียน.....	92
30 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของครู.....	94
31 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของนักเรียน...	95
32 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของครู.....	96
33 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	97
34 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของครู.....	99
35 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	101
36 จำนวนและร้อยละของการวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2.....	103
37 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของครู.....	104
38 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	104
39 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของครู.....	105
40 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	106
41 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของครู.....	107
42 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	107

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
43 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน.....	108
44 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน.....	109
45 จำนวนและร้อยละของสีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน.....	110
46 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น.....	110
47 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนที่ใช้ทำภาพพิมพ์.....	111
48 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนที่ใช้ทำสื่อผสม.....	112
49 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก.....	112
50 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์.....	113
51 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม.....	113
52 จำนวนและร้อยละของวัสดุและอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ออกแบบ.....	114
53 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของครู.....	114
54 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	115
55 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของครู.....	116
56 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	117
57 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิควิธีการ จากคำกล่าวของครู.....	118
58 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	118
59 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน.....	119
60 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของ นักเรียน.....	120
61 จำนวนและร้อยละของสีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน.....	120
62 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น.....	121
63 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก.....	121
64 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์.....	122
65 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม.....	122

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
66 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าว ของครู.....	123
67 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าว ของนักเรียน	124
68 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของครู.....	124
69 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของนักเรียน....	124
70 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของครู.....	125
71 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าว ของนักเรียน.....	125
72 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของครู.....	126
73 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของ นักเรียน.....	126
74 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของครู.....	127
75 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียน.....	127
76 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของครู.....	128
77 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียน...	129
78 จำนวนและร้อยละของการสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของครู.....	129
79 จำนวนและร้อยละของการสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	130
80 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	131
81 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม จากคำกล่าวของนักเรียน.....	131
82 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนัก รัก ห่วงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากคำกล่าวของนักเรียน.....	132

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
83 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน.....	133
84 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม จากคำกล่าวของนักเรียน.....	133
85 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนัก รักและหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม จากคำกล่าว ของนักเรียน.....	134

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญทางด้านต่างๆ การติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนที่มีความสะดวกสบาย โดยใช้มือถือและอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงเด็กและผู้ใหญ่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นเมืองที่มีความเจริญทางด้านวัตถุมากที่สุดในประเทศไทย เป็นเมืองที่เป็นศูนย์รวมของสิ่งต่างๆ มากมาย เป็นศูนย์กลางทางการเมืองการปกครอง การศึกษา มีศูนย์การค้า สถานบันเทิง ห้างร้าน บริษัท ฯลฯ เป็นแรงดึงดูดให้ประชาชนในสวนอื่น ๆ ของประเทศ ต่างหลั่งไหลเข้ามาสู่กรุงเทพมหานครเพื่อหางานทำ การเข้ามาอาศัยและประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากทำให้สภาพของกรุงเทพมหานครเป็นนครแห่งความแออัดที่ใหญ่โตเกินขนาด ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านผู้คนอาคารบ้านเรือน และยานพาหนะต่าง ๆ มีปริมาณรถยนต์ จักรยานยนต์มากมาย จนทำให้ถนนในกรุงเทพมหานครมีรถติดกันทุกวัน อากาศเต็มไปด้วยหมอกควันและฝุ่นละออง ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ผู้คนก็ต้องทนเพราะเป็นแหล่งประกอบชีพที่ทำรายได้ดีกว่าที่บ้านเกิด ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพที่สุจริตหรืออาชีพผิดกฎหมายก็ตาม และจากปัญหาการอพยพเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้คนที่ย้ายมาอยู่ในกรุงเทพฯ ห่วงเหินกับญาติคนอื่น ๆ มากขึ้น เมื่อมีครอบครัวก็ต้องดิ้นรนต่อสู้ช่วยตนเอง ทำให้ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูก เพราะต้องทำงาน บางครอบครัวมีการหย่าร้าง และวัยรุ่นที่เข้ามาทำงาน หรือเข้ามาศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกิดความเหงา ว้าเหว่ และมีสื่อช่วย ทำให้วัยรุ่นชายและหญิงมีคู่ก่อนวัยอันควร ในขณะที่อายุยังน้อยยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร ทำให้เกิดปัญหาการทำแท้ง การทิ้งลูก จากปัญหาต่างๆ ข้างต้น ทำให้เด็กที่เติบโตขึ้นมาเป็นเด็กมีปัญหาขาดความรักความอบอุ่น

เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น เรื่องที่จะต้องถูกจับตามองเป็นอันดับต้น ๆ คือเรื่องการศึกษา จากปัญหาสังคมเหล่านี้ สิ่งที่สังคมคาดหวัง คือการศึกษาที่ทำให้เด็กรู้เท่าทันปัญหาปรับตัวได้ เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณธรรม มีจิตใจงดงาม จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่ได้ปรับให้สอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ในปัจจุบันและจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ .2545 : 5) และแนวการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน ที่ให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรา 22 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้อง

ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ .2545 : 11) ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า

สังคมทุกวันนี้เชื่อมโยง ชับซ้อน เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถเผชิญกับความซับซ้อน และความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ จึงเกิดสภาวะวิกฤต ...การเรียนรู้โดยการท่องหนังสือหรือเอาวิชาเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้มนุษย์เผชิญและแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะโลกแห่งวิชา กับโลกแห่งความจริง ต่างกัน การเรียนโดยเอาวิชาเป็นตัวตั้งทำให้แยกตัวออกจากความเป็นจริงของชีวิตและสังคมที่ซับซ้อน และเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ...การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง สถานการณ์จริงของแต่ละคนไม่เหมือนกันจึงต้องเอาผู้เรียนแต่ละคนเป็นตัวตั้ง ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา ซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย (ประเวศ วะสี.2543 : 5-6)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งในแปดกลุ่มสาระที่มีการจัดการศึกษาโดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีความคาดหวัง ต่อคุณภาพของผู้เรียนไว้ดังนี้

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความสวยงาม ความเป็นระเบียบ รับรู้อย่างพินิจพิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพทางศิลปะ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .2545 : 3)

เขตราชเทวี เป็นเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขต จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรिकาราม โรงเรียนวัดศิंहสาราม และโรงเรียนวัดพระยาหยัง เขตราชเทวีเป็นเขตที่อยู่ท่ามกลางความเจริญทางด้านวัตถุ มีผู้คนที่อยู่พวยมาจากต่างจังหวัดมากมายเพื่อเข้ามาทำงาน มีชุมชนแออัด เด็กที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน และอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดที่มีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี มีปัญหายาเสพติด ร้านเกมคอมพิวเตอร์ที่มอมเมาเยาวชน และมีสิ่งยั่วยุอื่นๆ อีกมากมาย ที่จะชักนำให้เด็กไปสู่หนทางที่ไม่ดี และในภาวะที่ปัญหาต่างๆ มากมายเช่นนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะช่วยนักเรียนผ่อนคลาย ช่วยให้มีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความ

สวยงาม ทำให้เด็กไม่หันเหไปสู่สิ่งที่ไม่ดี ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวของเขาในการที่จะพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้ดีขึ้นนั้น การจัดการศึกษาให้กับเด็กเหล่านี้ต้องบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาทางด้านจิตใจ และด้านต่าง ๆ ตามความหวังของกระทรวงศึกษาธิการอย่างจริงจัง และการที่จะทราบได้ว่าการจัดการศึกษาให้กับเด็กเหล่านี้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนา ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้คาดหวังไว้หรือไม่นั้น สามารถศึกษาได้จากการจัดการเรียนรู้ซึ่งผลของการจัดการเรียนรู้ที่คืบหน้า มีผลต่อการพัฒนาของนักเรียนที่จะทำให้นักเรียนมีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความสวยงาม โดยในการจัดการเรียนรู้นี้ สามารถศึกษาได้จาก แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของครู แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ของครู เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และผลของการพัฒนาทางด้านจิตใจ

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ซึ่งมีผลต่อพัฒนาทางด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านจิตใจของนักเรียนให้เป็นที่ไปตามที่กระทรวงศึกษาได้คาดหวังไว้นั้นจึงมีความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับ การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ . 2545 : 6) เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความสวยงาม ความเป็นระเบียบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปะวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ และการที่นักเรียนจะเป็นได้อย่างที่คาดหวังเช่นนี้ จะต้องขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ของครูด้วย การศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์)จึงมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจถึง การจัดการเรียนรู้อุณหภูมิกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

3. เป็นประโยชน์กับผู้ที่จะทำงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเลือกพื้นที่ภาคสนามแบบเจาะจง ซึ่งได้แก่ โรงเรียนกึ่งเพชร โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม โรงเรียนวัดศิขิงสาราม และโรงเรียนวัดพระยาขัง แล้วศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ในประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาเฉพาะประเด็นดังต่อไปนี้

- แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- สื่อการเรียนรู้ (เฉพาะสื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาเฉพาะประเด็นดังต่อไปนี้

- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- สื่อการเรียนรู้ (สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสื่อที่นักเรียนใช้)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย จุดประสงค์ สาระ/ เนื้อหา วิธีการ/ กระบวนการ/กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
2. แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความคิดเกี่ยวกับการสอนที่พรรณนา อธิบาย ทำนาย ปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการสอนที่นักคิด นักจิตวิทยา หรือนักการศึกษา ได้นำเสนอ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการจะให้เกิดกับผู้เรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมง
4. เนื้อหาในการเรียนรู้ หมายถึง รายละเอียดของสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เทคนิค วิธีการ ทางด้านทัศนศิลป์
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ที่ผู้สอนได้จัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
6. การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ที่ใช้วัดและประเมินผลผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้
7. สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูล ความรู้จากผู้สอน หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ไปยังผู้เรียน
8. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ศิลปะในระบบโรงเรียนของไทย
2. ทศนศิลป์
3. บริบทของศิลปะสมัยใหม่ และทศนศิลป์
4. ประเภทของศิลปะตามการรับรู้
5. การศึกษาในปัจจุบัน
 - การจัดการเรียนรู้
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
 - จุดประสงค์การเรียนรู้
 - เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
 - การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผล
 - สื่อการเรียนรู้
 - บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
 - การพัฒนาในด้านจิตใจ
6. ศิลปศึกษา
 - การสอนศิลปะแก่นักเรียนระดับประถม
 - วิธีสอนศิลปะ
 - ลำดับชั้นการเรียนรู้ศิลปะ
 - พัฒนาการทางด้านศิลปะ
 - ผลงานศิลปะของนักเรียนระดับประถม
 - คุณค่าของการเรียนศิลปะ
7. แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปศึกษา
 - แนวคิดพหุศิลปศึกษา
 - แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน Discipline – based Art Education
 - แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย Thai Wisdom Arts Education

- แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา Multiple Intelligences Arts Education
- แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ Post-Modern Arts Education
- แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ Gifted Child Arts Education
- ทฤษฎีทางศิลปศึกษา
 - ทฤษฎีการสอนด้านสุนทรียศาสตร์และศิลปวิจารณ์
 - การวิจารณ์ศิลปะเชิงประจักษ์

8. ข้อมูลทั่วไปของเขตราชเทวี

9. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

- โรงเรียนกิงเพชร
- โรงเรียนวัดคิศจนสาราม
- โรงเรียนทัศนารุณสุนทรการาม
- โรงเรียนวัดพระยาขัง

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ศิลปะในระบบโรงเรียนของไทย

ศิลปะในยุคต่างๆ ของไทยในอดีต เป็นศิลปะที่มีลักษณะเป็นประเพณีนิยม ถ่ายทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นศิลปะที่ทำเพื่อศาสนา เช่น งานเกี่ยวกับวัดวาอาราม ปฏิมากรรม พระพุทธรูป และนอกจากนั้นก็ยังมีศิลปะที่ทำไว้เพื่อประโยชน์ใช้สอย ส่วนสถาปัตยกรรมที่ทำด้วยไม้ก็ไม่ทนทาน ทำให้สูญหายไปบ้าง

ในยุคสุโขทัย อยุธยา ศิลปะเกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ งานศิลปะจะเป็นรูปเคารพในทางศาสนา รูปแบบของงานศิลปะก็จะมีการสืบทอดต่อกันมา อาจจะมีแปลงรูปทรงบ้างโดยการนำมาผสมผสานกัน แต่รูปแบบของศิลปะก็ไม่เปลี่ยนแปลงไปมาก ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังรักษาแบบประเพณี อย่างอยุธยาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังไม่มีการจัดระบบโรงเรียน คงศึกษาเล่าเรียนกันตามวัดวาอารามและตามสำนักตามแบบโบราณ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ . 2534: 43) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ถือเป็นยุคทองของจิตรกรรมไทย ถึงแม้จะมีชนชาติอื่นเข้ามา เช่น ชาวจีนซึ่งเข้ามาทำงานและทำการค้าขาย ในสมัยนั้นการค้าเจริญมาก ศิลปะจีนมีอิทธิพลกับศิลปะของไทยด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม ศิลปะของไทยก็ยังคงรักษารูปแบบเอาไว้ อาจเป็นเพราะว่ารัชกาลที่ 3 ทรงสนับสนุนควบคู่ไปกับศิลปะที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีนเมื่อถึงปลายรัชกาลที่ 3 ก็มีมิชชันนารีชาวอเมริกันเข้ามาเริ่มเผยแพร่ศาสนาคริสต์ โปรเตสแตนต์ รักษาพยาบาล มีสิ่งพิมพ์หนังสือสินค้าต่างๆ เข้ามา รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคที่ประเทศไทยเผชิญกับการล่าอาณานิคม

ของยุโรป เป็นยุคที่มีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากขึ้น ทำให้ขรัวอินโข่ง ได้รับอิทธิพลในการสร้างงานศิลปะตามแนวตะวันตก วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ว่า

เมื่อกล่าวถึงศิลปกรรมในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นักวิชาการหรือนักประวัติศาสตร์ศิลป์ทุกคนจะต้องกล่าวถึงขรัวอินโข่ง กล่าวถึงอย่างยกย่องสรรเสริญถึงความยิ่งใหญ่และความกล้าหาญในการสร้างสรรค์จิตรกรรมกระบวนแบบใหม่ให้ปรากฏขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 โดยผสมผสานจิตรกรรมไทยประเพณีนิยม ศิลปะลัทธิประทับใจ ศิลปะจีนคณินิยม ศิลปะธรรมชาตินิยม และศิลปะสัญลักษณ์นิยมเข้าไว้ด้วยกันอย่างสง่างาม เป็นศิลปะกระบวนแบบขรัวอินโข่งที่ส่งอิทธิพลไปสู่ศิลปินร่วมสมัยในขณะนั้นอย่างกว้างขวาง (วิรุณ ตั้งเจริญ . 2534: 45)

เมื่อถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็รับศิลปะตะวันตกเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสถาปัตยกรรมหรือประติมากรรม สาเหตุเพราะต้องการให้ประเทศมีความก้าวหน้าทัดเทียมประเทศตะวันตก ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 สมัยนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสยุโรป 3 ครั้ง วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ว่าการเสด็จประพาสยุโรปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทั้งสองครั้งมีผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของศิลปะในประเทศไทยอย่างมาก เพราะจากการได้ทอดพระเนตรศิลปวัฒนธรรมยุโรปทำให้พระองค์ทรงนำแบบอย่างที่ได้พบเห็นในยุโรปกลับมาสู่ประเทศไทย ทรงจ้างสถาปนิก จิตรกร ประติมากร ชาวยุโรปหลายคนเข้ามาทำงานในประเทศไทย ส่วนมากเป็นชาวอิตาลี (วิรุณ ตั้งเจริญ.2534: 45)

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีระบบโรงเรียนในแบบตะวันตก วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ว่า ระบบโรงเรียนของชาวตะวันตกได้เริ่มปรากฏขึ้นในรัชกาลนี้ คณะมิชชันนารีเพรสไบทีเรียน (Presbyterian) ฝ่ายโปรเตสแตนต์ ได้ตั้งโรงเรียนซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนศาสนาขึ้นในปี 2395 และโรงเรียนสอนศาสนาก็ขยายต่อไปยังจังหวัดต่างๆ เช่น เพชรบุรี เชียงใหม่ (วิรุณ ตั้งเจริญ . 2545: 35) ในสมัยนั้นเกิดโรงเรียนฝึกหัดข้าราชการพลเรือน และภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนมหาดเล็ก”

การจัดการเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนมีครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2438 และมีการปรับปรุงในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อมา

รายละเอียดในหลักสูตรปีพุทธศักราช 2438 ให้มีการสอนวิชาศิลปะในประโยค 3 โดยกำหนดให้เรียนวาดเขียนทั้ง 4 ชั้น (การเรียนในสมัยนั้น แบ่งเป็นประโยค 1, 2 และ 3 ประโยค 1 มี 3 ชั้น ประโยค 2 มี 3 ชั้น ประโยค 3 มี 4 ชั้น) กล่าวคือ

ชั้นที่ 1 ให้เขียนมือเปล่ากับเขียนมีสเกล

ชั้นที่ 2 ให้เขียนมือเปล่าจากรูปของจริง กับเขียนมีสเกล

ชั้นที่ 3 วาดเขียนมือเปล่า เขียนด้วยธรรมชาติโลก

ชั้นที่ 4 ให้เขียนระบายเงาจากของจริงและเขียนรูปในภูมิศาสตร์

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรในสมัยนั้นเน้นให้การวาดภาพเป็นวิชาศิลปศึกษาเพียงอย่างเดียว และให้เรียนกันเฉพาะในชั้นสูง ๆ ซึ่งเทียบได้กับระดับมัธยมในปัจจุบัน

ปีพุทธศักราช 2445 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นการศึกษาสามัญคิดแปลกไปจากเดิม คือเปลี่ยนเป็น 4 ประโยค และไม่เรียกว่าประโยค 1 ประโยค 2 เช่นที่เคยเรียก แต่เรียกเป็น

ประโยคมูลศึกษา มี 3 ชั้น (ประโยค 1 เดิม)

ประโยคประถมศึกษา มี 3 ชั้น (ประโยค 2 เดิม)

ประโยคมัธยมศึกษา มี 3 ชั้น (ประโยค 2 เดิม)

ประโยคมัธยมศึกษา มี 2 ชั้น (ประโยค 3 เดิม) ต่อมาเมื่อปีพุทธศักราช 2448 ได้กำหนดให้ประโยคประถมศึกษามี 4 ชั้น

การปรับปรุงหลักสูตรในปีพุทธศักราช 2445 นั้น ประโยคประถมศึกษายังไม่มีวิชาศิลปะอยู่เลย แต่ในหลักสูตรประโยคมัศึกษากำหนดให้สอนวิชาศิลปะ ซึ่งเนื้อหาการเรียนการสอนไม่ได้เป็นศิลปะตามที่เข้าใจในปัจจุบัน เป็นการสอนเรขาคณิต (สมัยนั้นเรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า ยีอเมตรี) สอนกันตลอดทั้ง 3 ปี จึงเท่ากับว่าในระยะนั้นยังไม่ให้ความสำคัญกับความรู้ทางศิลปะเช่นที่เข้าใจกันในปัจจุบันแต่อย่างไร

ปีพุทธศักราช 2452 มีการประกาศแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่ส่วนสามัญศึกษา โดยแบ่งเป็น

ชั้นประถมศึกษามูลศึกษา 3 ปี (อายุ 7-9 ขวบ)

ชั้นประถมศึกษาประถมศึกษา 3 ปี (เปลี่ยนจาก 4 ปี กลับมาเป็น 3 ปีอีก)

ชั้นประโยคมัธยมศึกษา 3 ปี

ชั้นมัธยมสูง 3 ปี (เดิม 2 ปี)

ในระยะนี้มีวิชาพิเศษต่าง ๆ บรรจุไว้ในทุกระดับคือ

ชั้นประถมศึกษามูลศึกษา กำหนดให้เรียนวิชาการฝีมือ ส่วนวิชาศิลปะเป็นเพียงวิชาที่ไม่บังคับให้สอน (ซึ่งมีวิชาอื่น ๆ อีก) แต่เลือกสอนได้ตามความสามารถ

ชั้นประถมศึกษาประถมศึกษา กำหนดให้สอนวิชาวาดเขียน เป็นวิชาบังคับ และการฝีมือเป็นวิชาเลือก

ชั้นประโยคมัธยมศึกษา วิชาวาดเขียนเป็นวิชาบังคับ

ชั้นมัธยมสูง วิชาวาดเขียนยังคงเป็นวิชาบังคับ (พระพงษ์ กุลพิศาล .2546 : 134-135)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาโรงเรียนเพาะช่างขึ้น วิทยาลัยสุวพรรณ กล่าวว่าในวันที่ 1 มกราคม 2454 โรงเรียนช่างได้เริ่มสร้างอาคารถาวร เพื่อเป็นที่ระลึกในงานพระบรมศพ อุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว...พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อโรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนเพาะช่าง” และได้เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดโรงเรียนเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2456 (วิบูลย์ ลีสุวรรณ . 2542 :50-51) มีการสถาปนามหาวิทยาลัย คือจากโรงเรียนมหาดเล็ก ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2459 และในปี พ.ศ.2466 คอรัวโรโด เฟโรจี หรือศิลป์ พีระศรี ผู้ที่มีบทบาทด้านศิลปะ

แนวอะคามีของตะวันตกในประเทศไทย ก็เข้ามาเนื่องจากรัฐบาลไทยต้องการช่างปั้นหรือประติมากร โดยคอร์ราโด เฟโรจี ได้เข้ารับราชการในตำแหน่งช่างปั้น สังกัดกรมศิลปากร ราชบัณฑิตยสภา

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการสถาปนามหาวิทยาลัยศิลปากรโดยมี คอร์ราโด เฟโรจี หรือ ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้วางรากฐาน พิษณุ สุภนิมิตร กล่าวไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2476 โดยคำแนะนำของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กรมศิลปากรจึงได้ตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมขึ้นเพื่อฝึกสอนการเขียนภาพและการปั้นให้กับเยาวชนไทย ศิษย์รุ่นแรก ๆ ที่เข้าศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากโรงเรียนเพาะช่าง อย่างเช่น อาจารย์เฟื้อ หริพิทักษ์ อาจารย์พิมาน มูลประมุข อาจารย์สิทธิเดช แสงหิรัญ อาจารย์แสวง สงฆ์มั่งมี อาจารย์แจ่ม ขาวมีชื่อ (พิษณุ สุภนิมิตร. 2535:27) การเปิดโรงเรียนประณีตศิลปกรรมนี้เอง เป็นการเริ่มต้นการเรียนศิลปะแนวตะวันตกในระบบการศึกษา และได้กลายเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปะในประเทศไทยมาจนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2575 มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2496 มีการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และมีการสถาปนามหาวิทยาลัยขึ้นอีกหลายแห่งต่อมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน

สำหรับการเริ่มต้นของศิลปะศึกษานั้นเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา วอลเทอร์ สมิธ (Walter Smith) นักการศึกษาชาวอังกฤษ ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางด้านศิลปะขึ้นในสหรัฐอเมริกา วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงทศวรรษ 1870 นักอุตสาหกรรมในแมสซาชูเซตส์ หลังกระแสปฏิวัติอุตสาหกรรม ได้ผลักดันให้การศึกษาในโรงเรียน บรรจิวิชาวาดเขียน (Drawing) ไว้ในหลักสูตร เพื่อให้วิชาวาดเขียนช่วยสร้างทักษะในการร่างแบบและออกแบบ ซึ่งจะมีผลต่อภาคอุตสาหกรรมในช่วงเวลานั้น วอลเทอร์ สมิธ (Walter Smith) นักการศึกษาชาวอังกฤษ ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาทางด้านศิลปะขึ้นในสหรัฐอเมริกา แบบฝึกหัดการวาดเขียนของ วอลเทอร์ สมิธ เป็นแบบฝึกหัดในลักษณะเขียนตามแบบโดยตรง ซึ่งการเขียนตามแบบนี้ได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่ว่าทักษะในการวาดภาพและออกแบบย่อมเป็นผลมาจากการเลียนแบบ การฝึกฝนและการปฏิบัติ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2545:5)

ในประเทศไทยหลังจากที่การศึกษาในระบบ เริ่มเกิดขึ้น ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อถึงพุทธศักราช 2438 เรามีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับแรก หลักสูตรฉบับดังกล่าว มีวิชาวาดเขียนอยู่ด้วย หลังจากนั้นเราก็มีหลักสูตรการศึกษาอีกหลายต่อหลายฉบับ ชื่อ “วิชาศิลปะ” ปรับเปลี่ยนไปหลากหลายชื่อ (วิรุณ ตั้งเจริญ .2549 : 130) ตามกระแสตะวันตก ทั้งศิลปะหลักวิชาของตะวันตกที่เข้ามาโดย คอร์ราโด เฟโรจี หรือ ศิลป์ พีระศรี และ ศิลปะสมัยใหม่ที่เข้ามาโดยผู้ที่ไปศึกษาต่างประเทศ ผสมผสานกับศิลปะของไทย

หลังจากการเกิดขึ้นของโรงเรียนเพาะช่าง และมหาวิทยาลัยศิลปากร การศึกษาทางศิลปะได้รับการสนับสนุนอย่างแพร่หลาย โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสนใจการศึกษาทางด้านศิลปะมากขึ้น ทำให้ในปี พ.ศ. 2511 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เปิดแผนกศิลปศึกษา ภายใต้อาจารย์ศึกษาโดยการผลักดันของอารี สุทธิพันธุ์ เปิดรับนักศึกษาศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อผลิตครูศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้น โดยเฉพาะเป็นแห่งแรกของประเทศไทย หลักสูตรที่ใช้ก็ปรับปรุงจากระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เนื่องจากขณะนั้นสหรัฐอเมริกาจัดได้ว่ามีชื่อเสียงทางการผลิตครูศิลปศึกษาเป็นอย่างมาก (พิระพงษ์ กุลพิศาล .2546 .132)

ต่อมาในภาวะที่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และขณะนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทยหลังการปฏิวัติในปี พ.ศ. 2535 ทำให้เกิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้น ส่งผลให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้เรียกการศึกษาทางด้านศิลปะว่า “กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ” แบ่งเป็น 3 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 : ดนตรี สาระที่ 3 : นาฏศิลป์ ซึ่งในสาระที่ 1 : ทักษะศิลป์ นั้นมีมาตรฐาน 2 ข้อ คือ

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .2545 : 18)

ทัศนศิลป์

ตามที่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้เรียกการศึกษาทางด้านศิลปะว่า “กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ” ซึ่งในสาระที่ 1 ใช้คำว่า “ทัศนศิลป์” คำว่า “ทัศนศิลป์” (visual art) เป็นคำที่มีความสับสนเนื่องมาจากศิลปะสมัยใหม่ วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวถึงคำว่า ทัศนศิลป์ว่า นักวิชาการและศิลปินสมัยใหม่ในสหรัฐอเมริกา ใช้คำว่า “visual art” อารี สุทธิพันธุ์ ใช้ในภาษาไทยว่า “ทัศนศิลป์” ไม่น้อยกว่า 30 ปีที่แล้ว ช่วงเวลานั้น วงการศิลปะบ้านเรากำลังคำนึงกันพอสมควร แต่วันนี้ “ทัศนศิลป์” ได้กลายเป็นคำปกติธรรมดาไปเรียบร้อยแล้ว (วิรุณ ตั้งเจริญ .2547 : 38) ทัศนศิลป์ (visual art) ...แปลความหมายมาจากภาษาอังกฤษ คำว่า “visual art” จุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดความหมาย คือต้องการจะแยกลักษณะการรับรู้ของมนุษย์ทางด้านศิลปะให้มีความ

ซัดเจน (สุชาติ เถาทอง .2545?: 19) อารี สุทธิพันธุ์ ได้กล่าวถึงการเกิดของ คำว่า “visual art” ไว้ดังนี้

คำว่า “ทัศนศิลป์” (visual art) ...เกิดจากแนวคิดของกลุ่มศิลปินเบาศาสตร์ ของเยอรมนี ตั้งสถาบันเบาศาสตร์ขึ้น ค.ศ.1919 และตั้งได้ไม่นานก็ต้องแยกย้ายกันไปในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งย้ายไปอยู่ประเทศอเมริกา มากที่สุด และได้ตั้งสถาบันทางศิลปะใหม่ขึ้นที่นครชิคาโก ชื่อว่า institute of design โดยโมโฮลี นาง (Moholy Nagy) และโมโฮลี นาง ผู้นี้เอง ได้พยายามทบทวนจุดยืนทางศิลปะใหม่ ตามแนวทางของศิลปะที่มี พื้นฐานจากความเข้าใจของการมองเห็น การสัมผัส การได้ยิน และการได้กลิ่น (Sight, Touch, Sound and Smell) ซึ่งทำให้ศิลปะมีลักษณะเป็นเหตุผล และเป็นวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันนี้มีจำนวนมากขึ้น จึงได้คิดกันว่าควรจะใช้คำใหม่ที่เหมาะสมรัดกุม จึงได้ตั้งว่า ทัศนศิลป์ (visual art) โดยได้มีการวิจัยทางศิลปะตามวิธีการวิทยาศาสตร์เกิดขึ้น โดย รูคอล์ฟ อาร์นฮาม และ พวกมีหนังสือเป็นหลักฐานรายงานการวิจัยนี้ คือ Art and Visual Perception พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1954 ดังนั้นคำนี้จึง ได้วิวัฒนาการมาจนพอสมควร โดยมีพื้นฐานทางจิตวิทยาการรับรู้ แขนงเอสตอลท์ ทางชีววิทยา และทางปรัชญา สาขากลางระหว่างวัตถุและจิต (อารี สุทธิพันธุ์ .2532 : 45-46)

ทัศนศิลป์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนศิลป์ น. ศิลปกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งแสดงออกด้วยลักษณะที่เป็นรูปภาพหรือรูปทรง รับรู้ได้ด้วยการเห็น และสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง เช่น ภาพจิตรกรรม ภาพพิมพ์ งานประติมากรรม งานสถาปัตยกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน .2546 : 521) อารี สุทธิพันธุ์ กล่าวถึงความหมายของทัศนศิลป์ ไว้ว่า ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นให้เห็นเป็นรูปทรงสองมิติ และสามมิติ มีเนื้อที่ บริเวณว่างตามปริมาณของการรับรู้ มีลักษณะเป็นสองมิติและสามมิติ และที่สำคัญคือ มองเห็นได้ (อารี สุทธิพันธุ์ .2532 : 47-48) และนอกจากนี้อารี สุทธิพันธุ์ ยังได้กล่าวไว้ว่า ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดรูปแบบจากโลกภายนอก หรือโลกภายในด้วยสื่อวัสดุ ตามกระบวนการรับรู้บนระนาบรองรับให้มองเห็น ซึ่งเรียกว่าศิลปะที่มองเห็นหรือทัศนศิลป์ (Visual art) เป็นรูปแบบที่เกิดจากการรับรู้ของผู้สร้าง (อารี สุทธิพันธุ์ .2543 : 96) วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ว่า “ทัศนศิลป์” (visual art) ในความหมายของงานศิลปะที่สื่อสารด้วยตา สามารถมองเห็นได้ หรือสัมผัสได้ด้วยสัมผัสประสาท โดยยึดถือโลก หรือวัตถุที่ประจักษ์ได้เป็นแรงกระตุ้นสำคัญในการแสดงออกทางศิลปะ รวมทั้งปรากฏการณ์ผลงานในเชิงประจักษ์ที่รับรู้เห็นได้ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2547 : 31) พีระพงษ์ กุลพิศาลได้กล่าวถึงความหมายของทัศนศิลป์ไว้ว่า หมายถึง งานศิลปะประเภทที่สัมผัสได้ด้วยการมองเห็น เป็นศิลปะที่มีรูปร่างและมีโครงสร้าง ศิลปะประเภทนี้มีผลงานที่สามารถมองเห็น ความงามได้ (พีระพงษ์ กุลพิศาล .2546 : 50) สุชาติ เถาทอง ได้กล่าวไว้ดังนี้

ทัศนศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่สื่อความหมายและรับรู้ได้ด้วยการเห็น ได้แก่ ผลงานประเภติดิจิตรกรรม (painting) ประติมากรรม (sculpture) สถาปัตยกรรม (architecture) ภาพพิมพ์ (graphic art) เป็นต้น แสดงรูปด้วยการใช้ความหมายหรือร่องรอยที่ปรากฏเห็นได้ รอยเหล่านี้อาจทำด้วยเครื่องมือ วัสดุ และ / หรือกลวิธีใดๆ ก็ได้ การกินระหว่างเนื้อที่ (space art) ทางกายภาพเป็นคุณสมบัติเฉพาะด้านทัศนศิลป์ ทำให้มีความต่างไปจาก โสตศิลป์ (audio art) และ โสตทัศนศิลป์ (visual & audio art) ซึ่งเป็นศิลปะที่สื่อความหมายและรับรู้ได้ด้วยการได้ยิน หรือทั้งการได้ยินและการชม (สุชาติ เถาทอง . 2545?: 19)

บริบทของศิลปะสมัยใหม่ และทัศนศิลป์

ทัศนศิลป์เกิดขึ้นโดยมีรากฐานมาจากศิลปะยุคสมัยใหม่ การเกิดขึ้นของยุคสังคมนิยมสมัยใหม่ มีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระตุ้นความคิดในเชิงเหตุผล หรือความคิดในเชิงวิทยาศาสตร์ (scientific thinking) ให้เกิดขึ้น และเมื่อความคิดอย่างใหม่เช่นนี้เกิดขึ้น ก็ย่อมส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมนิยม การดำรงชีวิต การแสวงหาความรู้ ความพึงพอใจในชีวิต ฯลฯ ก่อให้เกิดสังคมนิยมสมัยใหม่ และศิลปะสมัยใหม่ไปพร้อมกัน (วิรุณ ตั้งเจริญ . 2536 : 57)

การเกิดขึ้นของยุคสมัยใหม่ มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการเกิดขึ้นของยุคนี้ ได้แก่ การปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ในช่วงนี้มีการใช้เครื่องจักรไอน้ำ เรือกำปั่น มีรถไฟเครื่องจักรไอน้ำและทางรถไฟ มีการปั่นด้าย การทอผ้าด้วยเครื่องจักรไอน้ำ ฯลฯ การปฏิวัติในฝรั่งเศส ใน ค.ศ. 1789 ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง การปฏิวัติในฝรั่งเศสเกิดขึ้นหลายครั้ง มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองหลายครั้ง สิ่งที่เป็นสาเหตุของการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1798 เป็นผลมาจากความไม่พอใจของชนชั้นกลางที่ไม่พอใจราชสำนัก ซึ่งฟุ่มเฟือยในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้นกำลังย่ำแย่ และหลังจากการปฏิวัติหลาย ๆ ครั้ง ในที่สุดประชาชนจึงประกาศให้ฝรั่งเศส เป็นสาธารณรัฐ เป้าหมายสำคัญของการปฏิวัติฝรั่งเศส คือ เสรีภาพ ความเสมอภาค ยุติการปกครองแบบอิตาเลียไปเลย แล้วจัดการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ในยุคสมัยใหม่มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ มีการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมฟิสิกส์ โดรนได้ให้นิยามกระบวนการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ไว้ ดังนี้

กระบวนการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ หมายถึง ผลกระทบของการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีต่อค่านิยมและโครงสร้างทางสังคมแบบดั้งเดิม ในทางทฤษฎี กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วยกระบวนการย่อยหลาย ๆ กระบวนการ คือ กระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรม กระบวนการกลายเป็นเมือง กระบวนการเติบโตทางด้านสังคมและเทคโนโลยี ทุนนิยมการตลาดแบบกลไก และการเกิดของรัฐชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (จันทน์ เจริญศรี . 2544 : 1; อ้างอิงจาก Featherstone, 1988 : 201)

ยุคสมัยใหม่ (Modern) เป็นยุคที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ถูกมองว่าเป็นความรู้สูงสุด ศรัทธาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ความรู้เชิงประจักษ์ ความมีเหตุผล แนวคิดสมัยใหม่เชื่อในกระบวนการพุทธิปัญญา โดยเชื่อว่าธรรมชาติมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและมีอิสระ มนุษย์มีความสามารถในการใช้เหตุผล ความรู้ ความจริงต้องมีฐานความรู้เชิงประจักษ์รองรับ ความเจริญก้าวหน้าทางศีลธรรมและสังคมจะเกิดขึ้นได้ถ้านำเอาทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์สังคมมาใช้ เป็นยุคที่ถูกครอบงำโดยการผลิตทุนนิยมอุตสาหกรรม มีผู้กล่าวถึงคตินิยมแนวสมัยใหม่ไว้ดังนี้

คำว่า “คตินิยมแนวสมัยใหม่” ไม่ได้เจาะจงหมายถึงแนวคิดหรือทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นคำที่ใช้หมายถึงบรรดาแนวคิดทฤษฎีทั้งหลายอันเป็นผลผลิตของยุคสว่างหรือขบวนการพุทธิปัญญา (The Enlightenment) ในยุโรปโดยเฉพาะบรรดาอภิทฤษฎี (Grand Theories) และวาทกรรมเกี่ยวกับมนุษย์ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของมนุษย์สืบมาจนถึงปัจจุบัน แก่นแกนของคตินิยมแนวสมัยใหม่อยู่ที่ การมีศรัทธามั่นคงในวิทยาศาสตร์ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (scientism) รวมทั้งความมีเหตุมีผล (rationality) แบบวิทยาศาสตร์ด้วย คตินิยมแนวสมัยใหม่เชื่อว่า ความจริง / ความรู้ที่ถูกต้องและมีประโยชน์จะต้องมีลักษณะเป็นความจริง / ความรู้เชิงประจักษ์และเป็นวิทยาศาสตร์ ในทัศนะของคตินิยมแนวสมัยใหม่การมีศรัทธาในวิทยาศาสตร์และวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์จะนำมนุษยชาติไปสู่ความหลุดพ้นจากสภาพที่ไม่พึงปรารถนาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นความไม่รู้ ความไม่ยุติธรรม หรือความไม่เสมอภาคกันของมนุษย์ก็ตาม สำหรับนักคิด คตินิยมแนวสมัยใหม่ ความเปลี่ยนแปลงหรือความก้าวหน้าจะเกิดขึ้นได้ด้วย การควบคุมธรรมชาติ และควบคุมสังคมที่เหมาะสม (Creswell, 1998 ; Bloland, 1995) สถาบันต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางการเมือง สังคม การศึกษา ฯลฯ ล้วนแต่เป็นผลผลิตที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดและวิธีการของคตินิยมแนวสมัยใหม่ทั้งสิ้น (ชาย โพธิ์สิตา.2549 : 95)

การเกิดขึ้นของยุคสมัยใหม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากมายนี้เป็นแรงผลักดันในให้มีการถ่ายทอดออกมาในรูปแบบงานศิลปะในแขนงต่างๆ ทั้งวรรณกรรม ละคร ดนตรี ทัศนศิลป์ ซึ่งศิลปินเหล่านั้นต้องการให้ทราบถึงความรู้สึกความคิดเห็นของตนเอง โดยศิลปะแต่ละแขนงก็จะถ่ายทอดแนวคิดซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มโรแมนติกเกิดจาก เวิร์ดสวอร์ธ เขียน LYRICAL BALLADS แล้วแพร่หลายไปยังศิลปะแขนงอื่นๆ บีโรเฟนได้สร้างผลงานเกี่ยวโยงกับบทกวีและวรรณกรรมของกอดแต่ และโรแมนติกก็มีในงานทัศนศิลป์ด้วย นอกจากนี้ศิลปินยุคหลังข้างก็นำแนวความคิดของศิลปินยุคก่อนมาพัฒนาเพิ่มเติม หรือไม่ก็ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดและเทคนิคของศิลปินรุ่นก่อน และบางลัทธิก็เป็นแนวคิดใหม่ๆ งานศิลปะในช่วงนี้ไม่ใช่งานศิลปะที่รับใช้ศาสนา แต่เป็นงานที่พยายามคิดหาความแปลกใหม่

ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) เป็นศิลปะที่เกิดขึ้นจากเปลี่ยนแปลงของยุโรป ในหลายๆ ด้าน เช่น การปฏิวัติทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในฝรั่งเศส ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงาน อารี สุธธิพันธ์ กล่าวถึงศิลปะสมัยใหม่ไว้ว่า ศิลปะสมัยใหม่หมายถึงอะไร : ในที่นี้หมายถึง รูปทรงในบริเวณว่างที่มีลักษณะต่างไปจากรูปทรงที่มีมาก่อน แปลกกว่า ใหม่กว่า สู้รู้เรื่องกันได้เร็วกว่า เป็นมิติใหม่น่าตื่นเต้นกว่า (อารี สุธธิพันธ์ .2543 : 97)

ศิลปะสมัยใหม่เกิดขึ้นเมื่อไหร่ที่ระบุนยาก เนื่องจากนักวิชาการ นักประวัติศาสตร์ มีความเห็นแตกต่างกัน วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

การที่จะขีดเส้นกำหนดว่าศิลปะสมัยใหม่ในยุโรปเกิดขึ้นเมื่อใดอย่างแน่ชัดตายตัวนั้นเป็นเรื่องยุ่งยากที่จะกำหนดลงไปได้ นักวิชาการหรือนักประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกก็มีเหตุผลแตกต่างกันออกไป ซึ่งต่างก็มีเหตุผลสนับสนุนความเชื่ออันเป็นข้อกำหนดที่ต่างกันไปนั้น และถ้าพิจารณาในแง่ที่ศิลปะคือส่วนหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องของเหตุผลบนพื้นฐานความเชื่อที่ต่างกันไป ความแตกต่างนั้นย่อมสมเหตุสมผลด้วย ถึงอย่างไรก็ตาม ก็พอสรุปการถือกำเนิดของศิลปะสมัยใหม่ ๆ ได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมคือศิลปะสมัยใหม่เกิดขึ้นในยุโรปโดยมีประเทศฝรั่งเศสเป็นศูนย์กลาง และเกิดขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 แต่มีนักวิชาการหรือนักประวัติศาสตร์บางคน ที่มองการถือกำเนิดของศิลปะสมัยใหม่ในยุโรป เริ่มต้นมาตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 (วิรุณ ตั้งเจริญ .2534 : 3)

รูปแบบทางศิลปะสมัยใหม่ จะให้ความสำคัญกับความก้าวหน้า (Avant - garde) และแปลกใหม่ (novelty) พร้อมกับมีเนื้อหาที่เน้นถึงการตรวจสอบตัวเอง และตรวจสอบความเป็นจริง (จันทน์ เจริญศรี . 2544 : 14) ส่วนปรัชญาของศิลปะสมัยใหม่เป็นอย่างไรนั้น อารี สุธธิพันธ์ ได้กล่าวถึงปรัชญาแนวคิด ศิลปะสมัยใหม่ ไว้ดังนี้

ปรัชญาศิลปะสมัยใหม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ที่แสวงหาได้จากการปฏิบัติจริง ด้วยความรักและความผูกพันของผู้สร้างโดยตรง เป็นความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดรูปทรงในบริเวณว่าง จากการเห็นข้อบกพร่องของความรู้ที่พบก่อน แล้วจึงนำเสนอหลักแห่งความรู้และความจริงที่แสวงหาได้นั้น (อารี สุธธิพันธ์ .2543 : 93)

ในปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ มีการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม งานสถาปัตยกรรมมีความก้าวหน้า มีการเริ่มใช้เหล็กและกระจกเป็นส่วนประกอบสำคัญทางสถาปัตยกรรม มีการสร้างหอไอเฟลที่ทำด้วยเหล็กล้วนๆ เริ่มมีการนำคอนกรีตเสริมเหล็กมาใช้กันอย่างกว้างขวาง มีการคิดกล้องถ่ายรูปได้ทำให้การเขียนภาพเหมือนลดสำคัญลง

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ทำให้ศิลปินมีสิ่งที่น่าสนใจนำมาเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์งานมากขึ้น หรือไม่ ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงาน

ก่าจร สุนพงษ์ศรี ได้กล่าวถึงความเคลื่อนไหวทางด้านศิลปะวัฒนธรรมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ไว้ดังนี้

ศิลปกรรมทุก ๆ สาขา มีความเคลื่อนไหวในทางก้าวหน้าอย่างมาก พอจะสรุปได้กว้างๆ ดังนี้ คือ

วรรณกรรม กวีและนักประพันธ์ที่สำคัญมาก คือ ชาร์ลส์ ปีแอร์ โบเคอแลร์ ,อองรี เดอ บัลซัค , กุสตาฟ โพลแบร์ต ,อิมิล โซลา ฯลฯ พวกเขาทำให้งานวรรณกรรมพัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าทั้งรูปแบบและเนื้อหา ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดของประชาชนและผู้ปกครองรัฐ

ดนตรี นักดนตรีที่นับว่ามีความสำคัญมาก คือ เบลีอ็อส เขาเอาความคิดเทคนิคและการแสดงใหม่ๆ ออกมาสู่วงการดนตรี นอกจากนี้ บีเซต์ ได้สร้างคีตนิพนธ์เรื่องคาร์เมน โดยเปิดแสดงที่โรงละครโอเปร่า โค มิค เมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 1875 และประสบความสำเร็จอย่างสูง เป็นการเปิดยุคใหม่ให้แก่การดนตรีและการละครของฝรั่งเศส นักดนตรีและคีตกวีคนสำคัญในยุคนี้ยังมีอีกหลายท่าน เช่น อาซีลล์ โคลเดอบุส ซี ,โมริซ ราเวล ,เฟรดเดอริก ชีลีส ฯลฯ

สถาปัตยกรรม เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านศิลปะรวมทั้งความก้าวหน้าทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมนี้เอง ทำให้เกิดอาชีพใหม่พิเศษโดยเฉพาะขึ้น คือ อาชีพวิศวกร ซึ่งแต่เดิมอยู่ในศาสตร์เดียวกับสถาปัตยกรรม ทว่าปัจจุบันแยกไปจากงานของสถาปนิกโดยเด็ดขาด ส่วนความเคลื่อนไหวทางด้านสถาปัตยกรรมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในฝรั่งเศส ที่เด่นก็มีสถาปนิกเฮาส์มันน์ ได้ดำเนินการปรับปรุงปารีสขึ้นใหม่ โดยใช้รูปแบบการก่อสร้างอาคารของพระเจ้าหลุยส์ นโปเลียนที่ 3 ที่ทรงกำหนดขึ้น เฮาส์มันน์ให้ความสนใจในการวางผังถนนหนทางมากกว่าการก่อสร้างอาคาร ซึ่งยังคงมีรูปแบบส่วนใหญ่ไม่ก้าวหน้า ยังคงยึดหลักการแบบเก่าอยู่ ถึงกระนั้นก็มีสิ่งที่น่าสนใจในการก่อสร้างหลายอย่างเกิดขึ้น พอจะกล่าวให้เห็นได้ เช่น เริ่มใช้เหล็กและกระจกเป็นส่วนประกอบสำคัญทางสถาปัตยกรรม กล่าวคือ : ในปี ค.ศ. 1833 เดอ เพลอริ สร้างอาคารแก้วสำหรับเพาะปลูกเลี้ยงต้นไม้ที่สวนพฤกษชาติ ชาแดง เดส์ ปลองด์ส ,อิททอพอฟี ได้ออกแบบ ปาเลส์ เดอ แลงคูดรี ขึ้น และอเล็กซอง กุสตาฟ ไอเฟล วิศวกรและสถาปนิกชาวฝรั่งเศส ซึ่งเคยสร้างสะพานไว้หลายแห่ง เกิดความสนใจว่าวิศวกรและสถาปนิกควรนำมาใช้ร่วมกัน (ต่อมาความคิดนี้กลายเป็นพื้นฐานสำคัญในการก่อสร้างของยุคปัจจุบัน) ดังนั้น ในงานแสดงนิทรรศการนานาชาติ

ที่กรุงปารีสเมื่อปี ค.ศ.1889 ไอเฟลได้ออกแบบและก่อสร้างหอคอยสูงไอเฟลทำด้วยเหล็กล้วนขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของงาน ถือกันว่าเป็นสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่ชิ้นแรกของโลกชิ้นหนึ่ง การปฏิวัติทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญมากถัดมาอีกอย่างหนึ่งก็คือ เริ่มมีการนำระบบคอนกรีตเสริมเหล็กมาใช้กันอย่างกว้างขวาง แม้ว่าเมื่อราวปี ค.ศ. 1849 โจเซฟ มงนิเออร์ ช่างจัดสวนชาวฝรั่งเศส ได้ทดลองเอาคอนกรีตเสริมเหล็กมาทำเป็นโครงของต้นไม้ก่อนแล้วก็ตาม ความคิดนี้เป็นแรงดลใจแก่สถาปนิกหลายคน ถัดจากนั้นมาในปี ค.ศ. 1852 เดอ กัวเนต์ ได้นำวิธีการคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างบ้านหลังหนึ่งที่แซงต์ เดอนีส ค.ศ. 1897 สถาปนิกเฮินบิก และ เดอ โบโด ได้นำกรรมวิธีนี้มาสร้างโบสถ์ที่แซง จอง เดอ มงมาตร์ เป็นผลสำเร็จอย่างงดงาม ทำให้คอนกรีตเสริมเหล็กเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายว่าเป็นหัวใจของการก่อสร้างมาจนถึงทุกวันนี้

ประติมากรรม เป็นประเพณีที่ทางราชการของฝรั่งเศสจะต้องจ้างประติมากรตกแต่งอาคารสำคัญของทา

ราชการ ประติมากรผู้มีชื่อเสียงมากในยุคนี้ก็คือ คาร์ปอส ถือกันว่าเป็นประติมากรคนสำคัญที่สุดของจักรวรรดิครั้งที่สอง ท่านผู้นี้เป็นศิษย์ของฟรังซัว รูค ลักษณะงานประติมากรรมโดยทั่วไปยังคงเป็นแนวแบบเหมือนจริงอยู่

จิตรกรรม การเปลี่ยนแปลงในวงการจิตรกรรมเกิดขึ้นด้วยสาเหตุหลายประการ คือ ในปี ค.ศ. 1839 ได้มีการคิดค้นประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพขึ้นโดยชาวฝรั่งเศสชื่อ ดาแกร์ ต่อมาชาวอังกฤษอีกคนหนึ่งชื่อ ฟอกซ์ แทะลอบอด นำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น จากสิ่งประดิษฐ์ชิ้นนี้ ทำให้การวาดรูปเหมือนเริ่มเสื่อมความนิยมลง พร้อมกันนั้นจิตรกรหันเหความนิยมจากการวาดภาพตามคติแบบเก่าที่ชอบยึดเรื่องราวเป็นหัวใจของงาน อาทิ เช่น ถือกันว่าถ้าวาดภาพเกี่ยวกับทางด้านประวัติศาสตร์ จะถูกยกย่องให้เกียรติว่ามีคุณค่าทางศิลปะเหนือกว่าการวาดภาพทิวทัศน์หรือภาพหุ่นนิ่ง เป็นต้น จิตรกรหันเหจากทัศนคติเดิมที่เคยยึดถือดังกล่าว ไปสนใจสภาพความจริงจากธรรมชาติและสังคมมากขึ้น พวกเขาต้องการสร้างงานจากสิ่งซึ่งปรากฏขึ้นในจักษุประสาทจริง ๆ มากกว่าความฝันเอาเอง (กำจร สุนพงษ์ศรี . 2523 : 11-13)

ปลายศตวรรษที่ 19 ก็ได้เกิดลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาของศิลปะในยุคก่อนคือ นิออคลาสติค โรแมนติก ลัทธินิยม และลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ก็เป็นลัทธิที่ได้รับอิทธิพลจากวิทยาศาสตร์ มีการนำทฤษฎีของเซฟเวิลและเรื่องบรรยากาศของโคลด เฮอร์นาร์ด มาสร้างผลงานโดยพยายามจับแสงสีในอากาศให้ได้สภาพของกาลเวลา บรรยากาศในขณะนั้น มีการระบายสีอย่างรวดเร็วฉับพลัน นอกจากนี้ศิลปะลัทธินี้ยังได้รับอิทธิพลจากศิลปินกลุ่มบาร์บิซงซึ่งออกไปวาดภาพจากของจริงที่ต้องการโดยตรง ลัทธินีโอ-อิมเพรสชันนิสม์ เป็นลัทธิที่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ โดยที่ศิลปินกลุ่มนี้คิดว่างานของอิมเพรสชันนิสม์ยังไม่สมบูรณ์ ในเรื่องรูปทรงปัญหาระยะสามมิติ จึงได้คิดพัฒนาเทคนิคขึ้นโดยแต้มสีสะอาดบริสุทธิ์เป็นจุดลงบนภาพ ส่วนลัทธิโพสท์-อิมเพรสชันนิสม์นั้นแต่ละคนสร้างงานอย่างอิสระ สาเหตุที่เรียกว่าโพสท์-อิมเพรสชันนิสม์ เพราะเกิดหลังอิมเพรสชันนิสม์ ศิลปินลัทธิโพสท์อิมเพรสชันนิสม์มีความสนใจที่คล้ายคลึงกัน เช่น การค้นหาและเน้นความสำคัญของรูปทรง

ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ผู้คนในยุโรปนิยมศิลปะตกแต่ง อาร์ต นูโวมาก โดยจะพบเห็นในงานตกแต่งภายใน สถาปัตยกรรม เครื่องใช้ไม้สอย มีการออกแบบให้โค้ง คู่อ่อนหวานสะพัดพลิ้ว งานประติมากรรมในช่วงนี้ไม่ก้าวหน้านัก แต่ก็มีบ้างที่ศิลปินบางคนได้พัฒนางานประติมากรรม เช่นงานของโดมิแอร์ที่เป็นการล้อเลียนสังคม งานของออกุสต์ โรแดง ที่เชื่อมโยงลัทธิเรียลริสม์กับอิมเพรสชันนิสม์เข้าด้วยกัน ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 นอกจากศิลปินจะสร้างสรรค์งานให้เกิดสิ่งใหม่ๆ หรือได้รับอิทธิพลจากศิลปะในยุโรปด้วยกันเองแล้ว ยังมีการรับอิทธิพลจากภาพพิมพ์ของญี่ปุ่นด้วย เช่นงานของลัทธิอะบิสม์ ซึ่งอะบิสม์ก็ได้รับอิทธิพลมาจากฟานโกะ และโกแก็ง ที่มีความสนใจภาพพิมพ์ญี่ปุ่น

ต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งขณะนั้นวิทยาศาสตร์ก็เจริญขึ้นเรื่อยๆ การสร้างงานของศิลปินก็พยายามจะให้แปลกออกไปจากแนวเดิม ได้เกิดลัทธิใหม่ขึ้นมาหลายลัทธิในช่วงเวลาที่พร้อมๆกัน หรือใกล้เคียงกัน เช่นลัทธิโฟวิสม์ในฝรั่งเศส ลัทธิเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ในเยอรมนี ลัทธิคิวบิสม์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกที่ปารีส ลัทธิฟิวเจอร์ริสในอิตาลี ลัทธิออร์ติคซิสม์ในอังกฤษ ลัทธินามธรรม ลัทธิซูพรีมาติส ลัทธิคอนสตรัคติวิสม์ ลัทธิราชอนิสม์ซึ่งเกิดในรัสเซีย

ลัทธิบางลัทธิเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็เผยแพร่ไปยังประเทศอื่น มีอิทธิพลต่อลัทธิอื่นมาก เช่น ลัทธิคิวบิสม์ซึ่งก่อให้เกิดพัฒนาการและวิวัฒนาการที่สำคัญของศิลปะในศตวรรษที่ 20 ไม่ว่าจะเป็นด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม และถือเป็นจุดเริ่มต้นของศิลปะลัทธินามธรรม และศิลปะที่มีวิธีการนำเสนอเส้นเรขาคณิตมาใช้ในการสร้างสรรค์งาน

ลัทธิฟิวเจอร์ ซึ่งเกิดในอิตาลี เป็นลัทธิหนึ่งที่มีความน่าสนใจ เพราะอิตาลี มีความรุ่งเรืองทางด้านศิลปะมานาน โดยเฉพาะศิลปะหลักวิชา ที่นำความรู้จากสมัยกรีกมาใช้ ในช่วงยุคสมัย Renaissance จึงทำให้ประเทศอิตาลี มีการพัฒนาเกี่ยวกับศิลปะในสมัยใหม่ช้ากว่าประเทศอื่นๆ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในประเทศอิตาลียังมีความภาคภูมิใจกับศิลปะในยุค Renaissance อยู่ ทำให้ไม่มีการพัฒนาศิลปะสมัยใหม่ จนเมื่อกวีชาวอิตาเลียน ได้เสนอแนวคิดใหม่ที่ ความงามอยู่ที่ความเร็ว วิทยาศาสตร์ และเทคนิคต่างๆ แนวคิดนี้ต่อต้านศิลปะตามแบบฉบับของพวกคลาสสิกโบราณอย่างรุนแรง ถึงขนาดเสนอให้เผาพิพิธภัณฑ

ลัทธินามธรรมซึ่งเกิดในรัสเซียก็เป็นลัทธิที่มีความน่าสนใจ เพราะเป็นการต่อต้านการเขียนภาพที่เลียนแบบธรรมชาติที่มีมานาน มีศิลปินหลายคนที่ยพยายามค้นหาสิ่งที่เราองไม่เห็น เช่นเสียงดนตรี สิ่งต่างๆที่เราไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าซึ่งสามารถมองเห็นได้จากกล้องจุลทรรศน์ ซึ่งลัทธินี้ก็ได้อิทธิพลต่อลัทธิอื่นที่ไม่สร้างงานตามแบบรูปทรงธรรมชาติ

แนวคิดของกลุ่มเกสตัลท์ ที่เป็นแนวหนึ่งที่น่าไปสู่คำว่า “Visual art” หรือ ทัศนศิลป์ในภาษาไทย กลุ่มเกสตัลท์นี้เริ่มก่อตั้งในประเทศเยอรมัน ราวปี ค.ศ. 1912 (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ . 2528 : 31) วิรุณ ตั้งเจริญกล่าวไว้ดังนี้

ความเป็นมาของทฤษฎีเกสตัลท์เริ่มขึ้นตอนทศวรรษ 1890 เมื่อคริสเตียน ฟอนเอ็ชเร็นเฟิลส์ (Christian von Ehrenfels) กล่าวว่า การซาบซึ้งถึงลาคนตรีมิใช่ด้วยเสียงอย่างโดดเดี่ยว แต่เกิดจากการผสมเสียงเหล่านั้นในแนวทางใดทางหนึ่ง ถ้าโน้ตในระดับเสียงเดียวกันแสดงออกมาด้วยจังหวะที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่างกัน ซึ่งก็เช่นกัน ด้วยลีลาเดียวกัน เมื่อแสดงในคีย์ที่ต่างกัน เราย่อมรู้ว่าโน้ตแตกต่างกันในระดับเสียงพื้นฐาน แวร์ไรเมอร์ โคเลอร์ คอฟฟ์คา ได้พัฒนาแนวคิดของเกสตัลท์ออกไปอย่างกว้างขวาง (วิรุณ ตั้งเจริญ . 2547 : 132-133)

เกสตัลท์ เป็นคำศัพท์ในภาษาเยอรมันมีความหมายว่า “แบบแผน หรือรูปร่าง” (form or pattern) ซึ่งในความหมายของทฤษฎี หมายถึง “ส่วนรวม” (wholeness) แนวความคิดหลักของทฤษฎีนี้ก็คือ ส่วนรวมมิใช่เป็นเพียงผลรวมของส่วนย่อย ส่วนรวมเป็นสิ่งที่มากกว่าผลรวมของส่วนย่อย (the whole is more than the sum of the parts) (ทิสนา แจมมณี . 2550 : 60)

การเกิดขึ้นของ “เบาเฮาส์” ซึ่งมีความหมายว่า “การสร้างบ้าน” ...สถาบันเบาเฮาส์ก่อตั้งขึ้นที่เมืองไวมา (Weimar) ในประเทศเยอรมนี ค.ศ.1919 โดยวอลเทอร์ โกรปิอุส (Walter Gropius) (วิรุณ ตั้งเจริญ .2545 : 117) กำจร สุนพงษ์ศรี กล่าวไว้ว่า ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 สถาปนิกชาวเบลเยียมชื่อ อังรี ฟาน เดอ เวลเด เป็นผู้อำนวยการสถาบันศิลปะแห่งเมืองไวมา ก่อนที่จะลาออกจากตำแหน่งนี้เขาได้ทำหน้าที่อธิบดีรองเสนอชื่อ วัลเธอร์ โกรปิอุส สถาปนิกคนสำคัญของเยอรมันให้เป็นผู้รับตำแหน่งสืบแทนต่อจากเขา ในปี ค.ศ. 1919 ...โกรปิอุสนำโรงเรียนเก่าซึ่งมีอยู่สองแห่งผนวกเข้าด้วยกัน ใช้ชื่อใหม่ว่า ดาส์ สตัทลิเช เบาเฮาส์ ไวมา (Das Staatliche Bauhaus Weimar) (กำจร สุนพงษ์ศรี . 2523 ; 210) สถาบันเฮาส์สอนเกี่ยวกับ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม มัณฑนศิลป์ การออกแบบ การแสดงละครหรือภาพยนตร์ เครื่องปั้นดินเผา โลหะ ฝ้าย ภาพพิมพ์ โดยยึดหลักเรื่องผลประโยชน์หน้าที่ใช้สอย ควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์ความงาม การออกแบบที่สอนในสถาบันเฮาส์น่าจะเกิดขึ้นเพราะความรุ่งเรืองทางด้านอุตสาหกรรม ซึ่งต้องการนำชิ้นงานมาใช้ประโยชน์และผลิตในจำนวนมากการออกแบบจึงมีความจำเป็นเพื่อความเหมาะสมในการเลือกใช้วัสดุและความสวยงามของชิ้นงาน กำจร สุนพงษ์ศรี ได้กล่าวถึงสถาบันเบาเฮาส์ (The Bauhaus) ไว้ว่า ถ้าจะกล่าวถึงสถาบันที่ผลิตศิลปินอย่างมีหลักสูตรการสอน และนโยบายก้าวหน้ามากที่สุดในยุคแรกแห่งการบุกเบิกของศิลปะสมัยใหม่แล้ว สถาบันเบาเฮาส์นับว่าเด่นมากที่สุด (กำจร สุนพงษ์ศรี . 2523 ; 210) สถาบันเบาเฮาส์ ย้ายไปสู่อุโมงค์เดสส์เซา (Dessau) ในปี ค.ศ. 1925 ดำเนินการสอนทางด้านการออกแบบอยู่จนถึง ค.ศ. 1933 หลังจากนั้น สถาบันก็ถูกปิดโดยรัฐบาลนาซี (วิรุณ ตั้งเจริญ .2545 : 117) กำจร สุนพงษ์ศรี ได้กล่าวถึงวิธีสอน แนวการสอน และหลักสูตร ของสถาบันเบาเฮาส์ไว้ดังนี้คือ

วิธีสอนนั้น โกรปิอุสมีความเห็นคล้ายตามหลักของวิลเลียม มอร์ริส ที่แนะนำให้นำเครื่องจักรกลมาใช้ในการผลิตจากแบบซึ่งได้รับการออกแบบมาอย่างดี แต่เครื่องจักรจะต้องเป็นเพียงเครื่องมือสนองตอบเจตจำนงของผู้ออกแบบ ...นักศึกษาทุกคนจะต้องเป็นนักออกแบบกับช่างฝีมือผสมกันไม่ใช่เป็นเพียงนักออกแบบบนโต๊ะเขียนแบบ

ทางด้านแนวการสอน เบาเฮาส์ไม่พยายามสร้างกฎเกณฑ์หรือตีวงจำกัดขอบเขตนักศึกษา เป้าหมายสำคัญ คือ พยายามส่งเสริมให้นักศึกษาบังเกิดความเข้าใจถึงความต้องการของสังคมปัจจุบัน, พัฒนาจินตนาการในทางสร้างสรรค์ และควมมีประสิทธิภาพในการทำงานพร้อมทั้งมีเทคนิคและความรู้ทางช่างอย่างดี ดังนั้นหลักสูตรการสอนจึงเป็นการผสมผสานกันระหว่างการฝึกฝนฝีมือ , การรู้จักใช้เครื่องจักรและเพิ่มพูนพุทธิปัญญาควบคู่กันไป ทั้งหมดอยู่บนหลักปรัชญาการศึกษาที่ว่า “ การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ”

หลักสูตรกล่าวโดยกว้าง ๆ หลักสูตรในการศึกษาของเบอาเฮาส์มีสองแนว แนวหนึ่งอุทิศให้แก่การศึกษาวัตถุและการช่าง แนวที่สองเป็นเรื่องการศึกษาในทฤษฎีต่าง ๆ ของรูปทรง การออกแบบ และด้านความรู้ที่ใช้ทั่วไปในสังคม นักศึกษาใหม่จะได้รับการสั่งสอนโดยอาจารย์สองคน คนหนึ่งเป็นศิลปินและอีกคนหนึ่งเป็นช่างฝีมือ เหตุที่ทำเช่นนี้เพราะว่า เป็นการยากลำบากในระยะแรกที่จะหาอาจารย์ผู้มีความสามารถครบถ้วนทั้งสองประการอยู่ในตัวคนเดียวกัน อาจารย์ทั้งสองทำการสอนร่วมกันอย่างใกล้ชิดมีการสอนวิชาการเบื้องต้นใช้เวลา 6 เดือน นักศึกษาจะต้องเรียนรู้และคุ้นเคยกับวัตถุนานาชนิด เช่น หิน ไม้ โลหะ ดินเหนียว แก้ว สีและผ้า เป็นต้น พร้อมกันนี้นักศึกษาจะได้รับการสอนทฤษฎีเบื้องต้นของรูปทรง จุดประสงค์ของการทำงานและการค้นคว้าในวัสดุต่างๆ เพื่อให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการสร้างสรรค์งานให้ตรงต่อคุณสมบัติของวัตถุ

หลังจากที่สถาบันปิด สมาชิกส่วนใหญ่ก็อพยพไปอยู่สหรัฐอเมริกา และที่นั่น พวกเขาได้มีโอกาสขยายปรัชญา ความเชื่อทางด้านการออกแบบอย่างกว้างขวาง ที่สถาบันการออกแบบแห่งชิคาโก (Institute of Design) ซึ่งปัจจุบันคือ สถาบันเทคโนโลยีแห่งอิลลินอยส์ (Illinois Institute of Technology) (วิรุณ ตั้งเจริญ .2545 : 117)

สงครามโลกครั้งที่ 1 เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1914-1918 มาจากสาเหตุความขัดแย้งของประเทศในยุโรปที่ขัดแย้งกันมานาน การปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ การคิดประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีความเจริญมากขึ้นทำให้ประเทศต่างๆมีความเจริญด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น การปฏิวัติอุตสาหกรรมในประเทศต่างๆก็ตามมา เมื่ออุตสาหกรรมเจริญประเทศเหล่านี้ก็ต้องการทรัพยากรที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม ทำให้มีการล่าอาณานิคมไปทั่วโลก ประเทศต่างๆในยุโรปต่างก็ต้องการดินแดนที่เป็นอาณานิคม การแย่งชิงความเป็นมหาอำนาจทางทะเลระหว่างอังกฤษและเยอรมัน ซึ่งเดิมอังกฤษเป็นมหาอำนาจทางทะเลในสมัยของนโปเลียนของฝรั่งเศสเมื่อต้นศตวรรษที่ 19 ก็แพ้กองทัพเรือของอังกฤษ แต่เมื่อเยอรมันมีความเจริญขึ้นทำให้มีแสนยานุภาพทางทะเล จึงแย่งความเป็นใหญ่กัน จากปัญหาต่างๆเหล่านี้ทำให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 สิ้นสุดซึ่งฝ่ายเยอรมันเป็นฝ่ายแพ้ หลังสงครามสังคมยุโรปเต็มไปด้วยคนไม่มีบ้านที่จะอยู่ ไม่มีข้าวจะกิน บ้านแตกสาแหรกขาด ความเสื่อมโทรมทางด้านวัตถุและจิตใจที่เมืองซูริก ประเทศสวิสเซอร์แลนด์เป็นที่รวมของปัญญาชน กวี ศิลปินก็ได้แสดงออกในทางแตกฉาน เยาะเย้ย ถากถาง ค่อนข้างมองโลกในแง่ร้าย ทำให้เกิดลัทธิ ดา ดา ลัทธินี้ได้รับอิทธิพลมาจากฟิวเจอร์ริสม์ ในเรื่องความเร็วและเครื่องจักรกล แต่การแสดงออกของ ดา ดา ชอบการประชดประชันถากถาง และดูถูกเหยียดหยามเรื่องของศิลปกรรม

ลัทธิเซอเรียลลิสม์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีของซิมันฟรอยด์ มีหลักการว่า “จินตนาการเป็นส่วนสำคัญของการแสดงออก และจินตนาการนี้คือจิตไร้สำนึกนั่นเอง จิตไร้สำนึกเป็นความฝันที่มีขบวนการต่อเนื่องกัน ซึ่งช่วยนำไปสู่การสร้างสรรค์ทางศิลปะได้ สิ่งที่เราฝันเห็นจากโลกภายนอกทุกวันนี้เป็นเพียงปรากฏการณ์ที่แทรกแซงเท่านั้น “ เซอเรียลลิสม์ มีความฝันและอารมณ์

จินตนาการค่อนข้างโน้มเอียงไปทางกามวิสัย ผู้นำของกลุ่มคือ อังเดร เบรตอง เคยศึกษาแพทย์มาก่อน จึงนำเอาทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ จิตแพทย์ชาวเวียนนา ประเทศออสเตรีย มาใช้ในงานศิลปะ ฟรอยด์ได้แบ่งจิตใจของมนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน คือ จิตสำนึก (Conscious) หมายถึงส่วนจิตใจที่แสดงออกโดยการรู้ตัวตลอดเวลา จิตใต้สำนึก (Subconscious) หมายถึงส่วนของจิตใจที่มีได้แสดงออกเป็นพฤติกรรมในขณะนั้น แต่เป็นส่วนที่รู้ตัว สามารถดึงออกมาใช้ได้ทุกเมื่อที่ต้องการ จิตไร้สำนึก (Unconscious) หมายถึง ส่วนของจิตใจที่มีได้จิตใจที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา แต่เป็นพฤติกรรมที่ออกมาโดยเราไม่สามารถบังคับได้ หรือไม่รู้ว่าจะออกมาเมื่อใด อย่างไรก็ตามการนำเอาทฤษฎีของฟรอยด์มาใช้ในงานศิลปะ เกิดขึ้นหลังจากเกิดทฤษฎีของฟรอยด์แล้วหลายปี

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีนิตสารศิลปะชื่อ เดอ สไตส์ ซึ่งเป็นกระบอกเสียงให้ลัทธิ นีโอ - พลาสติซิสม์ โดยมีมงเดรียงและดุยส์เบิร์กเป็นผู้นำ ลัทธินีโอ - พลาสติซิสม์ เป็นศิลปะแบบนามธรรมที่ใช้เส้นเรขาคณิตเป็นหลัก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิคิวบิสม์

ในช่วงศตวรรษที่ 20 ลัทธิหนึ่งที่น่าสนใจคือลัทธิ สังคมนิยมสังคมนิยม หรือ ลัทธิโซเชี่ยลลิสต์ เรียลลิสต์ ที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีของคาร์ล มาร์กซ์ และ เฟรดริก เองเงิล คาร์ล มาร์กซ์ เป็นนักทฤษฎีความขัดแย้งชาวเยอรมัน สารสำคัญของทฤษฎีเขาก็คือ เขาปฏิเสธศาสนาที่ปลูกฝังในเรื่องพระเจ้า เพราะทำให้มนุษย์ห่างไกลความเป็นตนเอง โดยกล่าวว่า “ศาสนา คือ ยาเสพติดของประชาชน” “รัฐเกิดจากมนุษย์ไม่ใช่รัฐสร้างมนุษย์” “มนุษย์เป็นผู้สร้างศาสนาไม่ใช่ศาสนาเป็นผู้สร้างมนุษย์” จิตรกรคนสำคัญของลัทธิโซเชี่ยลลิสต์ เรียลลิสต์ คือ กุตุซโซ ชาวอิตาลี เขามีความคิดทางการเมืองคือต่อต้านคัดค้านคตินิยมของพวกฟาสซิสต์ ซึ่งให้การสนับสนุนอย่างมากแก่พวกศิลปินในอุดมคติ นีโอ - คลาสสิก กุตุซโซต่อต้านวงการศาสนาคริสต์อย่างรุนแรง และเป็นผู้นำในการสร้างงานศิลปะคัดค้านการสังหารหมู่ของพวกฟาสซิสต์

ตั้งแต่การปฏิวัติในอเมริกา ค.ศ. 1776 จนถึงช่วงปลายศตวรรษที่ 19 สหรัฐอเมริกายังไม่ได้พัฒนาศิลปะมากนัก ในขณะที่ ปลายศตวรรษที่ 19 ศิลปะในยุโรปก็พัฒนามาก ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ในอเมริกาและยุโรป ก็มีลัทธิเอ็บบสเตรกท์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่าง ศิลปะนามธรรม กับลัทธิเอ็กซเพรสชันนิสม์ ลัทธิเอ็บบสเตรกท์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ พัฒนามาจากผลงานของแคนดินสกี และเพิ่มเติมจากสิ่งที่ไม่ได้กล่าวถึง เช่น หลัก “อัตโนมัตติ” ของพวกเซอร์เรียลลิสต์ ซึ่งกล่าวถึงการเกิดขึ้นโดยฉับพลันของจิตไร้สำนึก, การนึกฝัน, การสังเกต จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ พวกเขาปฏิเสธการสร้างงานที่มีการไต่ร่องไว้ล่วงหน้า การทำงานของพวกเขาเป็นการบันทึกโดยอัตโนมัตติของวิญญูณต่อมิติต่างๆ จากวิธีการ เท รวด สลัด ขว้าง หรือหยดสีลงบนผ้าใบ เมื่ออยู่ในยุโรปผู้ทำงานตามอุดมการณ์นี้มีชื่อเรียกว่า ทาซิสม์

หลังมีงานศิลปะลัทธิเอ็บบสเตรกท์ เอ็กซเพรสชันนิสม์ ก็มีแนวคิดที่ต่อต้านศิลปะแนวนี้ อาจจะเนื่องมาจากการทำสิ่งใดที่มีลักษณะคล้ายกันนานจะทำให้เกิดการเบื่อหน่าย จึงมีแนวคิดใหม่ ที่

จะไม่สนใจความเป็นปัจเจกชนทางศิลปะ และหันไปนิยมศิลปะสังคมนิยมแนวใหม่ที่ต้องการสะท้อนถึงความคิดของคนในสังคม คตินิยมดาดาได้รับการฟื้นฟูขึ้นมา ในช่วงนี้มีความสนใจเกี่ยวข้องกับสายตา ศิลปะบางลัทธิวาดภาพที่มีรูปทรงคู่รู้เรื่องขึ้น

ฟ็อล์ฟ อาร์ต เป็นศิลปะที่มีการนำเทคนิคในการปะปิด เสริมแต่งเติม การระบายสีที่ชอบตัดเส้นให้คมกริบ มีการใช้สีฉูดฉาดบาดตา ใช้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่เข้าช่วย เช่น ใช้ภาพถ่าย นำระบบการพิมพ์ของภาพโฆษณาหรือการ์ตูนมาใช้ ซึ่งในสหรัฐอเมริกาเป็นจุดสำคัญที่มีการเคลื่อนไหว การที่ศิลปินนำวัสดุต่างที่มีในชีวิตประจำวันมาสร้างเป็นผลงานศิลปะ สิ่งหนึ่งที่สะท้อนออกมาก็คือสังคมในขณะนั้นมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสิ่งที่น่าสนใจงานนี้ก็คือผลจากความเจริญก้าวหน้านั้น และช่วงนั้นก็ยังมี ลัทธินิว เรียลลิสม์ เป็นศิลปะที่ต่อต้าน ฟ็อล์ฟ อาร์ต โดยมีจุดประสงค์เพื่อพิทักษ์รักษาศิลปะของสำนักปารีส ลัทธินิวเรอเนซอง เป็นการคิดถึงปัญหาความเป็นเอกภาพทั้งหมดระหว่างศิลปะและชีวิต การแสดงงานของพวกเขาแหงพื้นนิ่งอาจเกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการหลายอย่าง บางครั้งมีเรื่องของเสียงและกลิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กลุ่มแอชเชมเบลิจและรีลิฟส์ เป็นศิลปะที่นำวิธีการนำชิ้นส่วนต่างๆของวัสดุหลายสิ่งหลายอย่างมาผสมรวมกันสร้างให้เกิดงานชิ้นใหม่เป็นงานชิ้นเดียว คล้ายเป็นประติมากรรมมีการระบายสีเหมือนงานจิตรกรรม เป็นการออกแบบสามมิติคือมีการกินที่วางในอากาศ นิว ฟิสิกซ์เรชัน เป็นศิลปะที่แสดงรูปทรงที่บิดเบี้ยวตุลกล และสื่อเสียดทางอารมณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นความขัดแย้งของตัวศิลปินกับโลก นักวิจารณ์บางคนเรียกอารมณ์ของศิลปินเหล่านี้ว่า “ตุลกลน่ากลัว” อ็อพ อาร์ต เป็นศิลปะที่มีอุดมคติอยู่บนพื้นฐานในงานมีผลต่อดวงตา คือชักนำให้ผู้ชมเห็นภาพที่ลวงตา กระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาบนช่องตาดำของดวงตา ทำให้เกิดความรู้สึกเสมือนว่า พร่ามันตาหรือเคลื่อนไหวได้ (จิรพันธ์ สมประสงค์ .2533: 122) โคนดิก อาร์ต เป็นการเรียกศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความเคลื่อนไหวในวิชาฟิสิกส์และเคมีวิทยา ผลงานของอ็อพ อาร์ต และ โมบิล อาร์ตก็อยู่ในช่วงของโคนดิก อาร์ต กลุ่มนิว เทนเดนซี เป็นกลุ่มที่มีความเคลื่อนไหวของศิลปินที่มีอุดมการณ์ประสานระหว่างศิลปะและวิทยาศาสตร์นานาชาติ กลุ่มฮาร์ดเอดจ์ เป็นรูปแบบการพัฒนาของอ็อพ อาร์ต อย่างหนึ่งที่เน้นรูปง่าย ๆ ระบายสีให้เรียบ กลุ่มโคมาติกเพนดิง เป็นการสร้างงานขึ้นด้วยวิธีการระบายแต้มเป็นจุดสีเล็กๆ หรือค้อยๆและแต้มสีเป็นรอยพู่กันลากยาวสานสลัซซันกัน กลุ่มสคิลิปบิล และกราฟฟิติ เป็นกลุ่มที่ทำงานโดยการลากเส้นโดยปราศจากการระมัดระวัง มินิมอล อาร์ต เป็นกลุ่มที่สนใจโครงสร้างดั้งเดิมเบื้องต้น หรือตัวอักษร A B C อันเป็นบ่อเกิดของศัพท์ทั้งหมด

ประเภทของศิลปะแบ่งตามการรับรู้

ทัศนศิลป์เป็นศิลปะที่ความหมายในตัวเองเป็นศิลปะที่เกิดขึ้นในบริบทของศิลปะสมัยใหม่ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ ในทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับปรัชญาประจักษ์นิยม ชลูด นิ่มเสมอ ได้แบ่งศิลปะตามลักษณะของการรับสัมผัสออกได้เป็น 3 สาขา คือ

1. ทัศนศิลป์ (Visual Art) เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการเห็น ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และ สถาปัตยกรรม
2. โสตศิลป์ (Aural Arts) เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการฟัง ได้แก่ ดนตรี และ วรรณกรรม (ผ่านการอ่านหรือ ร้อง)
3. โสตทัศนศิลป์ (Audio Visual Art) เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการฟังและการเห็นพร้อมกัน ได้แก่ นาฏกรรม การแสดง ภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการผสมกันของวรรณกรรม ดนตรี และทัศนศิลป์ บางแห่งเรียกศิลปะสาขานี้ว่า ศิลปะผสม (Mixed Art) (ชลูด นิ่มเสมอ .2534 : 4)

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ได้กล่าวถึงประเภทของศิลปะตามการรับรู้ไว้ดังนี้

ถ้าแบ่งประเภทตามตัวอย่างการรับรู้ของ ASEAN ที่กำหนดกลุ่มงานด้านศิลปะเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ทัศนศิลป์(Visual) ซึ่งเป็นการรับรู้จากภาพลักษณ์หรือการเห็น
2. ศิลปะการแสดง(Performing Art) ซึ่งเป็นการรับรู้จากการเคลื่อนไหว
3. วรรณศิลป์ (Literature) ซึ่งเป็นการรับรู้จากจินตนาการ หรือการประพันธ์ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ .ม.ป.ป.: 7)

ทัศนศิลป์เป็นศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับตา เกี่ยวข้องกับการมองเห็นอารี สุนทรียพันธุ์ ได้จำแนกลักษณะของทัศนศิลป์ได้เป็นแขนงต่างๆ คือ

1. แขนงจิตรกรรม (Painting) ได้แก่ผลงานทางการขีดเขียนระบายด้วยสีชนิดต่างๆ ด้วยวิธีการต่างๆ กัน มีลักษณะสองมิติ คือ กว้างและยาว สำหรับมิติที่ 3 คือความตื้นลึกนั้นอยู่ที่ความรู้สึกของผู้ดู ผู้พบเห็น จิตรกรรมมีชื่อเรียกตามลักษณะและเรื่องราวที่ปรากฏบนระนาบดังต่อไปนี้

- 1.1 ภาพทิวทัศน์ (Landscape Painting)
- 1.2 ภาพทะเล (Seascape Painting)
- 1.3 ภาพอาคารสิ่งก่อสร้าง (Architectural Landscape)
- 1.4 ภาพคนครึ่งตัว (Portrait)
- 1.5 ภาพผนัง (Mural Painting)
- 1.6 ภาพหุ่นนิ่ง (Still-life Painting)
- 1.7 ภาพประกอบ (Illustration)

2. แขนงประติมากรรม(Sculpture) เป็นทัศนศิลป์แขนงหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์รูปทรงที่มองเห็น (Visual Form) มีลักษณะเป็นสามมิติ คือ มีความกว้าง ความยาว ความหนาหรือสูง ประติมากรรมทำด้วย วัสดุที่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ Plasticity) ซึ่งบางทีก็เรียกกันว่าพลาสติกอาร์ต(Plastic Art) ประติมากรรมมี วิธีทำได้หลายวิธี เช่น วิธีแกะสลัก(Carving) วิธีปั้น(Modelling) วิธีทุบตี เคาะ (repousse) วิธีหล่อ (Casting) ลักษณะสูงต่ำของประติมากรรมแบ่งเป็นแบบต่างๆ คือ

2.1 แบบลอยตัว (Round relief)

2.2 แบบนูนสูง (High relief Alto rilievo)

2.3 แบบนูนต่ำ (Low relief , Bas relief , Basso relief)

2.4 แบบกลางระหว่างนูนสูงและนูนต่ำ (Mezzo relief)

2.5 แบบต่ำสุด (Spuashed relief , relievo Scihacciato)

3. แขนงสถาปัตยกรรม (Architecture) เป็นแขนงที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนมาก และมีขนาดใหญ่กว่า ศิลปะแขนงอื่นๆ สถาปัตยกรรมเป็นทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสิ่งก่อสร้าง และการสร้างทุกชนิด เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ในบางสมัยมีคตินิยมว่า สถาปัตยกรรมเป็นวิทยาศาสตร์ของการก่อสร้าง (Architecture is the science of Building) หรือสถาปัตยกรรมเป็นสิ่งกำหนดขอบเขตบริเวณที่ว่างเพื่อให้เกิดประโยชน์ (The limitation of Space) (อารี สุทธิพันธุ์ .2535 : 37- 53)

ชาวนรงค์ พรุ่งโรจน์ แบ่งทัศนศิลป์ได้ดังนี้คือ

ทัศนศิลป์ (Visual Art) เป็นผลงานสร้างสรรค์ ศิลปะเพื่อการตอบสนองการรับรู้ทางประสาทตา ประกอบด้วย จิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) ภาพพิมพ์ (Printmaking) และภาพถ่าย(Photography) สื่อผสม (Mixed Media) ศิลปะการจัดวาง(Installation) หัตถศิลป์(Craft)

จิตรกรรม หมายถึง ผลงานการสร้างสรรค์โดยการใช้เทคนิค วาดเส้น ระบายสีเพื่อให้เกิด รูปร่าง รูปทรง ซึ่งในอดีตมักมีลักษณะ เป็นงาน 2 มิติ โดยใช้กระดาษ ผ้าใบ พู่กัน แปรง และสีเป็นต้น และปัจจุบันได้มีการ พัฒนาโดยมีลักษณะทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ

ประติมากรรม หมายถึง ผลงานศิลปกรรม 3 มิติ ที่เกิดจากการปั้น การหล่อ การปะการเคาะเชื่อม หรือการ ผสมผสานวิธีการต่างๆ เข้าด้วยกัน เป็นต้น

ภาพพิมพ์เป็นงานศิลปะอันเกิดจากการออกแบบใช้เส้นสาย สี แสง เงา รูปแบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ลงบนแม่พิมพ์ จากนั้นจึงถ่ายทอดจากแม่พิมพ์ไปสู่กระดาษ หรือพื้นรองรับอื่นๆ ผลงานภาพ พิมพ์จึงต่างจากผลงานจิตรกรรมซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากการแสดงออกโดยตรง ในขณะที่ผลงานภาพพิมพ์ เป็นการถ่ายทอดขั้นที่ สองจากแม่พิมพ์

ภาพถ่าย Photography ที่มีมาจากภาษากรีก 2 คำ คือ

Photo แปลว่าแสงสว่าง และ Grapho แปลว่าเขียน ราวความ แล้วจึงหมายถึงการเขียนด้วยแสงสว่าง

แต่ในความหมายของวิธีการถ่ายภาพหมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดภาพถ่ายขึ้นบนวัตถุไวแสง ด้วยการทำให้วัตถุไวแสงนั้นถูกกับแสงสว่าง หรือถูกกับรังสีอัลตรา ไวโอเลต

ผลงานสื่อผสม งานศิลปะแบบสื่อผสมเป็นงานศิลปกรรมสมัยใหม่ ที่ผสมผสานระหว่างศิลปะหลายๆแขนง โดยใช้วัสดุเป็นสื่อรองรับ ให้เป็นรูปแบบใหม่ ใช้สื่อหลายประเภทมาผสมผสานกันตามเทคนิควิธีการและความประสงค์ของศิลปิน อาจเป็นการนำเอาวัสดุจริงมา ประดิษฐ์บนระนาบรองรับ เหมือนภาพปะติดแล้วระบายสีเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดรูปแบบใหม่ หรือเนื้อหาสาระใหม่ตามความประสงค์ของผู้สร้างสรรค์

ประยุกต์ศิลปะกับจิตรศิลป์ คือประยุกต์ ศิลป์มุ่งประโยชน์ ใช้สอยเป็นอันดับแรก ในขณะที่จิตรศิลป์นั้น มุ่งเน้นคุณค่าด้านความงามเป็นสำคัญ

ลักษณะงานประยุกต์ศิลป์ มีทั้งลักษณะสองมิติและ สามมิติ แยกย่อยได้ดังนี้

1. มณฑนศิลป์ เป็นศิลปะตกแต่ง เช่น การออกแบบเครื่องเรือน ตกแต่งอาคาร สถานที่ โดยใช้วัสดุ สี รูปแบบ ให้เหมาะสมกับสถานที่ ประโยชน์ใช้สอยและจุดประสงค์ที่ใช้

2. อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Art) เป็นงานศิลปะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเครื่องใช้โดยทั่วไป ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบ งานโลหะ งานไม้ จักสาน

3. พาณิชยศิลป์ (Commercial Art) ศิลปะการค้า เช่น ป้ายโฆษณา การจัดตู้โชว์ จักตกแต่งอาคารร้านค้า เป็นต้น

4. หัตถศิลป์ (Crafts) คืองานศิลปะที่นำไปใช้งานหัตถกรรม โดยใช้มือทำเป็นส่วนใหญ่มีมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เช่น เครื่องปั้นดินเผา งานแกะสลักไม้ งานถักทอ งานหวาย รวมถึงงานช่าง 10 หมู่ของไทย

5. งานออกแบบ(Design) เป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ให้ลงตัวเป็นความกลมกลืนเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะเจาะจง การออกแบบลายผ้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์งานออกแบบถูกนำไปใช้มากในงานประยุกต์ศิลป์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและให้เกิดประโยชน์ ใช้สอยในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นที่มาของงานประเภทกราฟิก (Graphic Art)

สถาปัตยกรรม หมายถึง สิ่งก่อสร้างซึ่งเน้นความงามหรือรูปแบบเฉพาะ และสามารถจัดอยู่ในงานทัศนศิลป์ได้เช่นกัน อาทิ อาคาร บ้านเรือน วัด โบสถ์ วิหาร สนามกีฬา และอนุสาวรีย์

(ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ .ม.ป.ป.: 7-16)

การศึกษาในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้ “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 : 2) การศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ การศึกษาเป็นการพัฒนามนุษย์ ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าวิทยาการต่าง ๆ มีความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีการคมนาคมที่ทำให้มนุษย์เดินทางไปได้ทั่วโลก การสื่อสารที่ทำให้มนุษย์ติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็วมักมีการใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ในการติดต่อสื่อสาร แต่จากผลของความเจริญต่างๆ เหล่านี้ทำให้มีปัญหาตามมามากมายมีการล่อลวงกันทางอินเทอร์เน็ต เด็กๆติดเกมคอมพิวเตอร์ มีการส่งภาพลามกอนาจารทั้งทางโทรศัพท์มือถือ และอินเทอร์เน็ต ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม บริโภคนิยม ให้ความสำคัญกับเงิน วัตถุ มากกว่าจิตใจ มีภาวะการแข่งขันสูง ประชาชนมีหนี้สิน ค่าครองชีพสูง ปัญหาความยากจน การไม่มีงานทำ มีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจน ปัญหาอบายมุข การพนัน ยาเสพติด ปัญหาความรุนแรง ปัญหาการค้ำมนุษย์ อาชญากรรม ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาโรคเอดส์ มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย การทำลายทรัพยากรอันเนื่องมาจากการสนองตอบต่อระบบทุนนิยม การดำรงชีวิตที่ไม่รู้จักความพอเพียง การเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับให้ทันกับภาวะของสังคมในปัจจุบันจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 : 5) การจัดการศึกษาจึงเน้นไปที่ตัวผู้เรียนให้ความสำคัญกับผู้เรียน มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม และให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ต้องการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ในมาตรา 22 ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 : 1) การจัดการศึกษาที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้จึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

การจัดการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มิในมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมชั้นสูง มีชีวิตที่ยาวนาน มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม มนุษย์มีการเรียนรู้มาตั้งแต่อดีตและได้สะสมสิ่งที่เรียนรู้แล้วมีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งด้วยวิธีการต่างๆ การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กู๊ด (Good .1959 : 314) กล่าวว่า การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงการตอบสนอง หรือ การแสดงออกของพฤติกรรม บางส่วน หรือ ทั้งหมดซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์

มอร์ริส (Morris . 1990 : 178) กล่าวว่า การเรียนรู้คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร อันเนื่องมาจากประสบการณ์ และการปฏิบัติฝึกฝน

ครอนบาค (มาลินี จุฑะรพ . 2537 : 55 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1954) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับมา

เฮอเกินฮาห์น (วรณี ลิ้มอักษร . 2543 : 52 ; อ้างอิงจาก Hergengahn. 1988 : 9) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของการกระทำที่ถาวรอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับภาวะทางร่างกายที่เกิดจากความเจ็บไข้ได้ป่วยความเหนื่อยอ่อน หรือฤทธิ์ของยา

ธีระพร อุวรรณโณ (ธีระพร อุวรรณโณ .2544 : 328) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรมของอินทรีย์ต่อสถานการณ์หนึ่ง ที่เกิดจากการที่อินทรีย์มีประสบการณ์ตรงหรือทางอ้อมกับสถานการณ์นั้น โดยไม่รวมการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากวุฒิภาวะหรือแนวโน้มการตอบสนองของเผ่าพันธุ์

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวคิดจากปรัชญา constructivism ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เป็นปรัชญาที่มีข้อสันนิษฐานว่า ความรู้ไม่สามารถแยกจากความอยากรู้ ความรู้ได้มาจากการสร้างเพื่ออธิบาย (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ . 2544 :6 ;อ้างอิงจาก Martin et al., 1994 : 44) ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้กระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากสถานการณ์ที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ เลือกวิธีการ เลือกแหล่งการเรียนรู้ ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ เลือกวิธีประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถประเมินได้ว่าการจัดการเรียนรู้นั้นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่สามารถดูได้จากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การนำแผนนั้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนซึ่งสามารถสังเกตได้จากการพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ว่าผู้เรียนนั้นมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน

องค์ประกอบของการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาใด ๆ ก็ตาม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ตัวผู้เรียน (The Learner) กระบวนการเรียนรู้ (The Learning Process) สถานการณ์ในการเรียนรู้ (The Learning Situation) (Lindgren.1976 : 6-7)

ฟอสเตอร์ แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ การเรียนรู้ข้อเท็จจริง หรือ คำชี้แจงต่าง ๆ (We Learn Facts and Informations) การเรียนรู้ทักษะ (We Learn Skills) การเรียนรู้เจตคติ (We Learn Attitude) (Foster. 1951 : 69-70)

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ มักจะมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เหล่านั้น แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ หรือ แนวคิดทางการสอน (Teaching / Instructional Concept / Approach) คือ ความคิดเกี่ยวกับการสอนที่พรรณนา/ อธิบาย / ทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการสอนที่นักคิด นักจิตวิทยา หรือนักการศึกษา ได้นำเสนอ และได้รับการยอมรับในระดับหนึ่งว่าเป็นแนวคิดที่น่าเชื่อถือด้วยเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง (ทิสนา แคมมณี .2550.222) นักคิด นักจิตวิทยา นักการศึกษา มักจะพยายามแสวงหาแนวคิด แนวทาง วิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมการเรียนการสอนในปัจจุบัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ หรือจุดประสงค์การสอนเป็นความคาดหวังของครู หลังจากมีการจัดการเรียนรู้แล้ว อากรณ ใจเที่ยง ได้กล่าวถึง จุดประสงค์การสอนว่าเป็น ข้อความระบุพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่ผู้สอนคาดหวังให้เกิดขึ้น หลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนการสอนแล้ว (อากรณ ใจเที่ยง .2546.44)

บลูม(Benjamin S.Bloom)และคณะได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาไว้เป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ การคิด แบ่งเป็น 6 ระดับ

- ความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความจำระลึกในสิ่งที่ผ่านมาได้ รู้เฉพาะสิ่ง รู้เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับวิธีการ ความรู้เกี่ยวกับหลักการ

- ความเข้าใจ (Comprehension) ได้แก่ การนำความรู้ และข้อมูลต่างๆ ไปแปลความหมายตีความ ขยายความคิดให้กว้างขึ้น

- การนำไปใช้ (Application) ได้แก่ การนำความคิดรวบยอด ทฤษฎีต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

- การวิเคราะห์ (Analysis) ได้แก่ การแยกออกเป็นส่วนย่อย ค้นหาส่วนประกอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยนั้น

- การสังเคราะห์ (Synthesis) ได้แก่ การนำองค์ประกอบหรือส่วนย่อย ๆ มารวมกันจัดระเบียบใหม่ จัดระบบให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

- การประเมินค่า (Evaluation) ได้แก่ การพิจารณาตัดสินคุณค่า อย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านจิตพิสัย(Affective Domain) เป็นด้านจิตใจ ความรู้สึก อารมณ์ แนวคิด เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม แครทวอด (Kratwhol) และคณะ ได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

- การรับรู้ (Receiving or Attending) ได้แก่ การรับรู้สิ่งเร้า การเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีสติ การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมแล้วทำให้เข้าใจ ถึงเรื่องราวต่างๆ

- การตอบสนอง (Responding) ได้แก่ ปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดลอมที่ได้รับมา การมีส่วนร่วมในประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมที่ได้รับมา

- การสร้างคุณค่า (Valuing) ได้แก่ การสร้างค่านิยม การเกิดค่านิยม การมีความชอบในค่านิยม

- การจัดระบบคุณค่า (Organization) ได้แก่ การรวบรวมค่านิยมต่างๆ มาหาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมด้วยกัน แล้วจัดระบบด้วยการพิจารณาบทบาท และความสำคัญ

- การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a Value or Value Complex) ได้แก่ การสร้างบุคลิก ความประพฤติ คุณสมบัติ ลักษณะนิสัยประจำตัว

3. ด้านทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) เป็นด้านพฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย การเคลื่อนไหว การใช้อวัยวะต่าง ๆ ซิมป์สัน (Simpson) ได้แบ่งความสามารถทางด้านทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับ

- การรับรู้ (Perception) ได้แก่ การรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ

- การเตรียมพร้อม (Set) ได้แก่ การเตรียมพร้อมด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์

- การตอบสนองตามตัวอย่าง (Guided response) ได้แก่ การเลียนแบบ ลองผิดลองถูก

- การตอบสนองกลไกภายใน (Mechanism) ได้แก่ การปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว ตัดสินใจอย่างมั่นใจ ตอบสนองโดยอัตโนมัติ

- การตอบสนองภายนอกที่ซับซ้อน (Complex overt response) ได้แก่ การแก้ปัญหาความไม่แน่นอน และการปฏิบัติโดยอัตโนมัติ

- การปรับตัว (Adaptation) ได้แก่ การตัดแปลงแก้ไขให้ดีขึ้น เหมาะสมขึ้น นำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้

- การริเริ่ม (Origination) ได้แก่ การสร้างแบบแผนการปฏิบัติใหม่ๆ การทำสิ่งใหม่ๆ

เนื้อหาในการเรียนรู้

เนื้อหาเป็นสิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ รุจิรี ภูสาระ ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการดังนี้

1. รายละเอียดของสาระที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะเป็นข้อเท็จจริง ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความคิดรวบยอด เจตคติ และค่านิยม
2. ในกระบวนการเรียนการสอนเนื้อหามากกว่า 2 เนื้อหาขึ้นไป รายละเอียดของเนื้อหาและวิธีการสอนมีโอกาที่จะเกิดพฤติกรรมร่วมกันได้ เนื้อหาจึงมีความสำคัญที่จะถ่ายโอนให้ผู้เรียนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง จะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กัน (รุจิรี ภูสาระ. 2545 : 48-49)

เกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา

1. เนื้อหาจะต้องมีความเที่ยงตรง คือ เนื้อหาจะต้องตรงตามจุดประสงค์
2. ความสำคัญของเนื้อหา คือ เนื้อหาจะต้องเป็นความจริงตามเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ มีความคิดรวบยอด และมีหลักการของกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น ๆ ด้วย
3. ความสนใจของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาในการคัดเลือกเนื้อหา
4. ความสามารถที่จะเรียนได้ของผู้เรียน เนื้อหาควรเลือกให้เหมาะสมกับนักเรียนในวัยต่าง ๆ
5. ความสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม
6. การนำไปใช้ เนื้อหาควรจะมีประโยชน์กับผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการนำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นภาพรวมของชุดประสบการณ์ใหญ่ ตั้งแต่ขั้นตอนดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ุบัติขึ้นทั้งในหรือนอกห้องเรียน ทั้งรายบุคคล กลุ่ม หรือทางไกล (ชาอุชัย ขมดิษฐ์ .2548 : 388) อารมณ์ ใจที่เที่ยง ได้ระบุถึงหลักการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องเจตนารมณ์ของหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน
6. จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ

7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม
8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ท้าทายความคิดความสามารถของผู้เรียน
9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย
10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง
11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง (อาภรณ์ ใจเที่ยง .2546 : 75-76)

กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลายประเภท บุญชม ศรีสะอาด ได้จำแนกกิจกรรมการเรียน ออกได้ 4 ประเภท ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมเดี่ยว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการจะใช้เพียงกิจกรรมเดียวก็เพียงพอ
- 1.2 หลายกิจกรรมแบบต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ อาจต้องใช้กิจกรรมต่างๆ ตามลำดับขั้นที่กำหนด
- 1.3 หลายกิจกรรมแบบไม่ต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ อาจต้องใช้กิจกรรมต่างๆ หลายกิจกรรมร่วมกัน โดยไม่กำหนดตายตัวว่าต้องทำกิจกรรมใด
- 1.4 หลายกิจกรรมแบบต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ อาจต้องใช้กิจกรรมต่าง ๆ หลายกิจกรรมร่วมกัน โดยมีบางส่วนที่เป็นชุดของกิจกรรมแบบต่อเนื่องอยู่ด้วย (บุญชม ศรีสะอาด.2541 : 39)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยที่ครูเป็นผู้บอกเล่า อธิบาย เนื้อหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ซึ่งครูได้ศึกษาค้นคว้ามาเป็นอย่างดี ผู้เรียนเป็นผู้รับฟัง อาจจะมีการจดบันทึกสาระสำคัญขณะฟังคำบรรยาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสสนทนาซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อหาคำตอบหรือแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติงานและชื่นชมผลงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ 4-8 คน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในประเด็นต่าง ๆ แล้วสรุปผลการอภิปรายของกลุ่ม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครู หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แสดงหรือกระทำให้ผู้เป็นตัวอย่างพร้อมกับบอก อธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต กระบวนการขั้นตอนต่างๆ และให้ผู้เรียนซักถาม อภิปราย สรุปผลการเรียนรู้จากการสาธิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม ช่วยกันค้นคว้าหรือทำกิจกรรมจนสำเร็จ โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเป็นการเรียนรู้ในการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อฝึกทักษะ หรือความรู้เบื้องต้นให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาของกลุ่มพฤติกรรมนิยมและจิตวิทยาการ เน้นการฝึกและเสริมแรงทางในขณะเรียนหรือฝึกปฏิบัติงาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวดความคิด 6 ใบ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้คำถามหมวดความคิด 6 ใบ ได้แก่ หมวดสีขาว หมวดสีแดง หมวดสีเหลือง หมวดสีดำ หมวดสีเขียว และหมวดสีฟ้า

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการแก้ปัญหา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม มีชิ้นงาน มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน เป็นการพัฒนาทักษะทางด้านการคิดแก้ปัญหา สามารถใช้ทักษะการคิดในการแก้ปัญหาที่พบ จากสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น และสร้างความรู้จากกระบวนการกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน กระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อเข้าใจกลไกของปัญหา และวิธีแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสร้างองค์ความรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความรู้เดิมของครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้ เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม รวมกับความรู้ใหม่จนเกิดองค์ความรู้และประสบการณ์ใหม่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดที่อิสระ มีความคิดที่ไม่มีรูปแบบตายตัว ใช้ได้ทุกโอกาส ทุกเวลา มีความคิดยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนหาคำตอบที่หลากหลาย สร้างชิ้นงานแปลก ๆ ใหม่ ๆ ฯลฯ กู๊ดและโบรฟี (Good and Brophy.1986:685) ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดที่ก่อให้เกิดความแปลกใหม่ (Novel) และมีคุณค่า (Value) ซึ่งอาจพิจารณาได้หลายแง่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ในการหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้ สิ่งที่ยสงสัย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเลือกศึกษาตามความสนใจของผู้เรียน หรือกลุ่ม อาจใช้เทคนิคหลากหลายมาผสมผสานกัน เช่น กระบวนการกลุ่ม การคิดแก้ปัญหา ฯลฯ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติกร ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำ การคิด การลงมือปฏิบัติ การฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ เน้นการมีประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและ การแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสู่พหุปัญญา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาการเรียนรู้ในลักษณะการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การ์ดเนอร์ (Gardner ,1983) ได้เสนอทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligence) โดยแยกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา (Linguistic) ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์(Logical – Mathematical) ด้านมิติ (Spatial) ด้านดนตรี (Musical) ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic) ด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้อื่น (Interpersonal) ด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง (Intrapersonal) ด้านการเข้าใจสภาพธรรมชาติ (Naturalist)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น บุคคล สถานที่ ธรรมชาติ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน สถานประกอบการ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้คิด ครูเป็นเพียงผู้อธิบายเล่า บอกเท่าที่จำเป็น ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดย 7 ส ได้แก่ สงสัย สังเกต สัมผัส สืบค้น สังคม สรุปผล

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นการวัดความสามารถ สมรรถภาพ พฤติกรรม ความรู้สึนึกคิด ฯลฯ ของผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 : 13)

การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนการสอน ในการวัดและประเมินผล ผศ.ดร.สุมาลี จันทร์ชลอ ได้กล่าวถึงประเภทของการประเมินไว้ดังนี้

ประเภทของการประเมินผล

การแบ่งประเภทของการประเมินผลอาจแบ่งได้เป็นการจำแนกตามระยะเวลาของการประเมินและการจำแนกตามลักษณะของการเปรียบเทียบดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จำแนกตามเวลา เมื่อใช้ระยะเวลาและจุดประสงค์ของการประเมินอาจแบ่งประเภทของการประเมินได้เป็น 3 แบบ คือ ประเมินผลก่อนเรียน (pre evaluation) ประเมินผลระหว่างเรียน (formative evaluation) และประเมินผลสรุป (summative evaluation)

2. จำแนกตามลักษณะการเปรียบเทียบ การประเมินสามารถแบ่งประเภทของการประเมินได้เป็น 3 แบบ คือ การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (norm referenced evaluation) การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (criterion referenced evaluation) และการประเมินผลแบบอิงตน (self referenced evaluation) (ผศ. ดร.สุมาลี จันทร์ชลอ.2542 : 21-23)

จากการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการเรียนการสอนจึงต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมากในการเรียนรู้และใช้การสะท้อนความรู้สึกรับต่อกระบวนการเรียนรู้... สิ่งที่เรียนกับสิ่งที่ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันควรเหมือนกัน การประเมินต้องใช้แบบการวัดที่หลากหลาย ... ดังนั้นการประเมินที่ควรใช้ควบคู่กับการเรียนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางดังกล่าวก็คือ การประเมินตามสภาพจริง (ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ .2544 : 88) ซึ่งเป็นวิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริงแห่งโลกปัจจุบัน (Real World Situations) (ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. 2544 :93 ;อ้างอิงจาก Popham,1995)

ในการวัดและประเมินผล มีการวัดด้านความรู้ความคิด การวัดภาคปฏิบัติ การวัดด้านความรู้สึกรู้ ซึ่งในการวัดด้านความรู้ความคิด บลูมได้แบ่งการวัดด้านความรู้ความคิดเป็น 6 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ ความรู้ความจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินผล (Evaluation) (ผศ.ดร. สุมาลี จันทร์ชลอ .2545 : 51) การวัดภาคปฏิบัติ เป็นการทดสอบความสามารถของผู้เรียน ในการนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว ไปปฏิบัติ ในการวัดและประเมินผลจึงควรครอบคลุม ทั้ง ความรู้ความคิด ความรู้สึกรู้ ทักษะการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะวัดได้จากการทดสอบจากตัวอย่างงาน การทดสอบเชิงจำแนก การให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน การให้ผู้ร่วมงานประเมิน และการให้ประเมินตนเอง (ผศ.ดร. สุมาลี จันทร์ชลอ .2545 : 177) การวัดด้านความรู้สึกรู้ เป็นการวัดทัศนคติ ความสนใจ ความซาบซึ้ง ฯลฯ

สื่อการเรียนรู้ (สื่อการเรียนการสอน)

ในการจัดการเรียนรู้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้ การคิดหาเหตุผล เกิดแนวคิด ค่านิยมต่างๆ และกระตุ้นให้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม การเรียนการสอนจึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของมนุษย์ ดร. เอ็ดการ์ เดล (Dr. Edgar Dale) จากมหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ได้สร้างกรวยประสบการณ์ ซึ่งพัฒนามาจากความคิดของบรุนเนอร์ (Bruner) นักจิตวิทยา โดยแบ่งประสบการณ์เรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ตรง (Direct Experiences)
2. ประสบการณ์จำลอง (Contrived Experiences)
3. ประสบการณ์นาฏการ (Dramatized Experiences)
4. การสาธิต (Demonstration)
5. ทักษะศึกษา (Field Trips)
6. นิทรรศการ (Exhibitions)
7. ภาพยนต์และโทรทัศน์ (Motion Pictures and Television)
8. ภาพนิ่ง วิทยุ และการบันทึกเสียง (Still picture , Radio and Recording)
9. ทักษะสัญลักษณ์ (Visual Symbol)
10. วจนสัญลักษณ์ (Verbal Symbol)

จากกรวยประสบการณ์ของ ดร. เอ็ดการ์ เดล (Dr. Edgar Dale) ได้แสดงถึงการเรียนรู้ของมนุษย์ และในการเรียนการสอนสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้ของผู้เรียน คือสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดประสบการณ์จากการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนจึงเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูลในการสอนของครู อาจารย์ ถึงผู้เรียน หรือเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตัวเอง เพื่อให้กระบวนการในการเรียนรู้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีชัย คุณาวุฒิ ได้จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอน ออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเองซึ่งจำแนกย่อยได้เป็น 2 ลักษณะคือ
 - ก.วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเองไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย ได้แก่ กระดานดำ หรือกระดานชอล์ค กระดานนิเทศ กระดานผ้าสำลี แผนภูมิ แผนสถิติ แผนภาพ แผนที่ ภาพโฆษณา ภาพต่างๆ (ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพผนัง ภาพสามมิติ ภาพตัดมา การ์ตูน) สมุดลำดับภาพหรือภาพพลิกของจริง ของตัวอย่าง ของจำลอง ข้อลื้อแบบ (Mock Up) ไดออรามา (Diorama) ลูกโลก พิพิธภัณฑ์ โรงเรียน
 - ข.วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นเข้ามาร่วมใช้ด้วย ได้แก่ ฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพโปรเจกโตส แผ่นเสียง จานคอมแพคต์ (ซีดี) เทปบันทึกเสียง แถบวีดีทัศน์ (Video Tape) แผ่นวีดีทัศน์ (Video Disc) โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสตริป โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายวีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (ซีดี) เครื่องเล่นวีดิโอดิสก์ (Laser Disc Player) เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector) จอภาพ

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Technique and Methods) หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนหรือกิจกรรมในการเรียนการสอนโดยนำเอาสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาช่วยในการสอนได้ ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร (Dramatization) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เกม การฝึกปฏิบัติ การศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมอิสระ กิจกรรมที่เป็นโครงการ กระบะทราย นิทรรศการ (มีชัย คุณาวุฒิ .2540 : 27- 29)

บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความสนใจ ใฝ่รู้ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมระเบียบวินัย เจตคติ ค่านิยม ให้กับผู้เรียน

บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ อาจแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมทางด้านวัตถุ สถานที่ในการจัดการเรียนรู้ สะอาด เรียบร้อย มีเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีแสงสว่างที่เพียงพอ โต๊ะ เก้าอี้ มีความเหมาะสมกับวัย

2. บรรยากาศทางจิตวิทยา เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ เป็นกันเอง สัมพันธ์ที่ดีทั้งระหว่างครู และนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน

การพัฒนาทางด้านจิตใจ

ในการพัฒนาทางด้านจิตใจ ในการจัดการเรียนรู้ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

การเรียนรู้ด้วยความสุข ต้องแยกเป็น 2 แบบ คือ

1. สุขจากการเอื้อของปัจจัยภายนอก คือ บรรยากาศที่เกิดจากกัลยาณมิตร ครู อาจารย์ที่มีเมตตาเป็นต้น ซึ่งต้องระวัง ที่จะทำให้อ่อนแอลง และพังพา
2. สุขที่เกิดจากการสนองปัจจัยภายใน คือ การเรียนรู้และการทำงาน เป็นการสนองความใฝ่รู้และใฝ่สร้างสรรค์ในตัวของเขาเอง ไม่ต้องพึ่งผู้อื่น เป็นอิสระและทำให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) .2540 : 27- 29)

การรับรู้ความงามของนักเรียนเป็นสิ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนมีความสุข มนุษย์แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่นที่สามารถสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถชื่นชมความงามได้ สร้างสรรค์สิ่งที่มีความงามได้ โกลุสม สายใจ กล่าวไว้ดังนี้

ความเป็นมนุษย์ประกอบด้วยส่วนที่เป็นกาย และจิตใจ โดยมีสมองเป็นตัวควบคุม ในส่วนที่เป็นการเราพิจารณาในเรื่องของชาติพันธุ์ การเจริญเติบโต ความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ที่เรียกว่า IQ (Intellectual Quotient) โดยเชื่อว่าใครมีจำนวน IQ สูงเป็นคนฉลาดเป็นคนเก่ง

ในส่วนที่เป็นจิตใจ เราพิจารณากันที่การควบคุมอารมณ์ที่เรียกว่า EQ (Emotional Quotient) โดยเชื่อว่าการควบคุมอารมณ์ที่ดีจะช่วยทำให้มีสติ รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชับยั้งชั่งใจก่อนกระทำ แต่ก่อนมนุษย์ให้ความสำคัญกับ IQ มาก จนปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับแล้วว่าทั้ง IQ และ EQ จะต้องได้รับการพัฒนาควบคู่กันไป คือ มีทั้งสติปัญญาที่ดี เฉลียวฉลาด และสามารถควบคุมความเก่งกาจนั้น ใ้ใช้ไปในทางสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดี ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและการพัฒนาสังคม

สุนทรียศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้มีการพัฒนา EQ ผ่านทางกิจกรรมศิลปะที่ก่อให้เกิด ความประณีต สุขุม เข้าใจตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเข้าใจผู้อื่น จนสามารถควบคุม IQ ให้สร้างสรรค์ในสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อสังคมไม่เดือดร้อนตนเองและผู้อื่น ยิ่งขึ้น (โกลุสม สายใจ. 2547 : 7)

ศิลปศึกษา

การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถม

นักเรียนระดับประถมนั้นช่วงอายุประมาณ 6-13 ปี ซึ่งเด็กในช่วงนี้เป็นวัยที่กำลังมีพัฒนาการในหลาย ๆ ด้าน ลลิตพรรณ ทองงาม (สัมภาษณ์) ได้กล่าวถึง การสอนศิลปะนักเรียนระดับประถมไว้ดังนี้

การสอนจะต้องสอนทฤษฎีก่อน หรือปฏิบัติก่อนมันขึ้นอยู่กับเด็ก จากประสบการณ์ เมื่อไหร่ที่เราสอนเอาทฤษฎีเป็นหลัก อารมณ์มันไม่ออก มันแข็ง มันเหมือนตัวเลข เหมือนคณิตศาสตร์ แต่ถ้าเราสอนไป อย่างเด็กตัวเล็ก ๆ เราสอนไปเด็กไม่รู้หรือว่าสอนจุดเด่น แล้วเส้นฐานก็ไม่ได้บอกนะ เส้นฐานจริง ๆ มันบอกระยะ แบ่งระยะ หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า แต่จะบอกว่าเส้นฐานเป็นเส้นที่เอาคนไว้ตั้ง เอาคนไว้ยืน ถ้าไม่มีอย่างนั้นจะทำให้คนลอย เมื่อไม่ให้คนลอยเอาเส้นมารองรับมันหน่อย เราเรียกว่าเส้นฐาน มันจะได้ไม่ลอย และจะมีตัวอย่างภาพให้ดู พอเราขีดเส้น คนนี้ก็ขึ้นอยู่บนเส้นนี้นะ คนนั้นก็ขึ้นอยู่บนเส้นนี้นะ เห็นไหมเขยขึ้นได้แล้วใช่ไหม เป็นความรู้สึกรักที่เราค่อย ๆ แทรกเข้าไป ป.1-ป.2 แน่นขึ้น ป.4 แรงมาได้แล้ว เขาารู้แล้วว่าเงาตรงไหน กระบะตรง เริ่มรู้เพราะเราค่อย ๆ แทรกเข้าไป ป.5 สอนเรื่องเส้นยุทธศาสตร์ เอาวิทยาศาสตร์เรื่องเส้นต่างๆไปดูความเหมือนจริงของพืช นั่นคือหลักการการสังเกต การพิจารณารอบคอบ ต้องวัดสเกล วัดสัดส่วน แต่เอาศิลปะเข้าไปเชื่อมความพริ้วไหวของมัน แม้แต่เวลาเราจะวาดต้นไม้ให้เห็นยอดอ่อน มองแล้วเรารู้เลยว่านั่นคือยอดอ่อนจริง ๆ นี่ก็เส้นแก่ๆ เราจะรู้เลยว่านั่นคือใบแก่ แสงเงาที่ตกกระทบก็เช่นเดียวกันนี่คือการสอนให้เด็กรู้จักการสังเกต ละเอียด ละออ รอบคอบ มีสุนทรียะในตัวของมันเอง เราจะ

บอกเลยว่า เส้นนี้มันพริ้วไหวอย่างไร เห็นไหมยอดมันพริ้ว มันจะบอกของมันในตัวเอง บรรยากาศต่างๆเหล่านี้มันเป็นการสอนเด็ก เด็กก็จะไม่รู้เลยว่า นั่นคือสอนทั้งสุนทรียะ สังเกต แยกแยะ แจกแจง บวกกับบูรณาการกับวิทยาศาสตร์ไปด้วย (ลลิตพรรณ ทองงาม .2551)

วิธีสอนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นภาคปฏิบัติ เน้นสุนทรียภาพ เน้นความคิดสร้างสรรค์ ในการจัดการเรียนรู้ครูมีวิธีสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ นิรมล ตรีณสาร สวัสดิบุตร ได้กล่าวถึงวิธีสอนศิลปะไว้ดังนี้

Directed Teaching

สอนโดยมีลำดับขั้นกำหนดได้ มีการทำแบบฝึกหัดให้ก้าวหน้าไปตามลำดับ ชี้ดหลักว่านักเรียนมาโรงเรียนเพื่อเรียน และครูเป็นคนให้ความรู้ เทคนิค บอกให้ทำตามหลักตามจริง (facts) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ชำนาญในการออกแบบการใช้สี การวาดภาพระบายสี การทำหุ่น การเขียนตัวอักษร ฯลฯ วิธีนี้ต้องการให้เด็กมีงานทำอยู่เสมอ และรับประกันไว้ว่า เด็กจะผลิตงานออกมาได้เหมือนกันและถูกต้อง ทำให้เด็กไม่มีความคิดริเริ่ม ความรู้สึกในความสวยงามก็ถูกบดเบือนไป และความเจริญในการพัฒนาตนเองก็ชะงัก

ประโยชน์ของวิธีนี้ เหมาะสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา หรือการศึกษาผู้ใหญ่ หรือสำหรับนักเรียนมัธยมปลาย ถ้าใช้อย่างระมัดระวังและไม่มากเกินไปนัก เพราะในการเรียนชั้นสูงบางครั้งก็มีความจำเป็นทางเทคนิคที่ครูจะต้องช่วยแสดงหรือแนะวิธีทำให้

Free Expression

ต่างกับ Directed Teaching ในข้อที่ว่านักเรียนทำงานไปตามสบายเกิดจากตัวเด็กเอง ครูไม่บังคับให้มีโอกาสได้แสดงออกตามความต้องการและความสามารถของตน

ข้อแข็ง

1. แม้ทางการศึกษาและจิตวิทยาจะเห็นว่าควรให้เด็กมีเสรีภาพในการแสดงออกเพื่อเจริญเติบโต แต่ก็เห็นว่าการแนะแนวของครูก็เป็นสิ่งสำคัญ
2. การที่จะให้เด็กมีพัฒนาการทางความคิดริเริ่ม ก็ต้องการมีการเตรียมแรงกระตุ้นและการจูงใจที่สมควร
3. ถ้าปล่อยให้เด็กทำงานตามใจชอบอยู่เสมอ พอถึงระยะหนึ่งก็จะกลายเป็นการทำงานที่ไม่มีจุดหมาย ไม่มีความหมายอะไร ทำไปเรื่อย ๆ เพราะถ้าไม่มีใครแนะนำ เด็กก็จะทำไปอย่างนั้นซ้ำ ๆ กัน และทำของง่าย ๆ ที่ไม่มีอุปสรรค และทำซ้ำซากอยู่แบบเดิม

Core Teaching

เน้นเรื่องสังคมและปัญหาส่วนบุคคล และจัดโครงการเรียนในชั้น โดยมุ่งแก้ปัญหาโดยใช้เนื้อหาจากวิชาต่าง ๆ ที่ต้องการมาช่วยในการตอบปัญหานั้น วิชา เช่น ดนตรี ศิลปะแม้จะไม่มีเนื้อหาที่จะนำมา

ตอบปัญหาได้ แต่ก็ใช้เป็นเครื่องประกอบในการแก้ปัญหา ตัวอย่างของการสอนแบบนี้ เช่น ตั้งปัญหาว่า “ทำไมจึงจำเป็นที่จะทำให้โรงเรียนของเราสะอาด” ครูและนักเรียนอาจนำเอาความรู้ทางสุขศึกษามาพูดเรื่องประโยชน์ของความสะอาด ความรู้ทางสังคมศึกษามาใช้ในเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การร่วมมือกันทำงาน ช่วยกันไม่ทิ้งผง และช่วยกันทำความสะอาด นึกถึงผู้อื่น นำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้ เช่น ถ้านักเรียน 1,067 คน ทิ้งกระดาษคนละ 2 ชิ้น จะเป็นกระดาษทั้งหมดกี่ชิ้น ใช้วิชาศิลปะวางแผนช่วยกันทำประกาศเตือน แต่งเพลง (ดนตรี) หรือคำขวัญ (ภาษาไทย) เรื่องการไม่ทิ้งกระดาษ เป็นต้น

Correlated Teaching

ครูศิลปะพยายามศึกษาว่า เด็กเรียนวิชาอื่น ๆ เรื่องอะไรบ้างแล้วเตรียมการสอนศิลปะที่จะส่งเสริมวิชานั้น ๆ

ข้อคัดค้านวิธีนี้ ก็คือ

ก. ความเกี่ยวพันของเรื่องที่เรียนจากวิชาอื่น ๆ กับวิชาศิลปะเป็นเรื่องที่ครูคิดขึ้นเอง เด็กไม่ได้เห็นจริงจังกด้วยเหมือนกับการเรียนแบบ Core Teaching (แต่ก็มีข้อแม้ว่าถ้าครูสามารถก็อาจแก้ปัญหานี้ได้)

ข. บังคับความสนใจของเด็กให้อยู่ในวงที่จำกัด

ค. ศิลปะกลายเป็น “คนรับใช้” ของวิชาอื่น

ง. เห็นคุณค่าของการแสดงออกทางศิลปะ (art expression) ซึ่งมีความสำคัญในชีวิตของเด็กน้อย

ไป

(นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร . 2549: 70-73)

ในการใช้วิธีสอนศิลปะแบบต่าง ๆ ครูควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับนักเรียน ควรคำนึงถึงข้อดี ข้อด้อยของวิธีสอนแต่ละแบบ อาจจะใช้การสอนหลายวิธีผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดความสมดุล ครูควรคำนึงถึงความเป็นศิลปะที่นักเรียนได้เรียนรู้แล้วนักเรียนเกิดสุนทรียภาพ ผ่อนคลายจากวิชาการต่าง ๆ นักเรียนมีความสุข ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

ลำดับขั้นการเรียนรู้ศิลปะ

ในการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะของนักเรียนพัฒนาการเริ่มแรกที่นักเรียนได้เริ่มเรียนรู้ จนถึงพัฒนาการสูงขึ้นไปตามลำดับ อ่ำไพ ตีรณสาร แบ่งไว้เป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นไร้เดียงสา (innocent Stage) หมายถึงการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับศิลปะด้วยความกล้าและปราศจากอิทธิพลของความรู้หรือลักษณะต่าง ๆ ในสังคม สิ่งต่าง ๆ เกิดจากความเข้าใจหรือความต้องการภายในของเด็กโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการของคนภายนอก
2. ขั้นตามสังคม (conventional Stage) เมื่อเด็กโตขึ้นอีกระยะหนึ่ง จะเกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสังคมมากมาย เช่น เพลงยอดนิยมนิยมน โคลงกลอน นวนิยาย การ์ตูน ภาพวาด สิ่งตีพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งเด็กจะสร้างความคิดรวบยอดจากลักษณะที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งนี้ รวมถึงนามธรรมต่าง ๆ ที่แฝงมาในรูปวัตถุธรรม เช่น ความ

เป็นหญิง ความเป็นชาย ความโหดร้าย ความรัก การรับรู้เหล่านี้จะถูกซึมซับโดยไม่รู้ตัว กล่าวคือสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับ โดยปราศจากความจำเป็นต้องขบคิดหรือหาเหตุผล

3. ขั้นการกล่อมกลา (cultivated Stage) คือขั้นที่เปลี่ยนสภาพจากการรับรู้จากสามัญสำนึกมาเป็นการศึกษา ด้วยความคิดจากความรู้ และเหตุผล และแง่มุมต่าง ๆ ที่รับรู้มาจากสังคม จะได้รับการพินิจพิเคราะห์ แยกแยะกั่นกรอง และรวบรวมสะสมไว้ในคลังความคิด เป็นต้นว่าในบรรดางานศิลปะที่มีอยู่มากมายใน สังคมนั้น งานใดดีมีคุณค่า หรืองานใดด้อยคุณค่าเป็นต้น (ฮาไฟ ตรีณสาร . 2535: 63-66)

พัฒนาการทางด้านศิลปะ

พัฒนาการทางด้านศิลปะ หมายถึง กระบวนการแสดงออกทางศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะของเด็ก ซึ่งปรากฏอยู่ในผลงานพัฒนาการจากวัยหนึ่งไปสู่อีกวัยหนึ่งอย่างต่อเนื่องกัน พัฒนาการดังกล่าว จะดำเนินไปช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับพื้นฐานความสนใจและความสามารถทางศิลปะ ประกอบกับ สิ่งแวดล้อมและแรงจูงใจของแต่ละคน (พิระพงษ์ กุลพิศาล . 2546 : 159-160) พัฒนาการทางด้านศิลปะ ของเด็กในแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน วิคเตอร์โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfield) นักจิตวิทยาการศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปะ และการคิดสร้างสรรค์จากงานศิลปะ พบว่าเด็กมีพัฒนาการในการวาด จิตเขียนเป็น 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการขีดเขียน (Scribbling Stage) ประมาณอายุระหว่าง 2- 4 ปี ขั้นนี้แบ่งระยะของพัฒนาการได้ ออกเป็น 4 ขั้น คือ

ก. Disordered Scribbling (2 ปี) การขีดเขียนยังเป็นแบบสะเปะสะปะ กล่าวคือการขีดเขียนจะเป็น เส้นยุ่งเหยิง

โดยปราศจากความหมาย ทั้งนี้เนื่องจากการประสานงานของกล้ามเนื้อยังไม่ดี

ข. Longitudinal Scribbling ขั้นขีดเป็นเส้นยาว เด็กเคลื่อนแขนขีดได้เป็นเส้นแนวยาว ขีดเขียนซ้ำ ๆ หลายครั้ง ทั้ง

แนวตั้งและแนวนอน แสดงให้เห็นพัฒนาการทางกล้ามเนื้อว่าเด็กค่อย ๆ ควบคุมกล้ามเนื้อของการ เคลื่อนไหว ของตนเองให้ดีขึ้น ระยะเวลาที่เด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกและสนใจเป็นครั้งแรก

ค. Circular Scribbling เป็นขั้นที่เด็กสามารถขีดลากเป็นวงกลม ระยะเวลาที่ประสานงานของกล้ามเนื้อ (motor Coordination) ดีขึ้น การประสานงานของกล้ามเนื้อ และสายตา (Eye - hand Coordination) ดีขึ้น เด็ก

สามารถขีดเส้น ซึ่งมีเค้าเป็นวงกลมเป็นระยะ เด็กเคลื่อนไหวได้ตลอดทั้งแขน

ง. Naming Scribbling ขั้นให้ชื่อรอยขีดเขียน การขีดเขียนชัก มีความหมายขึ้น เช่น จะวาดเป็นรูป น่อง ฟี่ พ่อ แม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ขณะขีดเขียนไปเด็กก็จะบรรยายไปด้วย ถ่ายทอดออกมา ในรูปการขีดเขียนและ ความคิดคำนึงในภาพ

2. ขั้นเริ่มขีดเขียน (Pre - Schematic Stage) (4 - 7 ปี) เป็นระยะเริ่มต้นการขีดเขียนภาพอย่างมีความหมาย การขีดเขียนจะปรากฏเป็นรูปร่างขึ้น สัมพันธ์กับความจริงของโลกภายนอกมากขึ้น มีความหมายกับเด็กมากขึ้น ซึ่งจะสังเกตได้จาก

- ก. คนที่วาดอาจเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง คู่รักที่รัก ฯลฯ
- ข. ชอบใช้สีที่สะอาดตา ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติการแล้วแต่สีไหนประทับใจ
- ค. ช่องไฟ (Space) ภายในภาพยังไม่เป็นระเบียบ สิ่งที่เขียนมักกระจุกกระจายไม่สัมพันธ์กัน
- ง. การออกแบบ (Design) ไม่ค่อยมีหรือไม่มีเอาเลย แล้วแต่จะนึกคิดหรือคิดว่าเป็นอย่างไร
นั้นอย่างนี้
3. ขั้นขีดเขียน (Schematic Stage) (7-9 ปี) เป็นขั้นที่ขีดเขียนให้คล้ายของจริง และความเป็นจริง จะพิจารณาได้ตามลำดับดังนี้
- ก. คน รูปที่ออกมาจะแสดงพอเป็นสัญลักษณ์ ถ้าวาดรูปคนเราอาจไม่รู้ว่าเป็นรูปคน และภาพที่ออกมาเป็นรูปทรงเรขาคณิต เช่น ○ △ □ ส่วนใดที่เด็กเห็นว่าสำคัญ น่าสนใจ ก็จะวาดส่วนนั้นใหญ่เป็นพิเศษ ส่วนไหนที่ไม่สำคัญอาจตัดทิ้งไปเลย
- ข. การใช้สี ส่วนมากใช้สีตรงกับความเป็นจริง แต่มักใช้สีเดียวตลอด
- ค. ช่องว่าง (Space) มีการใช้เส้นฐาน (based line) แล้วเขียนทุกอย่างสัมพันธ์กันบนเส้นฐาน
- ง. งานออกแบบไม่ค่อยดี มักจะเขียนตามลักษณะที่ตนพอใจ
4. ขั้นวาดภาพของจริง (The Drawing Realism) (9 – 11 ปี) เป็นขั้นเริ่มต้นการขีดเขียนอย่างของจริง การขีดเขียนการขีดเขียนจะแสดงออกในทำนองต่อไปนี้ คือ
- ก. คน จะเน้นเรื่องเพศด้วยเครื่องแต่งตัว แต่กระด้าง ๆ
- ข. สี ใช้ตามความเป็นจริง แต่อาจเพิ่มความรู้สึก เช่น บ้านคนจนอาจใช้สีมัว ๆ บ้านคนรวยอาจใช้สีสด ๆ มีชีวิตชีวา
- ค. ช่องว่าง ทุกอย่างในช่องว่างเหลื่อมล้ำกันได้ เช่น ต้นไม้บังฟ้าได้ วาดฟ้าคลุมไปถึงดินเส้นระดับ (Based Line) ค่อย ๆ หายไป
- ง. การออกแบบ ประสบการณ์ของเด็กจะทำให้การออกแบบดีขึ้น
5. ขั้นการใช้เหตุผล (The Stage of Reasoning) (11-12 ปี) ขั้นการใช้เหตุผล ระยะเข้าสู่วัยรุ่น เป็นระยะที่เด็กแสดงออกมาอย่างไม่รู้สึกตัว ถ้าพิจารณาจากขั้นนี้จะสังเกตว่า
- ก. การวาดคน จะเห็นข้อต่อของคน ซึ่งเป็นระยะเด็กเริ่มค้นพบเสื้อผ้าก็มีรอยพริ้วไหว ด้านสัดส่วนก็ใกล้ความจริงขึ้น
- ข. สี แบ่งเป็น 2 พวก พวกแรกจะใช้สีตามความเป็นจริง (Visually Minded) ส่วนอีกพวก (Non Visually Minded) มักใช้สีตามอารมณ์ และความรู้สึกตนเอง
- ค. ช่องว่าง พวก Visually Minded รู้จักเส้นระดับ รูปเริ่มมี 3 มิติ โดยการจัดขนาดวัตถุเล็กลงตามลำดับ ระยะใกล้ไกล ส่วนพวก Non Visually Minded ไม่ค่อยใช้รูป 3 มิติ ชอบวาดภาพคน และมักเขียนโดยใช้ตนเองเป็นผู้แสดง สิ่งแวดล้อมจะเขียนเมื่อจำเป็นหรือเห็นว่าสำคัญเท่านั้น
- ง. การออกแบบ พวก Visually Minded ชอบออกแบบทางสวยงาม พวก Non Visually Minded มองทางประโยชน์ อารมณ์ แต่ทั้งนี้เป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น ยังไม่เข้าใจการออกแบบอย่างจริงจัง (ศรีษา นิยมธรรม .2545:5-9)

ศิลปะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ หลายด้าน เช่น พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ พัฒนาการทางสุนทรียภาพ พัฒนาการทางการเรียนรู้ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางกาย และพัฒนาการทางด้านสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์กับตัวนักเรียน ครูสามารถทราบถึงพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนได้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ สามารถคิดค้นแปลง แก้ปัญหาทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีมีคุณค่ากว่าเดิมได้ นักเรียนแสดงออกโดยการวางแผนงาน ออกแบบ วัตถุประสงค์ได้โดยการทดสอบและการสังเกต
 - 1.1 การทำงานได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องคอยถามผู้อื่น
 - 1.2 มีความเชื่อมั่นในความคิดของตน
 - 1.3 ไม่ลอกแบบของผู้อื่น
 - 1.4 สามารถออกแบบได้รวดเร็ว แน่นอน ทันที
 - 1.5 มีลักษณะการแสดงออกแตกต่างกับคนอื่น และงดงามดีด้วย
2. พัฒนาการทางสุนทรียภาพ สามารถรู้และเข้าใจในคุณค่าทางศิลปะอย่างมีหลักเกณฑ์ นักเรียนแสดงออกโดยสามารถเข้าใจและนิยมในศิลปะ วัตถุประสงค์ได้โดยการทดสอบการสังเกตสัมผัสและแบบสำรวจ
 - 2.1 ความนิยมเข้าใจที่เกิดจากความรูสึกภายใน
 - 2.2 ความนิยมเข้าใจที่อาศัยประสบการณ์และการปฏิบัติทางศิลปะ
 - 2.3 มีความเข้าใจและใช้หลักการทางสุนทรียภาพได้ถูกต้องเหมาะสม
 - 2.4 สามารถเลือก แบ่งแยก และให้เหตุผลงานศิลปะที่ดี
3. พัฒนาการทางการเรียนรู้ สามารถสังเกตเข้าใจในงานศิลปะถูกต้องตามหลักศิลปะ นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายการให้เหตุผลในความงามอย่างถูกต้อง การวัดความสามารถในด้านที่ทำ ทำได้โดยการทดสอบ การสังเกต การสัมผัส
 - 3.1 การสังเกตถึงความถูกต้องของงาน ตามหลักเกณฑ์ของงานศิลปะ เช่น แสงเงา ความตื้นลึก ความแตกต่างในเรื่องนี้
 - 3.2 ความรูสึกที่เกิดจากการดูงานศิลปะ เช่น ความรูสึกในเรื่องพื้นผิวอ่อนหรือแข็ง กระจ่าง
 - 3.3 ความรูสึกในการเคลื่อนไหว เช่น การเคลื่อนไหวของร่างกายและสิ่งของ
4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถจดจำได้ละเอียดถูกต้อง ฉลาดเฉียบแหลม การแสดงออกโดยการแก้ปัญหาได้ดี การวัดผลโดยการสังเกต การทดสอบ และการสัมผัส
 - 4.1 สามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้ถูกต้องมีรายละเอียดมากและงดงาม
 - 4.2 การใช้หลักการทางศิลปะได้เหมาะสม เช่นการใช้สีในการออกแบบ
 - 4.3 มีความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ละเอียดถูกต้องมาก
5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ มีความสามารถแสดงออกอย่างอิสระ และควบคุมอารมณ์ได้ มีความมั่นใจในการทำงาน พัฒนาการทางด้านอารมณ์ รวมไปถึงสุขภาพจิต ความมั่นคงทางอารมณ์และพัฒนาการทางบุคลิกภาพด้วยการแสดงออกโดยการทำงานได้อย่างสุขุมเป็นระเบียบ และควบคุมได้อย่างเหมาะสม การวัดทำ

ได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์

5.1 การสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างอิสระ มีความมั่นใจในการทำงาน

5.2 มีความเป็นระเบียบในการทำงาน

6. พัฒนาการทางกาย มีความสามารถในการปฏิบัติทางศิลปะใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้คล่องแคล่วมั่นคง ไม่เป็นอันตราย มีความแน่นอนและแม่นยำในการทำงาน การแสดงออกโดยการปฏิบัติ และการเคลื่อนไหว การวัดโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการทดสอบ

6.1 มีทักษะในการเขียน ปั้น และการใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้คล่องแคล่วว่องไว

6.2 ลักษณะภาพที่แสดงออก มีความสัมพันธ์ในการฝึกเขียนและความรู้สึก

7. พัฒนาการทางด้านสังคม มีความสามารถเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น และสามารถเข้าใจกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข การแสดงออกโดยการทำงาน การประสานงาน การคิดและการเข้าใจผู้อื่น การวัดโดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการทดสอบ

7.1 มีประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมดี สามารถแสดงออกในงานศิลปะได้ถูกต้อง

7.2 มีความเข้าใจในการแสดงออกของผู้อื่นได้

7.3 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และมีความสุขในการทำงาน

7.4 มีความเข้าใจในวัฒนธรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น (ศรียา นิยมธรรม .2545 : 19-23)

การที่ครูผู้สอนได้ทราบถึงพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของนักเรียนนั้นจะทำให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะทำให้ครูสามารถส่งเสริมพัฒนาการในส่วนที่นักเรียนขาดนั้นให้ดีขึ้น และส่งเสริมพัฒนาการในส่วนที่นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

ผลงานศิลปะของนักเรียนระดับประถม (ช่วงอายุ 6-13 ปี)

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชั้นประถม ผลงานของนักเรียนแต่ละชั้นล้วนน่าสนใจ เนื่องจากผลงานทางด้านศิลปะจะทำให้เราทราบถึงความคิดของนักเรียน ทราบถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ เห็นส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ในความคิดของนักเรียน นที เถกิงศรี ได้กล่าวถึงสิ่งที่สะท้อนให้เห็นในผลงานศิลปะของนักเรียนว่าจะมีลักษณะที่สังเกตได้ดังนี้

1. ผลงานที่เด็กสร้างเกิดจากเทคนิคการเสนอของครูที่ถ่ายทอดแนะนำเสนอของภาพที่เด็กใช้ทักษะต่าง ๆ มักมีเสน่ห์ในภาพเพราะเขาได้เรียนรู้จากการสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมด้วยตัวของเด็กเอง การวาดภาพของเด็กที่แสดงออกมาจะทำให้เราทราบถึงความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
2. ผลงานศิลปะสามารถวัดความเร็วของการเรียนรู้ หรือวัดสติปัญญาความสามารถของเด็กได้อีกด้วย เด็กสามารถนำสิ่งที่เรียนมาและจากประสบการณ์ภายนอกมาปรับปรุงใช้ในงานศิลปะ ซึ่งแสดงออกถึงความคิด สติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ และเด็กจะสามารถนำทักษะต่าง ๆ ที่เรียนมาทั่วไปใช้ได้มากขึ้นแค่ไหน ซึ่งจะช่วยให้ผลงานทางศิลปะสามารถวัดได้

3. ผลงานทางศิลปะของเด็กทางการวาดหรือการเขียน จะทำให้ครูผู้สอนทราบค่าทัศนคติที่เด็กจะแสดงออกมาโดยอิสระ ซึ่งแต่ละภาพที่เด็กได้แสดงออกมานั้น จะแสดงให้เห็นทราบทัศนคติที่เด็กมีต่อสิ่งนั้น ๆ
4. ผลงานศิลปะเด็ก ทำให้ทราบว่าเด็กอยู่ในอารมณ์ใด ในช่วงนั้น วิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในทางศิลปะ ซึ่งเด็กจะสื่อออกมาอย่างอิสระ (นที เถกิงศรี .2548 : 5)

จากการสังเกตผลงานของนักเรียน ซึ่งจะบ่งบอกสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ครูสามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่สังเกตได้จากผลงานศิลปะเหล่านี้ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และทำให้ครูรู้จักนักเรียนในด้านต่าง ๆ มากขึ้นจากที่เห็นลักษณะภายนอกของนักเรียน จากผลงานศิลปะอาจทำให้ครูเข้าใจถึงสภาพจิตใจ เข้าใจถึงพัฒนาการด้านสติปัญญา ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักเรียน ฯลฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการดูแลนักเรียนในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

คุณค่าของการเรียนศิลปะ

ศิลปะ(ทัศนศิลป์) เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) นั้นมีคุณค่ามากมายหลายประการ ประสาร มาลากุล ณ อยู่ชยา ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเรียนศิลปะ ไว้ดังนี้

- 1.คุณค่าของศิลปะในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการคือการส่งเสริมความเจริญงอกงามของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์
 - ก. ทางด้านร่างกาย กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กที่ชอบเคลื่อนไหวไม่อยู่นิ่ง เปลี่ยนอิริยาบถ และได้ฝึกหัดใช้กล้ามเนื้อและสายตา และอวัยวะต่าง ๆ
 - ข. ทางด้านสติปัญญา กิจกรรมทางศิลปะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนด้วยการกระทำ ได้มีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองในการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ แก้ปัญหากับงานและวัสดุนานาชาติ
 - ค. ทางด้านสังคม ศิลปะเป็นสื่อให้เด็กได้มีโอกาสมากขึ้นในการทำงานร่วมกับคนอื่นทั้งในบ้าน ในโรงเรียน และในชุมชน
 - ง. ทางด้านอารมณ์ การส่งเสริมทางด้านศิลปะ ช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดความสำเร็จก็มีความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน การแสดงออกโดยเสรีด้วยตัวเองยอมทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคงและเกิดความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ รู้จักหาทางแก้ปัญหาพึ่งปรารถนาอย่างอึดในสังคมปัจจุบัน ศิลปะยังช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์ชื่นชมซาบซึ้งในความงามของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
- 2.คุณค่าของศิลปะในแง่ของการบำบัดปัญหา ศิลปะอาจทำหน้าที่เป็นยาบำบัดให้ได้อย่างน้อยใน 3 ลักษณะ คือ
 - ก. ศิลปะเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ความโกรธ ความกลัว ความวิตกกังวล

ข. ศิลปะช่วยขจัดความด้อย เมื่อเด็กเกิดความรู้สึกด้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความไม่สมปรารถนา การขาดความรู้สึกมั่นใจ ความขลาดอาย ความพิการหรือการด้อยความสามารถบางอย่าง ความด้อยยอมทำให้เด็กหมดความสุข เกิดความไม่สบายและความคับข้องใจ กิจกรรมทางศิลปะเป็นวิธีหนึ่งที่บรรเทาความทุกข์ดังกล่าวได้

ค. ศิลปะช่วยทำความเข้าใจกับปัญหาและความต้องการของเด็กได้ กิจกรรมทางศิลปะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ครู นักจิตวิทยา นักบำบัดทางจิต ใช้เพื่อให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก ความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงของเขาซึ่งมักปิดบังซ่อนเร้นไว้ภายใน (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา .2549 : 28-33)

วิรัตน์ พิชญ์ไพญญ์ ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเรียนศิลปะ คุณค่าของสุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสุนทรียภาพและการรับรู้ สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสติปัญญา สุนทรียศึกษาส่งเสริมการสร้างสรรค์ และ ศิลปะส่งเสริมความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสุนทรียภาพและการรับรู้

การเรียนวิชาศิลปะจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตทางด้านสุนทรียภาพและการรับรู้ ความเจริญทางสุนทรียภาพนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญทางการรับรู้ ผู้ที่มีความเจริญทางด้านนี้สามารถที่จะสังเกตหรือพิจารณาความเหมือนกันและแตกต่างกันของสิ่งต่าง ๆ สามารถเข้าใจในความงามของศิลปะและธรรมชาติ ..ส่งเสริมความเป็นคนช่างสังเกตในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางสติปัญญา

ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาในการทำงานศิลปะจะช่วยให้เด็กรอบรู้และปลูกฝังพฤติกรรมของเด็กสามารถเข้าใจตนเอง สามารถแก้ปัญหาในการใช้เครื่องมือและการใช้วัสดุในการประกอบการทำงาน จะช่วยให้เด็กมีบุคลิกลักษณะดี มั่นใจในการแก้ปัญหาและกล้าแสดงความคิดเห็น เด็กที่เจริญเติบโตมีสติปัญญาสามารถแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ..กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะจะส่งเสริมความเจริญทางด้านสติปัญญา

สุนทรียศึกษาส่งเสริมความเจริญทางด้านอารมณ์

กิจกรรมทางศิลปะมีส่วนช่วยฝึกฝนในการควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้เพราะการสร้างสรรค์งานศิลปะจำเป็นต้องมีอารมณ์ ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะจึงมีประสบการณ์ในการควบคุมอารมณ์ด้วย นอกจากนั้นการที่เด็กได้ทำงานศิลปะตามความถนัดและสนใจ เด็กจะทำด้วยความสุขและร่าเริง จิตใจของเด็กก็เป็นสุขด้วย

สุนทรียศึกษาส่งเสริมการสร้างสรรค์

กิจกรรมทางศิลปะจะเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนในการสร้างสรรค์เด็กจะได้มีโอกาสทำงานศิลปะแขนงต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังให้มีอุปนิสัยในการออกแบบ การทำงานและฝึกฝนในการแก้ปัญหาการใช้วัสดุและเครื่องมือ จึงนับว่าเป็นการส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ได้

ศิลปะส่งเสริมความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม

สามารถทำได้ด้วยการให้เด็กเกิดความเข้าใจและมีความนิยมในศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การส่งเสริมนี้มีได้ทำโดยการให้เด็กปฏิบัติงานศิลปะเหมือนดังที่ได้กระทำทั่ว ๆ ไป หากแต่ส่งเสริมด้วยการให้เด็กได้

สามารถเข้าใจในความงามของศิลปะวัฒนธรรมของชาติ จนสามารถประเมินผลและตีคุณค่าของงานศิลปะ นั้น ๆ ได้ นักการศึกษาเชื่อว่าการสอนวิชาศิลปะนิยมมีคุณค่าในการส่งเสริมและรักษาศิลปะวัฒนธรรมได้ การส่งเสริมนี้อาจทำได้ด้วยการให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทางสุนทรียภาพ องค์ประกอบของความงาม หลักของการออกแบบ แนวความคิดและความเป็นมาของงานนั้น ๆ .. การส่งเสริมความนิยมในศิลปะ นี้จะได้ผลดีเด็กต้องมีความรู้ลึกซึ้งตระหนักรู้ในความงามและเห็นคุณค่าของงานนั้น..เข้าใจและมีความนิยม ศิลปะของไทยและมีความรู้ลึกซึ้งรักในความงามและเกิดความรู้สึกอยากจะช่วยกันรักษาศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติให้อยู่ถาวรสืบต่อไปชั่วกาลนาน (วิรัตน์ พิชญ์ไพญญ์ .2549 : 54-67)

ศิลปะนั้นมีคุณค่ามากมาย ไม่ว่าจะเป็นในแง่การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางด้านสติปัญญา ทางด้านสังคม ทางด้านอารมณ์ ส่งเสริมการสร้างสรรค์ ในแง่ของการบำบัดปัญหา โดยศิลปะจะช่วยเป็นทางระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียด ความโกรธ ความกลัว ความวิตกกังวล ช่วยขจัดความเครียด ช่วยให้เข้าใจกับปัญหา นอกจากนี้ศิลปะยังส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม ส่งเสริมการเข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้จักและรักธรรมชาติ ฯลฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาในปัจจุบัน แต่ในสังคมบางส่วนยังไม่ได้ให้ความสำคัญ ยังให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เฉพาะที่เป็นวิชาการ โดยขาดความเข้าใจถึงคุณค่าของศิลปะ ทำให้ศิลปะยังไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร โดยเฉพาะศิลปะเด็ก ยังมีความเข้าใจว่า ศิลปะเด็กนั้นให้ใครสอนก็ได้ ไม่ได้สำคัญอะไร ซึ่งผู้ที่ไม่มีความรู้ทางด้านศิลปะศึกษานั้นอาจจะไม่เข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ ทำให้มีผลต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก จะทำให้เด็กเหล่านั้น มีพัฒนาการที่ไม่ดีได้ และจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ ของเขาในอนาคต ซึ่งมีความสำคัญในแง่การพัฒนาเยาวชนของชาติ การให้เด็กเรียนรู้ศิลปะอย่างถูกวิธี โดยผู้ที่มีความรู้มีความเข้าใจทางด้านศิลปะศึกษานั้น แท้จริงแล้วเป็นการส่งเสริมให้เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

แนวคิดและทฤษฎีทางศิลปะศึกษา

แนวคิดพหุศิลปะศึกษา

แนวคิดพหุศิลปะศึกษาเชิงแบบแผน Discipline – based Art Education

แนวคิดพหุศิลปะศึกษาเชิงแบบแผน เป็นการเรียนการสอนศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ ที่มีแกนสำคัญในการเรียนการสอน 4 แกน ได้แก่ ศิลปะปฏิบัติ สุนทรียศาสตร์ วิจารณ์ศิลปะ และประวัติศาสตร์ศิลป์ ซึ่งมาจากแนวคิดการปฏิรูปหลักสูตรศิลปะศึกษา ที่มีชื่อย่อว่า DBAE (Discipline – based Art Education) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ราล์ฟ สมิธ (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ .2545 : 23; อ้างอิงจาก Smith 1987 : 3) กล่าวว่าในทศวรรษที่ 1960 นี้ นักวิชาการในสาขาศิลปะศึกษาเริ่มให้ความสนใจกับแนวคิดแบบปฏิรูปหลักสูตรศิลปะศึกษาใหม่ที่รู้จักกันในนาม DBAE ในปัจจุบัน คำนี้ถึง

เป้าหมายว่า ศิลปศึกษาเป็นสาขาที่มีความรู้อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่จะให้แก่ผู้เรียน การเรียนการสอนตามแนวคิด DBAE (Discipline – based Art Education) เป็นการเรียนการสอนแบบ “เด็กเป็นศูนย์กลาง” (Child - centered Movement) เน้นการแสดงออกเฉพาะตัว (self – expression) (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .2545 : 53) ได้แพร่เข้าสู่สังคมไทย ทั้งการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม และศิลปศึกษาตามแนวคิด DBAE จากผู้ที่ไปศึกษาในสหรัฐอเมริกา และยุโรป ทั้งที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มะลีนัตร์ เอื้ออานันท์ ได้กล่าวถึงการใช้หลักสูตรตามแนวคิดDBAEในประเทศไทยว่าในหลักสูตรศิลปศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเริ่มตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา หลักสูตรของภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏในปัจจุบันก็ปรากฏเนื้อหาวิชาทางด้านสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ (มะลีนัตร์ เอื้ออานันท์. 2545:20)

แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย Thia Wisdom Arts Education

ในยุคที่โลกไร้พรมแดน ยุคที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป จากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง วิถีชีวิตเดิมที่ใช้ความรู้ทางภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษก็เริ่มสูญสลายไป ผู้คนหันมาสนใจวิทยาการต่างๆ ที่มาจากประเทศตะวันตก

พหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย เป็นแนวคิดที่ต้องการรักษาวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตของคนไทยไว้ รุ่ง แก้วแดง ได้กล่าวถึงความหมายของภูมิปัญญาไทยไว้ว่า ภูมิปัญญาไทย หมายถึง “องค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ ที่ผ่านมากระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่งพัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยในสมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย” (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .2545 : 162 ; อ่างอิงจาก รุ่ง แก้วแดง .2543 : 204-205) แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย เป็นแนวคิดที่ต้องการให้จัดการศึกษาในลักษณะที่มีความสมดุล ระหว่างองค์ความรู้ 2 ประเภทคือ

1. ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น
2. เพื่อที่จะดำรงความเป็นไทยไว้ การเรียนการสอนจะต้องพูดถึงศาสนา ภาษาไทย วรรณคดีและศิลปวัฒนธรรมอันเป็นภูมิปัญญาไทยดั้งเดิม เพื่อให้การศึกษาทั้งสองมีความสมดุล คือมีทั้งภูมิปัญญาสากลและภูมิปัญญาไทยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

แนวคิดพหุศิลป์ศึกษาเชิงพหุปัญญา Multiple Intelligences Arts Education

แนวคิดพหุศิลป์ศึกษาเชิงพหุปัญญา เป็นแนวคิดที่เชื่อมั่นในความสามารถของมนุษย์ที่มีความสามารถหลากหลาย เชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน จึงไม่ควรให้ความสำคัญกับความสามารถด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา หรือ ออกแบบงาน และผลงานชนิดต่าง ๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติ (พีระ รัตนวิจิตร .2544 : 2) แนวคิดพหุปัญญานี้มาจากแนว การ์ดเนอร์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดย การ์ดเนอร์ ได้จำแนกความสามารถหรือสติปัญญา (Intelligence) ของมนุษย์ออกเป็น 8 ด้านดังนี้

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการใช้ภาษา
2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical - Mathematical Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข
3. ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการมองเห็นพื้นที่
4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily – Kinesthetic Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงความคิด ความรู้สึก
5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถสูงทางด้านดนตรี
6. ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น
7. ปัญญาด้านตนหรือการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถสูงในการรู้จักตนเองและสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้จักตนนี้
8. ปัญญาด้านนักธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) คือ ความสามารถในการรู้จักธรรมชาติของพืชและสัตว์ (พีระ รัตนวิจิตร .2544 : 3-4)

พหุศิลป์ศึกษาเชิงพหุปัญญา เป็นการเรียนการสอนศิลปศึกษาที่สัมพันธ์ เชื่อมโยง บูรณาการ กับปัญญาด้านต่างๆ การเรียนรู้เป็นวิธีการใช้ปัญญา การเรียนรู้ด้านศิลปศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาไปพร้อม ๆ กับปัญญาด้านอื่น ๆ ด้วยปัญญาเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ ปัญญาเป็นระบบคิดที่ต้องได้รับการปลูกฝัง การพัฒนาปัญญาจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการ (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .2545 : 207) พหุศิลป์ศึกษาเชิงพหุปัญญา เป็นการสอนศิลปศึกษาเพื่อพัฒนา ปัญญาหลายๆ ด้าน ให้มีความเก่ง ดี และมีสุข แนวคิดนี้เชื่อว่า

- 1.มนุษย์ทุกคนเกิดมามีความสามารถด้านศิลปะ แล้วแต่จะเก่งศิลปะด้านใด
- 2.มนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญาและความสามารถในการแสดงออกทางด้านศิลปะตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .2545 : 207)

แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ Post – Modern Arts Education

แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มาจากศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art) ที่เกิดขึ้นในช่วงจุดเปลี่ยนของศตวรรษที่ 20 ... คำว่าหลังสมัยใหม่นิยม หมายถึง ความเปลี่ยนในแนวคิดต่อทฤษฎี มีการทำลายการแบ่งเป็นสาขาย่อยทั้งในทางศิลปะและวิชาการ (จันทน์ เจริญศรี . 2544 : 15) อารี สุทธิพันธ์ ได้กล่าวถึง ศิลปะหลังสมัยใหม่ดังนี้

ศิลปกรรมหลังสมัยใหม่ หมายถึง อะไร

Postmodernism จากพจนานุกรมศัพท์ยุคใหม่ a Concise Dictionary of New Words B.A. Phythian และ Richard Cox แปล โดย ณีฐฐวดี กฤตธากรณ หน้า 131 บอกว่า ก. แนวคิดโพสต์โมเดิร์น คือ ศิลปะการเคลื่อนไหว แนวโน้มรูปแบบ หรือ กระแสความคิดที่ปฏิเสธ หรือ ต่อต้านแนวคิดแบบโมเดิร์น (Modernism) เริ่มใช้คำนี้ครั้งแรกเมื่อปี 1949 แต่แพร่หลายในทศวรรษที่ 70 ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในแง่สังคม หมายถึงสังคมที่แปรปรวนในระบบคุณค่าทำให้ขอบเขตของการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เช่น ความดี ความเลว ความงาม ความอัปลักษณ์ มีความคลุมเครือ เป็นผลมาจากการที่มนุษย์เกิดความอึดตัวกับความเจริญ ทันสมัย เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมในยุคโมเดิร์น จึงพยายามแสวงหาทางออกใหม่ด้วยการละทิ้ง ระบบคุณค่าเดิมทั้งหมด ส่วนในแง่ ของศิลปะแนวคิดนี้หมายถึง การสร้างสรรค์แนวหนึ่ง ที่หักล้างสุนทรียภาพของสังคมยุคโมเดิร์น เช่น แนวคิดเรื่องการแบ่งแยก ศิลปะชั้นสูง กับ ชั้นต่ำ แบบเก่าที่ จะแยกศิลปะชาววังกับศิลปะชาวบ้านออกจากกัน ศิลปะโพสต์โมเดิร์นจึงมีลักษณะผสมผสานศิลปะหลายยุคเข้าด้วยกันมีระบบ โดยเฉพาะการนำศิลปะคลาสสิกมาล้อเลียน เช่น รูปโมนาลิซ่าถือกระป๋องน้ำอัดลม หรืออาคารลอยที่กรุงลอนดอน เป็นต้น (อารี สุทธิพันธ์ . 2548 : 11-12)

ศิลปะหลังสมัยใหม่ เป็นผลอันเนื่องมาจากศิลปะสมัยใหม่ และผลอันเนื่องมาจากการเกิดแนวคิดใหม่ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ วิรุณ ตั้งเจริญ ได้กล่าวถึงการเกิดขึ้นของศิลปะหลังสมัยใหม่ไว้ดังนี้

เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ลัทธิสมัยใหม่ (Modernism) ได้แสดงบทบาทเด่นชัดสอดคล้องกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมและสังคมอุตสาหกรรม ศิลปะสมัยใหม่มากมายหลายลัทธิหลายกลุ่มได้เกิดขึ้น กระแสคิวบิสม์โดยตัวของมันเอง รวมทั้งกระแสอิทธิพลคิวบิสม์ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางเลยมาจนถึงกลางศตวรรษที่ 20 ศิลปินอเมริกันสกุลนิวยอร์กก็ได้แสดงบทบาทโดดเด่น ประกอบกับกระแสการเมือง เศรษฐกิจ และสงครามเย็นได้ส่งผลให้ American Abstract Expressionism ส่งผลไปสู่ระดับสากล หลัง 1960 ต่อ 1970 กระแสความคิดใหม่ได้เกิดขึ้นในวงการศิลปะ พร้อมกับ กระแสความคิดใหม่ในบริบทสังคมใหม่ ซึ่งนักวิชาการเรียกว่า ลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ไมว่าจะเป็นแนวคิดใหม่ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ลัทธิหลังสมัยใหม่ที่เชื่อมั่นในปัญญาความคิด สภาพแวดล้อม การผสมผสานความคิด เชื่อมมั่นในเสรีภาพและความหลากหลายทางความคิด (วิรุณ ตั้งเจริญ . 2547 : 41)

ศิลปะหลังสมัยใหม่เป็นศิลปะที่ปลงล้างเส้นแบ่งระหว่างศิลปะชั้นสูงกับศิลปะชาวบ้าน สามารถรับรู้ประสบการณ์ทางศิลปะได้ขณะเดินในห้างสรรพสินค้า เป็นศิลปะแบบมวลชน เน้นรูปแบบที่หลากหลาย ๆ มีการล้อเลียนศิลปะในอดีต เลิกเชิดชูศิลปิน จันท์ณี เจริญศรี ได้ระบุ ถึงลักษณะของศิลปะหลังสมัยใหม่ได้ดังนี้

ศิลปะแบบหลังสมัยใหม่มีลักษณะที่อาจะระบุได้ดังนี้ 1) พยายามที่จะปลงล้างเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน เช่นที่ปรากฏในผลงานของแอนดี วอร์ฮอล ศิลปินที่มีมักถูกใช้เป็นตัวแบบของศิลปะแบบหลังสมัยใหม่ ในประเด็นนี้เราจะเห็นได้จากภาพเขียน “The Campbell Soup Can” ของเขาซึ่งจอห์น สตอร์รี่ (Storey, 1994) วิจารณ์ว่า “วอร์ฮอลได้ทำให้การไปจับจ่ายสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตของคนทั่วไป กลายเป็นประสบการณ์ทางศิลปะ” (Storey, 1994) 2) ยกเลิกการแบ่งลำดับชั้นระหว่างศิลปะชั้นสูงกับศิลปะชาวบ้าน คือไม่จัดศิลปะแบบใดแบบหนึ่งเป็นชั้นสูง มองแต่เพียงว่า มันคือ “ความแตกต่างที่เท่าเทียม” ในแง่นี้ งานของวอร์ฮอลซึ่งมีลักษณะเป็น “ศิลปะแบบมวลชน” (popular arts) ถือว่ามีความสอดคล้องกับลักษณะที่กล่าวมา 3) เน้นรูปแบบและลีลาที่หลากหลาย ผสมผสานหลาย ๆ รูปแบบเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความรู้สึกระหลาดพิศดาร (eclectic) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการผสมผสานลีลาทางศิลปะที่คุณแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้ 4) มีลักษณะเชิงละเล่น (playfulness) ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์ (blank parody) โดยการนำรูปแบบทางศิลปะในอดีตมาผสมผสานกัน โดยไม่เน้นความลึกซึ้งทางความคิด (pastiche) สุดท้าย 5) เลิกเชิดชูศิลปินว่ามีความริเริ่ม และเป็นอัจฉริยะ โดยมองว่าศิลปะเป็นเพียงสิ่งซ้ำซาก ที่วนเวียนอยู่กับการลอกเลียนแบบสิ่งเก่า ๆ (Featherstone, 1988) (จันท์ณี เจริญศรี . 2544 : 14-15) คุณลักษณะสำคัญของ Postmodernism ที่พบในแวดวงศิลปะ คือการขจัดเขตแดนระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน การล่มสลายของลักษณะเชิงลำดับชั้นระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูง (high culture) และวัฒนธรรมมวลชน (mass culture) การผสมผสานของแนวคิดและรหัสต่างๆ (eclecticism) รวมถึงข้อสันนิษฐานที่ว่าศิลปะเป็นเพียงการทำซ้ำเท่านั้น (ศศิญา วิจิตรจามรี . 2543 : 40)

ศิลปะสมัยใหม่เป็นกระบวนการร่วมกับความเคลื่อนไหวในสังคมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา การทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่ทำลายจิตวิญญาณมนุษย์ ที่สร้างปัญหาในทางจริยธรรม ทำให้เกิดการแสวงหาทางออกใหม่(สมพร ชุบสุวรรณ . 2543 : 57)ศิลปะหลังสมัยใหม่ให้ความสำคัญเรื่องสติปัญญา เป็นการผสมผสานความคิด เป็นศิลปะที่หลากหลาย ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม ศิลปะไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในพิพิธภัณฑ์ ศิลปะอาจอยู่ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ดังนี้

ศิลปะหลังสมัยใหม่ ดูดซับความคิด นำเสนอความคิดและการปฏิบัติทางศิลปะที่หลากหลาย แสดงบทบาทของศิลปะร่วมสมัยที่มีฐานปัญญาและทฤษฎีหรือแนวคิด (intellectual and theoretical basis) เป็นด้านหลัก โดยที่มิได้คำนึงถึงกระบวนการแบบ (style) ดังเช่น ศิลปะสมัยใหม่ ศิลปะมีความหลากหลายตั้งแต่การแสดงแนวคิดอย่างบริสุทธิ์ การแสดงเทคนิค ไปจนถึงการแสดงจินตภาพ (image) ของความคิด...

ต่อต้านลัทธิสารประโยชน์นิยม (Functionalism) มองไม่เห็นความจำเป็นของศิลปะที่จะต้องนำไปใช้งาน หรือเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (วิรุณ ตั้งเจริญ .2547 : 41)

ศิลปะหลังสมัยใหม่อาจจะต่อต้านหรือไม่เห็นด้วยกับการที่ศิลปะจะต้องเป็นสิ่งถาวร (durability) ศิลปะอาจเกิดขึ้นชั่วคราว ศิลปะอาจไม่เกี่ยวข้องกับกาลเวลา ... ศิลปินหลังสมัยใหม่ มีแนวโน้มที่จะผลักดันศิลปะให้พ้นกรอบของแบบแผนประเพณีนิยม พิพิธภัณฑสถาน บ้าน อาคารธุรกิจ ศิลปะไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุสะสมในพิพิธภัณฑสถานหรือในคอลเลกชันส่วนตัว ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งนิทรรศการตามแบบแผนเดิม ไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุที่ไปแขวนหรือไปติดตั้งเบื้องหน้า ผู้คนจะต้องไปห้อมล้อมชื่นชมอย่างเป็นกิจลักษณะ ศิลปะอาจอยู่ร่วมกับเราในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ในสังคม มากกว่าการแยกกันอยู่ดังที่ผ่านมา...ศิลปะหลังสมัยใหม่อาจแสดงความคิดที่อยู่เหนือวัตถุ ศิลปินใช้วัตถุเป็นสื่ออย่างหลากหลายความคิดหรือหลากหลายความรู้สึกสัมผัส ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เปิดกว้าง (วิรุณ ตั้งเจริญ .2547 : 41)

แนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่นี้ได้แพร่หลายเข้ามาสู่วงการศึกษาศิลปะในประเทศไทย ทั้งการศึกษาศิลปะที่จบการศึกษาไปเพื่อประกอบอาชีพด้านศิลปะ และศิลปศึกษาที่จบการศึกษาไปเพื่อเป็นครูสอนศิลปะ โดยเฉพาะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ในปัจจุบันยังไม่เป็นที่แพร่หลายในวงการศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ Gifted Child Arts Education

แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ เด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ ช่างสังเกตจดจำสิ่งที่เห็น มีสมาธิในการทำงานด้านศิลปะสูง วาดภาพได้ดีกว่าเพื่อนรุ่นเดียวกัน แนวคิดพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้พัฒนาความสามารถของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ โดยผู้ปกครอง หรือ ครูควรทราบถึงความต้องการของเด็กเหล่านี้ ซึ่งเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะจะมีความต้องการดังนี้

1. ต้องการการเรียนการสอนที่ท้าทายต่อศักยภาพ มีความหิวกระหายอยากรู้ อยากคิดในสิ่งที่ท้าทาย มีลักษณะการเรียนที่เร็ว เข้าใจง่าย
2. มีความต้องการทางสังคมที่แตกต่างจากคนอื่น คือ ต้องการคบกับคนที่สนใจเรื่องเดียวกับตน ชอบคนที่อายุสูงกว่า
3. ไม่ชอบกฎเกณฑ์หรือการบังคับ ยังเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษมากเท่าใดยังต้องการความอิสระมากเท่านั้น ชอบบรรยากาศการสร้างสรรค์ สนุกสนาน
4. มีความสนใจรางวัลที่เกิดจากความสำเร็จของผลงาน ต้องการการยอมรับจากคนอื่น ต้องการคนสนใจ
5. ต้องการเวลาที่เหลือหรือเวลานอกเหนือไปจากนั้น ทุ่มเทให้กับสิ่งที่ลึกซึ้งกว่าที่สอนอยู่ทั่ว ๆ ไป (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . 2545 : 141)

การพัฒนาความสามารถของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ ให้เต็มตามศักยภาพได้นั้น ผู้ปกครอง และครู ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาการทางด้านศิลปะของเด็ก เช่น ฝึกการรับรู้สิ่งแวดลอมรอบ ๆ ตัวด้วยกิจกรรมศิลปะ โดยเด็กจะนำมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะอย่างอิสระผ่านกระบวนการที่เขานัดหรือสนใจ และผู้ปกครอง ครูควรเป็นให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาต่อไป

ทฤษฎีทางศิลปศึกษา

ทฤษฎีการสอนด้านสุนทรียศาสตร์และศิลปวิจารณ์

ทฤษฎีด้านสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ เป็นสิ่งที่มีการคิดค้นมาตั้งแต่โบราณ โดยเฉพาะทฤษฎีด้านสุนทรียศาสตร์มีมาตั้งแต่สมัยกรีก ในประเทศสหรัฐอเมริกา นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการคิดค้นทฤษฎีการสอนด้านสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ ทฤษฎีด้านสุนทรียศาสตร์ เป็นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งเห็นคุณค่าของศิลปะ ส่วนทฤษฎีศิลปวิจารณ์ นั้นเป็นการหาคุณค่าของผลงานศิลปะ โดยมีหลักการและทฤษฎีรองรับ มะลิฉัตร เอื้ออนันท์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนด้านสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ ไว้หลายทฤษฎีตัวอย่างเช่น

ทฤษฎีการวิจารณ์อย่างมีสุนทรีย์ (Aesthetic Criticism) ของรัลฟ สมิธ (Ralph A. Smith) 1968

ทฤษฎีของสมิธมีลักษณะบูรณาการระหว่างสุนทรียศาสตร์และศิลปวิจารณ์ระบบนี้ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การบรรยาย (Description) คือ การแจกแจงถึงชื่อต่าง ๆ ที่ใช้ระบุและจำแนกคุณสมบัติต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในผลงานศิลปะที่จะต้องสำรวจด้วยพุทธิปัญญาหรือการรู้คิด เช่น ผลงานนั้นเป็นวัตถุประเภทใด ภาพสามพับ ซิมโฟนีหรือนวนิยาย

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการพิจารณาส่วนประกอบทางทัศนและรายละเอียดต่าง ๆ ในผลงานศิลปะอย่างใกล้ชิด ว่าคุณจัดองค์ประกอบเช่นไร การวิเคราะห์นี้เป็นการพูดถึงส่วนต่าง ๆ เหล่านี้อย่างลึกล้า และพูดถึงที่มาของคุณสมบัตินั้น

ขั้นที่ 3 การตีความ (Interpretation) คำพูดที่เหมาะสมสำหรับขั้นตอนนี้คือ การกล่าวถึงความหมายในผลงานศิลปะโดยรวม ซึ่งแตกต่างจากการตีความเป็นส่วน ๆ ดังที่ทำในขั้นวิเคราะห์กิจกรรมในส่วนนี้อาจขยายความหรือเปลี่ยนแปลงหรือพลิกผันความคิดที่คนอื่น (ผู้ฟัง, ผู้ดู) ได้ตีความไว้ในใจแล้ว อย่างหน้ามือเป็นหลังมือก็ได้

ขั้นที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นสรุปหาความดีงามของศิลปะ คำง่าย ๆ ที่พูดถึงผลงานศิลปะนั้น ๆ เช่น ดี เลว ที่มีรากฐานมาจากคุณภาพทางสุนทรีย์ การพูดถึงระดับของความเป็นเอกภาพ ความเข้มข้น หรือความลึกซึ้งประการใดประการหนึ่ง หรือหลาย ๆ ประการผสมผสานกัน

ทฤษฎีการตัดสินศิลปะอย่างมีสุนทรีย (Justifying Aesthetic Judgments) ของเดวิด เอกเคอร์ (David Ecker) 1977

ในบทความเรื่องการตัดสินผลงานศิลปะอย่างสุนทรียของเอกเคอร์ในปี 1977 มุ่งชี้ประเด็นถึงสิ่งที่เขาเรียกว่า “การตัดสินคุณค่า” (value judgment) หรือการตัดสินประเมินอย่างสุนทรีย

ประการแรก เขากล่าวว่าครูไม่ควรยึดยึดเกณฑ์ความคิดเห็นของตัวเองให้นักเรียน มิใช่อะไรที่ครูเห็นงามแล้ว นักเรียนจะต้องมีความคิดเห็นเช่นนั้นด้วยและถ้านักเรียนไม่เห็นด้วยครูก็ไม่ควรมีพฤติกรรมพูดเชิงโน้มน้าวให้นักเรียนเห็นตาม เอกเคอร์กล่าวว่า การตัดสินคุณค่าควรเป็นเรื่องท้าทายไม่จำเป็นต้องเห็นคล้อยตามกันไปทั้งหมด ความเห็นที่ผิดแผกแตกต่างกันทำให้เกิดการอภิปรายได้อย่างดี .. เอกเคอร์เสนอแนะว่า

ขั้นแรก ครูควรให้นักเรียนแสดงออกถึงทัศนคติความรู้สึกต่อผลงานนั้น ๆ อย่างอิสระเป็นตัวของตัวเองก่อน (ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นถึงงานของตนเองหรือผู้อื่น)

ขั้นที่ 2 จึงให้นักเรียนเห็นถึงความคิดเห็นของบุคคลอื่น (เช่น ครู) ซึ่งอาจแตกต่างออกไปอันเป็นผลจากการมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันมาก่อน.

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนหาข้อสนับสนุนความคิดเห็นของตนเองไม่ว่าจะเป็นความคิดเชิงจิตวิทยา (อารมณ์ความรู้สึก) หรือความคิดเชิงกายภาพ (ความคิดเห็นถึงรูปแบบวิธีการ องค์ประกอบในผลงานนั้น) มากถกแถลงอภิปรายกัน คือการถกแถลงควรมีหลักฐานหรือเหตุผลกำกับ

ขั้นที่ 4 เสริมประสบการณ์ให้นักเรียนด้วยการนำผลงานศิลปะทั้งในประวัติศาสตร์และศิลปะร่วมสมัยมาช่วยกันสนับสนุนและเพิ่มพูนการรับรู้เข้าใจของนักเรียนให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้น และให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการตัดสินอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเองว่าในที่สุดเขา/เธอชอบหรือไม่ชอบงานชิ้นนั้น

กระบวนการรับรู้จากการสนทนาอย่างสุนทรีย (Paradigm of Aesthetic Dialogue for Children)

ของโร เบิร์ต อัดัมส์ (Robert Adams) 1985

โรเบิร์ต อัดัมส์ (Adams, 1985) รายงานว่าวิธีสอนศิลปะในระดับประถมศึกษาในปัจจุบันนี้ นำเอาการสนทนาโต้ตอบทางสุนทรียเข้ามาใช้สอนร่วมกับกิจกรรมศิลปะปฏิบัติในสตูดิโอ ..เขาระบุว่า สำหรับเด็ก ๆ แล้วควรได้เรียนรู้และเข้าใจถึงศิลปะจากการรับรู้อย่างมีสุนทรียเด็ก ๆ ควรได้รับการสอนให้รับรู้ศิลปะวัตถุอย่างสุนทรียจากการได้รับการฝึกการมอง (รับรู้ทางตา) และตัดสินผลงานศิลปะจากประสบการณ์ที่หลากหลายอดัมส์แสดงแผนภูมิ 3 ขั้นตอนที่จะช่วยสร้างการรับรู้ทางสุนทรียให้กับเด็ก ๆ

ขั้นที่ 1 การรับรู้และแสดงออก (Sensuousness and expression) ในขั้นตอนนี้ การตอบรับ (response) อย่างสุนทรียของเด็กนั้นมีต่อเนื้อหา (Content) ของศิลปวัตถุชิ้นนั้น ผลงานศิลปะสามารถกระตุ้นเร้าความรู้สึกและอารมณ์และเด็ก ๆ ก็สามารถพูดคุยถึงอารมณ์ที่ผลงานนั้นให้แก่ตน พฤติกรรมเช่นนี้อัดัมส์อ้างว่า เบรคสัน (1982) เรียกว่า พฤติกรรมรับรู้เชิงสุนทรีย (sensuous aesthetic behavior)

ขั้นที่ 2 การบรรยาย (Description) ..ในแผนภูมিরะบบของอดัมส์นี้เป็นขั้นที่สอง เพราะเหตุผลที่ว่า การบรรยายนี้ต้องอาศัยเขาวงกตปัญหา เนื่องจากในขั้นนี้จะต้องมีการอธิบายถึงผลงานศิลปะในลักษณะที่อ้อมค้อม (discursive) ทำนองว่าใช้การเปรียบเทียบ เปรียบเทียบ หรืออุปมาอุปไมย ขั้นตอนนี้แบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ 2 ขั้นตอนคือ การบรรยายแบบสามัญ และการบรรยายถึงกลวิธี และเรื่องราวของผลงาน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์โครงสร้าง (Formal analysis) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของสุนทรียภาพระดับสูง ในขั้นนี้ครูเน้นการรับรู้ไปที่โครงสร้างหรือองค์ประกอบในผลงานศิลปะซึ่งรวมทั้งส่วนประกอบทางทัศนต่าง ๆ ที่ผูกโยงกันเป็นองค์ประกอบ จากการศึกษาด้านพัฒนาการทางศิลปะเด็ก อัดัมส์กล่าวว่าเด็กวัย 8 ขวบ หรือต่ำกว่า จะยังไม่ใส่ใจต่อองค์ประกอบในผลงานศิลปะ ดังนั้นสำหรับเด็กเล็กในระดับประถมต้น ครูอาจใช้ระบบนี้เพียง 2 ขั้นแรก และตัดเอาขั้นสุดท้ายนี้ออกเสีย อัดัมส์แนะนำให้ใช้ขั้นที่สามนี้ กับเด็กประถม 4 5 และ 6 เท่านั้น

ทฤษฎีศิลปะวิเคราะห์ (Critical Theory) ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก เฟลด์แมน (Edmund Burke Feldman)

1972

เฟลด์แมน แถลงว่า ทฤษฎีของเขามุ่งที่จะสร้างหลักการในการตีความและประเมินผลงานศิลปะ จุดมุ่งหมายหลักการของทฤษฎีนี้ คือ ความเข้าใจ (understanding) และความชื่นชม (delight) ในศิลปะ เฟลด์แมนแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเป็น 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การบรรยาย (Description) ผู้วิเคราะห์งานศิลปะจะสำรวจดูสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตาผู้ดู ในทันทีทันใด ได้แก่ เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว แสง เงา และวิเคราะห์ถึงเทคนิควิธีการที่ผู้ดูคิดว่า เป็นวิธีการหรือเทคนิคใช้ในการสร้างงานศิลปะขั้นนั้น

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์โครงสร้าง (Formal analysis) ผู้วิเคราะห์จะเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งๆ ที่ผู้วิเคราะห์ ได้สำรวจไว้ในขั้นแรก คุณภาพของเส้น สี รูปร่าง รูปทรง เพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงองค์ประกอบทางศิลปะ ของผลงานนั้น ซึ่งจะเป็น “ข้อมูล” ให้กับการตีความและตัดสินผลงานต่อไป

ขั้นที่ 3 การตีความ (Interpretation) ผู้วิเคราะห์จะกล่าวหรือแถลงถึงความหมายของผลงานศิลปะที่มีต่อตน ความหมายของศิลปะในที่นี้หมายถึงความหมายของศิลปะที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยทั่ว ๆ ไป ในขั้นตอนนี้ผู้วิเคราะห์อาจหาข้อสันนิษฐานที่เกี่ยวกับความคิด หรือหลักการที่สามารถช่วยยืนยันว่า ทำไมผลงานศิลปะนั้นมีผลต่อความคิดเห็นของตนเช่นนั้น

ขั้นที่ 4 การประเมินหรือตัดสิน (Evaluation or Judgment) การประเมินหรือตัดสินงานศิลปะขั้นนั้น เป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องการสืบสวน ตรวจสอบถึงเจตนาและผลที่เกิดของงานศิลปะขั้นนั้น โดยการเปรียบเทียบกับงานศิลปะขั้นอื่นที่คล้ายคลึงกัน พิจารณามันเหมือนหรือต่างกับงานศิลปะขั้นอื่นในยุคสมัยเดียวกันเช่นไร เฟลด์แมนเน้นว่าการที่จะตัดสินงานศิลปะอย่างมีสุนทรียภาพนั้นจะต้องมีเหตุผลผลและใช้หลักเกณฑ์อย่างมีคุณธรรมเพราะการตัดสินนั้นเป็นปฏิบัติการที่สูงส่ง

ทฤษฎีกระบวนการรับรู้-ประเมินผล (Perceptual Evaluative Process) ของยีน มิทเลอร์ (Gene A. Mittler)

1983

มิทเลอร์เสนอทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ของบรูเนอร์และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลของเซอร์ริฟเป็นรากฐาน ขั้นตอนต่างๆ ในอันที่จะนำไปสู่การวิจารณ์ที่มีหลักเกณฑ์และความรู้ที่มิทเลอร์มีวิธีการสามขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ครูอาจใช้วิธีให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ หาคูณสมบัติที่ชี้แนะการเห็น (cue search operation) (เป็นการค้นหาความคิดเห็นจากการได้เห็นหรือรับรู้สิ่งหลาย ๆ สิ่ง ภาพหลาย ๆ ภาพ วิธีการหลาย ๆ วิธี ฯลฯ ที่จะแนะหรือออกไปไปถึงสิ่งที่ตนค้นหาคือ) มิทเลอร์แนะนำให้เพิ่มชนิดของ cue ให้มากขึ้นเพื่อให้เด็กได้เห็นมากขึ้น ความคิดจะได้กว้างขึ้น

ขั้นที่ 2 ครูควรช่วยแนะให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดี สังเกตเกี่ยวกับสิ่งที่ตนรับรู้หลากหลายชนิดขึ้น ควรแนะให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านรูปลักษณ์ คุณค่า ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความหลากหลายนั้น แม้ว่าในขั้นนี้อาจจะไม่ต้องแท้นัก

ขั้นที่ 3 ในขั้นนี้นักเรียนเริ่มมีความรู้ซึ่งขึ้น และกว้างขึ้น นักเรียนจึงสามารถหันกลับไปพิจารณางานศิลปะชิ้นที่ตนศึกษาดำรงอยู่ และเนื่องจากนักเรียนรู้กว้างขึ้น และได้รับการแนะนำให้คุ้นเคยกับการหาหลักฐานมาประกอบ นักเรียนอาจพยายามหลักฐานมาอ้างอิงสนับสนุนความคิดของตนจากประวัติศาสตร์ ศิลปะด้วยความยินยอมและสมัครใจใ้ครู้

พระพงษ์ กุลพิศาล ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการวิจารณ์ ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจคุณค่าของผลงานศิลปะ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรู้ในทุก ๆ แขนงมาเป็นหลักฐานการวิจารณ์ หรือที่เรียกว่า หลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางมานุษยวิทยาและทฤษฎีทางสังคม หลักฐานทางฟิสิกส์ หลักฐานทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นแนวทางในการวิจารณ์และประเมินคุณค่าศิลปะได้อย่างสมเหตุสมผล โดยมี 4 ทฤษฎีดังนี้

การวิจารณ์ทฤษฎีกาลไกนิยม (Mechanistic Criticism)

เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผลงานศิลปะเชื่อว่าผลงานศิลปะคือสสารอย่างหนึ่งที่อยู่ภายนอกร่างกายมนุษย์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกระตุ้นอินทรีย์ของมนุษย์ ผลงานศิลปะเป็นสสารที่ทรงคุณค่าภายในตัวของมันเอง คุณค่าดังกล่าวจะรับรู้ได้เมื่อมีการตอบสนองจากอินทรีย์ของมนุษย์ ซึ่งเป็นการตอบสนองในรูปแบบของความสุข (Pleasure) เป็นคุณค่าทางสุนทรียภาพที่สสารซึ่งอยู่ภายนอกร่างกาย ทำให้เกิดขึ้นโดยผ่านการสัมผัสรับรู้และการสร้างภาพลักษณ์ของมนุษย์ องค์ประกอบสำคัญของความสุข คือเงื่อนไขระหว่างตัวผลงานศิลปะกับเวลา

การวิจารณ์ทฤษฎีบริบทนิยม (Contextualistic Criticism)

การวิจารณ์ตามทฤษฎีนี้ต่างไปจากทฤษฎีกาลไกนิยมโดยสิ้นเชิง ในขณะที่ทฤษฎีกาลไกนิยมมีเกณฑ์หรือสมมุติฐานทางสุนทรียภาพที่อาศัยเงื่อนไขระหว่างสสารกับเวลาโดยเห็นว่าสสารเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกกระบวนการทำงานของอินทรีย์และมีบทบาทในการเสนอสนองความสุขให้แก่อินทรีย์นั้น ๆ ทฤษฎีบริบทนิยมกลับเห็นว่าระบบการทำงานของอินทรีย์ไม่ใช่ศูนย์กลางการรับรู้คุณค่าต่าง ๆ แต่เป็นเพียงสสารอย่างหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมก็เปรียบเสมือนเสื้อที่สวมใส่หรืออาชีพที่ปฏิบัติอยู่ สถานการณ์ (Situation) ทำให้เกิดคุณค่าทางศิลปะ และเชื่อว่าคุณค่านี้เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกกระบวนการทำงานของอินทรีย์ ซึ่งไม่ใช่คุณค่าของสสารที่เข้ามาอยู่ในกระบวนการทำงานของอินทรีย์ แต่เป็นคุณค่าของสสารที่เกิดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อม เป็นประสบการณ์อย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่า ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ (Aesthetic experience) เป็นประสบการณ์เชิงคุณภาพ แนวคิดโดยทั่วไปของทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของมนุษย์อย่างยิ่ง สอดคล้องกับปรัชญาของจอห์น ดิวอี้

การวิจารณ์ทฤษฎีอินทรีย์นิยม (Organistic Criticism)

คำว่าอินทรีย์ หมายถึง การรวมตัวกันเป็นองค์หรือเป็นเอกภาพ อินทรีย์นิยม คือทฤษฎีการวิจารณ์ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อย หรือภาพรวม (Relatedness or Coherencc) เป็นทฤษฎีที่ขึ้นชอบการวิจารณ์ที่ประเมินคุณค่าด้วยวิธีสังเกต (Observation) การสังเกตแต่ละครั้งช่วงแรก ๆ จะไม่ปะติดปะต่อกันแต่จะรวมตัวกันแน่นแฟ้นขึ้นภายหลังเป็นผลรวมที่ก่อให้เกิดคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เช่น คุณค่าของจริยธรรมเกิดจากผลรวมของอากัปกริยาต่าง ๆ (Acts) คุณค่าของศิลปะเกิดจากผลรวมของความรู้สึกต่าง ๆ เป็นต้น

การวิจารณ์ทฤษฎีแบบแผนนิยม (Formistic Criticism)

ทฤษฎีวิจารณ์ทั้งสามทฤษฎีที่กล่าวมาดูน่าจะครอบคลุมการวิจารณ์ศิลปะที่มีอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องมีทฤษฎีอื่นเพิ่มอีก..แต่ถ้าจะตั้งคำถามว่า การรับรู้ที่เป็นบรรทัดฐานของแต่ละทฤษฎีอยู่ที่ไหนและการรับรู้ระดับใดที่ไม่มีบรรทัดฐาน ซึ่งทั้งสามทฤษฎียังไม่ได้กล่าวถึงไว้เลย จึงเป็นบทบาทของทฤษฎีแบบแผนนิยมที่จะต้องค้นหาสิ่งเหล่านั้นให้พบ แนวคิดที่จะค้นหาหรืออธิบายคุณค่าที่เป็นบรรทัดฐาน มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยพลาโตและอริสโตเติล จนถึงปัจจุบันก็ยังมิอยู่ และดูเหมือนว่าจะมีกระแสต่ำสุดในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 19

ทฤษฎีแบบแผนนิยม เชื่อว่าความมีบรรทัดฐาน (Norm) คือรากฐานของการประเมินคุณค่าพวกเดียวกันจะ มีบรรทัดฐานทางคุณค่าเดียวกันเสมอ เช่น ถ้านิยามว่าคนปกติคือคนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ ความมีสุขภาพดีทั้งกายและใจก็คือบรรทัดฐานของคน แต่ถ้านิยามว่าคนคือสัตว์สังคมบรรทัดฐานก็จะเป็นอีกอย่างหนึ่ง (พิระพงษ์ กุลพิศาล .2546 : 205-213)

ทฤษฎีทางด้านศิลปศึกษาเหล่านี้ครูสามารถนำไปปรับให้เหมาะสมกับการใช้ในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้ โดยอาจจะมีวิธีการนำเสนอทฤษฎีเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้ของนักเรียนในแต่ละวัย การนำทฤษฎีเหล่านี้ไปปรับใช้อย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในระดับประถม จะทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องหลักการทางสุนทรียศาสตร์และการวิจารณ์งานศิลปะมากขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ข้อมูลทั่วไปของเขตราชเทวี

กรุงเทพมหานครแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต โดยมีเขตราชเทวี เป็นเขตหนึ่งใน กรุงเทพมหานคร เขตราชเทวีเป็นพื้นที่เขตชั้นใน ที่มีความสำคัญทั้งทางธุรกิจและการคมนาคม

“ราชเทวี”เป็นพระนามของสมเด็จพระนางเจ้าสุทนต์มณีพระราชเทวี ซึ่งเป็นพระนางเชอของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) กรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งพื้นที่เขตพญาไท และตั้งเขตราชเทวี ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตพญาไท เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 โดยกำหนดให้ เขตราชเทวี มีพื้นที่การปกครองรวม 7,725 ตารางกิโลเมตร และมีพื้นที่การบริหารรวม 4 แขวง

ประกอบไปด้วย แขวงทุ่งพญาไท , แขวงถนนเพชรบุรี , แขวงถนนพญาไท , และแขวงมักกะสัน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับการปกครอง การบริหาร และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการติดต่อใช้บริการของกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลประชากร เดือนกุมภาพันธ์ 2551

แขวง	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ทุ่งพญาไท	9,530	10,237	19,767
ถนนพญาไท	3,350	4,212	7,562
ถนนเพชรบุรี	6,175	7,120	13,295
มักกะสัน	7,245	7,869	15,114
รวม	26,300	29,438	55,738

จำนวนบ้าน 30,758 หลัง

พื้นที่ มีประมาณ 7.725 ตารางกิโลเมตร

ชุมชนแออัด ชุมชนแออัดในความรับผิดชอบของเขตราชเทวีมี 21 ชุมชน

อาชีพของชุมชนส่วนใหญ่ คือ อาชีพรับจ้าง ค้าขาย ลักษณะการครอบครองที่ดินส่วนมากเป็นที่ดินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2551

แหล่งข้อมูล : ฝ่าย

ทะเบียน เขตราชเทวี

ภูมิศาสตร์ แนวเขตติดต่อ สำนักงานเขตราชเทวี แบ่งพื้นที่เป็น 4 แขวง ดังนี้

- แขวงถนนพญาไท
- แขวงถนนเพชรบุรี
- แขวงทุ่งพญาไท
- แขวงมักกะสัน

อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตพญาไท และเขตดินแดง

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตวัฒนา และเขตปทุมวัน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตห้วยขวาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตดุสิต

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

เขตราชเทวีมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนวัดคิสดงสาราม โรงเรียนทัศนารุณสุนทรिकาราม โรงเรียนวัดพระยาขัง

โรงเรียนกิงเพชร

โรงเรียนกิงเพชร ตั้งอยู่เลขที่ 323/113 ซอยกิงเพชร ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0-2215-3657 เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เดิมตั้งอยู่ที่ศาลาเลขที่ 493 ตำบลเพชรบุรี อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร ซึ่งเป็นศาลาของอิสลามิกชน มีชื่อว่า “โรงเรียนสุเหร่าเก่า” ซึ่งทางอำเภอคูสิตนัดตั้งขึ้น โดยมีขุนสำราญบริรักษ์ นายอำเภอคูสิตเป็นผู้ทำการเปิดเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2475

ต่อมาปี พ.ศ.2478 ทางราชการได้สร้างอาคารเรียนใหม่ เลขที่ 323 ซอยกิงเพชร ตำบลถนนเพชรบุรี อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร จึงได้ย้ายโรงเรียนมาทำการสอน ณ อาคารใหม่ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลสุเหร่าเก่า”

พ.ศ. 2480 โอนเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลกรุงเทพมหานครเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนเทศบาล 3 (ถนนเพชรบุรี)”

พ.ศ.2488 ย้ายกลับไปศาลาสุเหร่าเก่าเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนเทศบาล 13 (สุเหร่าเก่า)”

พ.ศ.2491 โอนกลับมาเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เปลี่ยนเป็น “โรงเรียนเทศบาลกิงเพชร”

พ.ศ. 2505 โอนเป็นโรงเรียนสังกัดเขตพญาไท เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนกิงเพชร”

พ.ศ. 2533 เป็นโรงเรียนในสังกัดเขตราชเทวีใช้ชื่อเดิม คือ “โรงเรียนกิงเพชร”

มีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ 2 งาน 75 ตารางวา ตั้งอยู่สุดซอยกิงเพชร อาคารเรียน เป็นตึก 4 ชั้น 48 ห้องเรียน อาคาร 1 ชั้นล่างเป็นห้องโถงใช้เป็นที่ประชุมนักเรียนชั้นล่าง และห้องอาคาร ใต้อาคาร 2 ภายในบริเวณ มีโรงครัว โรงฝึกงานและบ้านพักภารโรง สนามโรงเรียนเป็นสนาม ปูด้วยกระเบื้องยางสูงกว่าระดับถนน น้ำไม่ท่วม

โรงเรียนวัดคิสดงสาราม

โรงเรียนวัดคิสดงสาราม ตั้งอยู่เลขที่ 9 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0-2252-9934 ,0-2652-9741 เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดคิสดงสารามได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2475 โดยขุนสำราญบริรักษ์ นายอำเภอคูสิต เป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งด้วยเงินงบประมาณประถมศึกษาในสมัยนั้น และมีเจ้าอาวาสวัดคิสดงสารามเป็นผู้อุปการะ เดิมชื่อว่า โรงเรียนประชาบาลตำบลมักกะสัน 1 (วัดมักกะสัน) ต่อมาในปีพ.ศ. 2486 ก็โอนไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จนถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2504 จึงได้โอนกลับ ไปสังกัดเทศบาลอีกครั้ง จนกระทั่งเดือน

ธันวาคม พ.ศ. 2515 ทางราชการได้ประกาศยุบนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครกรุงเทพ เทศบาลนครธนบุรี และองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมเป็นกรุงเทพมหานคร โรงเรียนจึงได้อินเข้าไปอยู่ในสังกัดของกรุงเทพมหานคร โดยขึ้นอยู่กับสำนักงานการศึกษา และอยู่ในการบังคับบัญชาของสำนักงานเขตราชเทวี จนปัจจุบันการจัดการศึกษา

พ.ศ. 2475 เปิดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 โดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2505 ขยายการเรียนการสอนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

พ.ศ. 2521 ได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

พ.ศ. 2537 เปิดการเรียนการสอนชั้นอนุบาล

พ.ศ. 2540 ปรับปรุงการเรียนการสอนชั้นอนุบาล โดยแบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2

ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม

โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม ที่ตั้ง 51 ซอยวัดตะพาน ถนนราชปรารภ สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์, โทรสาร 02-245-3937 มีพื้นที่ 1 ไร่ 25 ตารางวาเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม เปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547 เดิมชื่อว่า โรงเรียนประชาบาลตำบลโรงงานกลาง 1 (วัดตะพาน) สังกัดอำเภอคูสิต พ.ศ.2515 มีการปรับปรุงส่วนบริหารราชการใหม่ ยกฐานะเทศบาลนครกรุงเทพ เป็นกรุงเทพมหานคร เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม” ต่อมาได้เกิดเพลิงไหม้โรงเรียนเสียหาย ได้ย้ายสถานที่เรียนไปที่โรงเรียนวิสุทธิ และวิชาการ ก่อสร้างอาคารหลังใหม่เสร็จ เปิดเรียนได้เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2518 ในปัจจุบันโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีกระบวนการพัฒนาการคิด ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม รักตนเอง รักผู้อื่น พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ความสามารถทางวิชาการ ดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ และโรงเรียนเป็นโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ให้การศึกษาแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การพูด และภาษา

โรงเรียนวัดพระยาหยั่ง

โรงเรียนวัดพระยาหยั่ง ตั้งอยู่เลขที่ 49 ถนนพระรามหกตัดใหม่ แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0-2215-3647 เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันโรงเรียนวัดพระยาหยั่งมีเนื้อที่ประมาณ 7 งาน 25 ตารางวา

โรงเรียนวัดพระยาหยั่งเดิมชื่อ “โรงเรียนบ้านแจกครว 2” (วัดพญาหยั่ง) ตั้งอยู่บริเวณวัดพญาหยั่ง อาคารเรียนใช้ศาลาการเปรียญของวัด ปี พ.ศ. 2476 ทางกระทรวงธรรมการ หรือกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบันได้จัดสร้างโรงเรียนให้ใหม่ในที่ดินของวัดยกให้เป็นกรรมสิทธิ์ของโรงเรียนเป็นอาคารเรียน 6 ห้องเรียนให้ชื่อโรงเรียน

ใหม่ว่า “โรงเรียนประชาบาล” ตำบลถนนเพชรบุรี 2 พญา ยัง ปี พ.ศ. 2480 โรงเรียนได้โอนมาขึ้นกับเทศบาล ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนเทศบาล 14 วัดพระยาชัย” ปี พ.ศ. 2487 โรงเรียนโอนกลับคืนไปให้กระทรวงศึกษาธิการ แล้วโอนไปขึ้นกับเทศบาลอีกครั้ง เมื่อ พ.ศ.2506 และเปลี่ยนไปขึ้นกับเทศบาลนครหลวงกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2515 จึงเปลี่ยนเป็นกรุงเทพมหานคร ลักษณะอาคารเรียนเป็นตึก 4 ชั้นรูปตัวยู จัดการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กวัดส์ สังข์เผือก . (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวคิดการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ในแนวปฏิรูปการศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดด้านการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐานในแนวปฏิรูปการศึกษา แนวการสอนทัศนศิลป์ตามแนวปฏิรูปการศึกษา พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวกับทฤษฎีการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ครูสอนศิลป์ศึกษาส่วนใหญ่เน้นเรื่องการดูความพร้อมของผู้เรียน ประกอบกับตัวครูผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะ ผู้เรียนหลังอายุ 12 ปี ทฤษฎีจึงจะมีหลักกระบวนการและความพร้อมมากกว่าผู้เรียนในระดับต้น แนวคิดด้านการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีความเห็นให้จัดเนื้อหาให้มีความอิสระ แนวคิดด้านการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่เน้นการสอนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดด้านบูรณาการความรู้ ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ครูสอนศิลป์ศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่จะสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหา กิจกรรม และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดเกือบตรงกันว่าวิชาทัศนศิลป์มีโอกาสมากกว่าวิชาอื่น แนวคิดด้านการจัดสภาพแวดล้อมกับผู้เรียน รวมถึงการเชื่อมประสานงานกับชุมชน ส่วนใหญ่มีแนวคิดที่จะพาผู้เรียนไปที่แหล่งเรียนรู้จริง แนวคิดด้านการประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่ ต้องการให้ประเมินตามสภาพจริง ตามความรู้ความสามารถ และวุฒิภาวะของผู้เรียน

พรศักดิ์ ชาวพรหม . (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยทฤษฎีพหุศิลป์ศึกษา (Arts Education) กับการสอนศิลป์ศึกษาของครูต้นแบบสาขาศิลป์ศึกษา ระดับประถมศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2544 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพหุศิลป์ศึกษา (Arts Education) ของครูต้นแบบสาขาศิลป์ศึกษาในระดับประถมศึกษา ที่ผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 – 2544 พบว่า รูปแบบการสอนของครูต้นแบบทางด้านศิลป์ศึกษามีความหลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น กระบวนการเรียนการสอนหลายรูปแบบได้รับอิทธิพลจากการปฏิรูปการศึกษา และอีกหลายรูปแบบเกิดจากปัญหา สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ครูต้นแบบต้องคิดค้นรูปแบบนวัตกรรมการสอนขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาเช่นความขาดแคลนทางด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาศิลป์ศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชน

ยะซิด เกษตกาลาม . (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนสาระศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการบริหาร ครูผู้สอน
สาระศิลปะ แสดงความคิดเห็นว่ามีการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศ ครูผู้สอนสาระ
ศิลปะ แสดงความคิดเห็นว่ามีการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสอน ครูผู้สอนสาระศิลปะ
แสดงความคิดเห็นว่ามีการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ครูผู้สอนสาระศิลปะ
แสดงความคิดเห็นว่ามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนกลุ่มสาระศิลปะแสดงความ
คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนสาระศิลปะโดยรวมอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนและรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ภาคสนาม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในระดับประถมศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลในส่วนของจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) จากการสัมภาษณ์ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -6 และสังเกตในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีทั้งหมด 5 ท่าน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster or Area Sampling) แบ่งเป็นแต่ละโรงเรียน หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ(Stratified Sampling) แบ่งเป็นแต่ละชั้น แล้วใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ด้วยวิธี Snow Ball Techniques เลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นละ 5 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมด 120 คน จาก 4 โรงเรียน โดยผู้เลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลจากเอกสาร

เอกสารเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ภาคสนาม ได้แก่ ข้อมูลของโรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนวัดศิฆาราม โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม โรงเรียนวัดพระยาขัง

เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในระดับประถมศึกษา
สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอสมุดแห่งชาติ

2. แหล่งข้อมูลจากการลงภาคสนาม เป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนกิ่งเพชร โรงเรียนวัดคิสงสาราม โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม และโรงเรียนวัดพระยาอัง จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยสัมภาษณ์ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในประเด็นเกี่ยวกับ แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ (เฉพาะสื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในประเด็นเกี่ยวกับ เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ (สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสื่อที่นักเรียนใช้) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ และในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อสังเกตและสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการบันทึกเสียง และจดบันทึกข้อมูลทั่วไป หลังจากนั้นนำมาถอดคำพูด แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งเป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ในประเด็นดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- สื่อการเรียนรู้ (เฉพาะสื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้ (สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสื่อที่นักเรียนใช้)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปแยกประเภท จัดหมวดหมู่และคำนวณค่าร้อยละ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยในการนำเสนอผู้วิจัยจะนำเสนอด้วยตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนพร้อมกับสังเกตการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้แยกประเภทของข้อมูลที่ทำการศึกษาวิเคราะห์ในมาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- สื่อการเรียนรู้
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี ได้ให้แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ไว้ดังนี้

แนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหาระหว่างการเรียนภาคปฏิบัติ	4	4	3	2	0	0	13	54.17
2	ครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา ก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย	0	0	1	2	4	4	11	45.83
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 1 แสดงว่า ครูมีแนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 คือ ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหา ระหว่างการเรียนภาคปฏิบัติ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 54.17 ครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.83

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเรื่องทัศนธาตุ โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 2 และ ตาราง 3

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทัศนธาตุ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสังเกตและสำรวจจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	1	1	1	1	1	1	6	22.22
2	ครูมีแนวคิดที่ควรใช้การตั้งคำถามให้นักเรียนคิด	0	0	0	0	1	1	2	7.41
3	ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุ	1	1	0	0	0	0	2	7.41
4	ครูมีแนวคิดที่ควรนำตัวอย่างต่างๆ มาให้นักเรียนศึกษา	1	1	1	1	1	1	6	22.22
5	ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุจากสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	1	6	22.22
6	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต	0	0	0	1	2	2	5	18.52
	รวม	4	4	3	4	6	6	27	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทัศนธาตุ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสังเกตและสำรวจจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ครูมีแนวคิดที่ควรนำตัวอย่างต่างๆ มาให้นักเรียนศึกษา และครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุจากสิ่งแวดล้อม มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาคือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 18.52 ครูมีแนวคิดที่ควรใช้การตั้งคำถามให้นักเรียนคิด และควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.41

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
เรื่องทัศนธาตุ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้ทัศนธาตุที่ง่ายๆ ไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น ตามวัยของนักเรียน	4	4	4	4	4	4	24	100
2	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้เรื่องใดก่อนก็ได้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเรื่องทัศนธาตุ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้ทัศนธาตุที่ง่ายๆ ไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น ตามวัยของนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้เรื่องใดก่อนก็ได้

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนจินตนาการอย่างอิสระ	2	2	2	2	3	3	14	58.33
2	ครูมีแนวคิดที่ควรเล่าเรื่องแล้วยกตัวอย่างด้วยการพูดให้นักเรียนเกิดจินตนาการ	0	0	1	1	1	1	4	16.67
3	ครูมีแนวคิดที่ควรวาดภาพตัวอย่างให้นักเรียนดูแล้วกระตุ้นด้วยคำถามทำให้นักเรียนเกิดจินตนาการ	1	1	1	1	1	1	6	25.00
	รวม	3	3	4	4	5	5	24	100

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนจินตนาการอย่างอิสระ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ ครูมีแนวคิดที่ควรวาดภาพตัวอย่างให้นักเรียนดู แล้วกระตุ้นด้วยคำถามทำให้นักเรียนเกิดจินตนาการ คิดเป็นร้อยละ 25 และครูมีแนวคิดที่ควรเล่าเรื่อง แล้วยกตัวอย่างด้วยการพูดให้นักเรียนเกิดจินตนาการ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากการดูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจริง ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	4	4	4	4	4	4	24	31.17
2	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากประสบการณ์ที่นักเรียนเคยสัมผัสธรรมชาติที่สวยงาม	1	1	1	1	1	1	6	7.79
3	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากที่นักเรียนเคยดูในโทรทัศน์ ในงานคอมพิวเตอร์ (วี ซี ดี)	1	1	1	1	1	1	6	7.79
4	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยดูภาพถ่ายธรรมชาติ	3	3	3	4	4	4	21	27.27
5	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากตัวอย่างภาพวาดธรรมชาติ	2	2	2	4	4	4	18	23.38
6	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยครูวาดภาพธรรมชาติให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างบนกระดาน	1	1	0	0	0	0	2	2.60
	รวม	12	12	11	14	14	14	77	100

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากการดูธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมของจริง ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีจำนวนมากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 31.17 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยคุณภาพถ่ายธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 27.27 และครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยครุวาดภาพธรรมชาติให้นักเรียนดูเป็น ตัวอย่างบนกระดาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ โดยใช้ค่า ร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการสร้าง ผลงานศิลปะ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนเลือกเทคนิค วิธีการเองอย่างอิสระ	3	3	4	4	4	4	22	33.33
2	ครูมีแนวคิดที่ควรกำหนดเทคนิค วิธีการให้นักเรียน	1	1	1	1	1	1	6	9.09
3	ครูมีแนวคิดที่ควรสอนเทคนิคใหม่ ๆ ให้นักเรียน	2	2	3	3	3	3	16	24.24
4	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง	3	3	4	4	4	4	22	33.33
	รวม	9	9	12	12	12	12	66	100

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการสร้าง ผลงานศิลปะ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนเลือกเทคนิค วิธีการเองอย่างอิสระ และครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรสอนเทคนิคใหม่ ๆ ให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และครูมีแนวคิดที่ควรกำหนดเทคนิค วิธีการให้นักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะของนักเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 7,8 และ 9

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือกวัสดุ อุปกรณ์

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างอิสระ	3	3	4	4	4	4	22	44.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำความเหมาะสมของการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ก่อนแล้วจึงให้นักเรียนเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่นักเรียนสนใจ	3	3	4	4	4	4	22	44.00
3	ครูมีแนวคิดที่ควรกำหนดวัสดุ อุปกรณ์ให้นักเรียน	1	1	1	1	1	1	6	12.00
	รวม	7	7	9	9	9	9	50	100

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างอิสระ และครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำความเหมาะสมของการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ก่อนแล้วจึงให้นักเรียนเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่นักเรียนสนใจ มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรกำหนดวัสดุ อุปกรณ์ให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเอง	0	0	3	3	4	4	14	28.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำการใช้วัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียนก่อนนักเรียนจะใช้วัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ	4	4	4	4	4	4	20	40.00
3	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ	0	0	4	4	4	4	16	32.00
	รวม	4	4	11	11	10	10	50	100

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำการใช้วัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียนก่อนนักเรียนจะใช้วัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 32.00 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเอง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 28.00

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียน	4	4	4	4	4	4	24	100
3	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ	0	0	0	0	0	0	24	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดที่ควรแนะนำการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 100 ไม่มีครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเอง และไม่มีครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของสุนทรียศาสตร์ โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่อง
หลักการของสุนทรียศาสตร์

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ก่อน แล้วให้นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการศึกษาปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน	0	0	0	0	1	1	2	8.33
2	ครูมีแนวคิดที่ควรแทรกหลักการของสุนทรียศาสตร์ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติงาน และซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	ครูมีแนวคิดที่ยังไม่ควรเรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ เพราะนักเรียนยังเลืกเกินไป ควรให้นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการศึกษาปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน	4	4	4	4	3	3	22	91.67
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของสุนทรียศาสตร์ คือ ครูมีแนวคิดที่ยังไม่ควรเรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ เพราะนักเรียนยังเลืกเกินไป ควรให้นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการศึกษาปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ก่อน แล้วให้

นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33 และไม่มีครูมีแนวคิดว่าการแทรกหลักการของสุนทรียศาสตร์ในขณะนักเรียนปฏิบัติงาน และซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าการแนะนำหลักการง่ายๆ ให้นักเรียน	0	0	0	2	4	4	10	41.67
2	ครูมีแนวคิดว่ายังไม่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการวิจารณ์งานศิลปะ เพราะยังเล็กเกินไป	4	4	4	2	0	0	14	58.33
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ คือ ครูมีแนวคิดว่ายังไม่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการวิจารณ์งานศิลปะ เพราะยังเล็กเกินไป มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 58.33 ครูมีแนวคิดว่าการแนะนำหลักการง่ายๆ ให้นักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าจะให้นักเรียนเลือกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการและหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง	0	0	1	1	1	1	4	16.67
2	ครูมีแนวคิดว่าจะกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้และนักเรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง	1	1	1	1	1	1	6	25.00
3	ครูมีแนวคิดว่าจะกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้นักเรียน และกำหนดหัวข้อที่จะสร้างผลงานให้นักเรียน	3	3	2	2	2	2	14	58.33
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ คือ ครูมีแนวคิดว่าจะกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้นักเรียน และกำหนดหัวข้อที่จะสร้างผลงานให้นักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าจะกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้และนักเรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ครูมีแนวคิดว่าจะให้นักเรียนเลือกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการและหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี ได้ให้แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ไว้ดังนี้

แนวคิดของครูของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่ทฤษฎีเป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหาระหว่างการเรียนภาคปฏิบัติ	4	4	3	3	3	3	20	68.97
2	ครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา ก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย	0	0	1	2	3	3	9	31.03
	รวม	4	4	4	5	6	6	29	100

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูมีแนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 คือ ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหา ระหว่างการเรียนภาคปฏิบัติ มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 68.97 และครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.03

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	3	3	3	3	2	2	16	32.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนซึมซับจากชุมชนในท้องถิ่น	4	4	4	4	3	3	22	44.00
3	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ	0	0	1	3	4	4	12	24.00
	รวม	7	7	8	10	9	9	50	100

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนซึมซับจากชุมชนในท้องถิ่น มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู คิดเป็นร้อยละ 32.00 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.00

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา	0	0	1	1	3	3	8	25.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน	4	4	4	4	4	4	24	75.00
	รวม	4	4	5	5	7	7	32	100

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 75.00 ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	4	4	4	4	4	4	24	50.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น	0	0	2	2	4	4	12	25.00
3	ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ	0	0	1	3	4	4	12	25.00
	รวม	4	4	7	9	12	12	48	100

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากผู้รู้ ในท้องถิ่น และครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 25.00

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทยโดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 17

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	0	0	1	3	4	4	12	25.53
2	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ	0	0	1	3	4	4	12	25.53
3	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปะวัฒนธรรมนั้น ๆ	0	0	1	2	4	4	11	23.40
4	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย	4	4	3	1	0	0	12	25.53
	รวม	4	4	6	9	12	12	47	100

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ และไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของ

ศิลปะในประเทศไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 25.53 ครูมีแนวคิดว่าจะให้นักเรียน เรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปะวัฒนธรรมนั้น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.40

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 18

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าจะปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา	0	0	1	2	3	3	9	27.27
2	ครูมีแนวคิดว่าจะปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน	0	0	1	3	4	4	12	36.36
3	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย	4	4	3	1	0	0	12	36.36
	รวม	4	4	5	6	7	7	33	100

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย คือ ครูมีแนวคิดว่าจะปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน และไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ครูมีแนวคิดว่าจะปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.27

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	0	0	1	3	4	4	12	32.43
2	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ	0	0	0	1	3	3	7	18.92
3	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปะวัฒนธรรมนั้น ๆ และได้เรียนรู้สืบทอด การทำงานศิลปะจากผู้รู้ในแหล่งนั้นๆ	0	0	0	0	3	3	6	16.22
4	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย	4	4	3	1	0	0	12	32.43
	รวม	4	4	4	5	10	10	37	100

จากตาราง 19 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู และ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 32.43 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 18.92 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปะวัฒนธรรมนั้น ๆ และได้เรียนรู้ สืบทอด การทำงานศิลปะจากผู้รู้ในแหล่งนั้นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.22

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากล โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากล

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	0	0	0	0	0	1	1	4.00
2	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ	0	0	0	0	0	1	1	4.00
3	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทยสากล	4	4	4	4	4	3	23	92.00
	รวม	4	4	4	4	4	5	25	100

จากตาราง 20 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากล คือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทยสากล มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู และครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 21

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา	0	0	0	0	0	1	1	4.00
2	ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน	0	0	0	0	0	1	1	4.00
3	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล	4	4	4	4	4	3	23	92.00
	รวม	4	4	4	4	4	5	25	100

จากตาราง 21 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล คือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาและครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 22

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของแนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล

ลำดับที่	แนวคิด	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู	0	0	0	0	0	1	1	4.00
2	ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ	0	0	0	0	0	1	1	4.00
3	ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล	4	4	4	4	4	3	23	92.00
	รวม	4	4	4	4	4	5	25	100

จากตาราง 22 แสดงว่า ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล คือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู และครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

2. แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 23

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2

ลำดับที่	แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กำหนดเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะ พิสัย	3	3	3	3	3	3	18	75.00
2	กำหนดเป็นด้านศีล ด้าน สมาธิ ด้านปัญญา	1	1	1	1	1	1	6	25.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 23 แสดงว่า แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 กำหนดเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 75.00 และกำหนดเป็นด้านศีล ด้านสมาธิ ด้านปัญญา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

3. เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 24 และ 25

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ทัศนธาตุ	4	4	4	4	4	4	24	15.09
2	ศิลปะตามจินตนาการ	4	4	4	4	4	4	24	15.09
3	ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	4	4	4	4	4	24	15.09
4	เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ	4	4	4	4	4	4	24	15.09
5	การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ	4	4	4	4	4	4	24	15.09
6	สุนทรียศาสตร์	0	0	0	1	2	2	5	3.14
7	การวิจารณ์งานศิลปะ	0	0	0	2	4	4	10	6.29
8	การนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	4	4	4	4	4	4	24	15.09
	รวม	24	24	24	27	30	30	159	100

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ทัศนธาตุ	20	20	20	20	20	20	120	15.09
2	ศิลปะตามจินตนาการ	20	20	20	20	20	20	120	15.09
3	ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	20	20	20	20	20	20	120	15.09
4	เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ	20	20	20	20	20	20	120	15.09
5	การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ	20	20	20	20	20	20	120	15.09
6	สุนทรียศาสตร์	0	0	0	5	10	10	25	3.14
7	การวิจารณ์งานศิลปะ	0	0	0	10	20	20	50	6.29
8	การนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	20	20	20	20	20	20	120	15.09
	รวม	120	120	120	135	150	150	795	100

จากตาราง 24 และ 25 แสดงว่า เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ ทัศนธาตุ ศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ และการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.09 รองลงมา คือ การวิจารณ์งานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 6.29 สุนทรียศาสตร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.14

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 26 และ 27

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	เทคนิค วิธีการในการ สร้างผลงานศิลปะ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	วาดภาพ ระบายสี	4	4	4	4	4	4	24	19.83
2	ปั้น	4	4	4	4	4	4	24	19.83
3	ภาพพิมพ์	4	4	4	4	4	4	24	19.83
4	สื่อผสม	0	0	0	3	3	3	9	7.44
5	แกะสลัก	0	0	0	3	3	3	9	7.44
6	การประดิษฐ์	0	2	4	4	4	4	18	14.88
7	แบบจำลองงาน สถาปัตยกรรม	0	0	1	2	2	2	7	5.79
8	การออกแบบ	0	0	0	2	2	2	6	4.96
	รวม	12	14	17	26	26	26	121	100

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	เทคนิค วิธีการในการ สร้างผลงานศิลปะ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	วาดภาพ ระบายสี	20	20	20	20	20	20	120	19.83
2	ปั้น	20	20	20	20	20	20	120	19.83
3	ภาพพิมพ์	20	20	20	20	20	20	120	19.83
4	สื่อผสม	0	0	0	15	15	15	45	7.44
5	แกะสลัก	0	0	0	15	15	15	45	7.44
6	การประดิษฐ์	0	10	20	20	20	20	90	14.88
7	แบบจำลองงาน สถาปัตยกรรม	0	0	5	10	10	10	35	5.79
8	การออกแบบ	0	0	0	10	10	10	30	4.96
	รวม	60	70	85	130	130	130	605	100

จากตาราง 26 และ 27 แสดงว่า เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ วาดภาพ ระบายสี ปั้น และ ภาพพิมพ์ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 19.83 รองลงมา คือ การประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 14.88 การออกแบบ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.96

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 28 และ 29

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะใน ท้องถิ่น	4	4	4	4	4	4	24	21.62
2	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	4	4	4	4	4	4	24	21.62
3	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	4	4	4	4	4	24	21.62
4	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะไทย	0	0	1	3	4	4	12	10.81
5	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาไทย	0	0	1	3	4	4	12	10.81

ตาราง 28 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
6	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย	0	0	1	3	4	4	12	10.81
7	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะสากล	0	0	0	0	0	1	1	0.90
8	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาสากล	0	0	0	0	0	1	1	0.90
9	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล	0	0	0	0	0	1	1	0.90
	รวม	12	12	15	21	24	27	111	100

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากคำกล่าวของ
นักเรียน

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะใน ท้องถิ่น	20	20	20	20	20	20	120	21.62
2	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	20	20	20	20	20	20	120	21.62

ตาราง 29 (ต่อ)

ลำดับที่	เนื้อหา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
3	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	20	20	20	20	20	20	120	21.62
4	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะไทย	0	0	5	15	20	20	60	10.81
5	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาไทย	0	0	5	15	20	20	60	10.81
6	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย	0	0	5	15	20	20	60	10.81
7	ลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะสากล	0	0	0	0	0	5	5	0.90
8	คุณค่าของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิ ปัญญาสากล	0	0	0	0	0	5	5	0.90
9	การสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล	0	0	0	0	0	5	5	0.90
	รวม	60	60	75	105	120	135	555	100

จากตาราง 28 และ 29 แสดงว่า เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.62

รองลงมา คือ ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะไทย คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.81 ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากลคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.90

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 30 และ 31

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	วาดภาพ ระบายสี	4	4	4	4	4	4	24	31.58
2	ปั้น	4	4	4	4	4	4	24	31.58
3	ภาพพิมพ์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	สื่อผสม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	แกะสลัก	0	0	0	1	1	1	3	3.94
6	การประดิษฐ์	0	2	4	4	4	4	18	23.68
7	แบบจำลองงานสถาปัตยกรรม	0	0	1	2	2	2	7	9.21
8	การออกแบบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	8	10	13	15	15	15	76	100

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	วาดภาพ ระบายสี	20	20	20	20	20	20	120	31.58
2	ปั้น	20	20	20	20	20	20	120	31.58
3	ภาพพิมพ์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	สื่อผสม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	แกะสลัก	0	0	0	5	5	5	15	3.94
6	การประดิษฐ์	0	10	20	20	20	20	90	23.68
7	แบบจำลองงานสถาปัตยกรรม	0	0	5	10	10	10	35	9.21
8	การออกแบบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	40	50	65	75	75	75	380	100

จากตาราง 30 และ 31 แสดงว่า เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ วาดภาพ ระบายสี และปั้น มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 31.58 รองลงมา คือ การประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 23.68 แกะสลัก มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.94

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 32 และ 33

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการบรรยาย	0	0	1	3	3	3	10	4.41
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปราย	0	0	3	3	3	3	12	5.29
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย	0	0	1	1	1	1	4	1.76
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสาธิต	4	4	4	4	4	4	24	10.57
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม	4	4	4	4	4	4	24	10.57
6	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการชี้แนะ	4	4	4	4	4	4	24	10.57
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนากระบวนการคิด ด้วยการใช้คำถามหมวด ความคิด 6 ไบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสร้างองค์ความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	4	4	4	4	4	4	24	10.57
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยโครงงาน	0	0	0	3	3	3	9	3.96

ตาราง 32 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติ	4	4	4	4	4	4	24	10.57
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการสู่พหุปัญญา	4	4	4	4	4	4	24	10.57
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	24	10.57
16	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ 7 ศ.	4	4	4	4	4	4	24	10.57
	รวม	160	160	185	210	210	210	1135	100

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการบรรยาย	0	0	5	15	15	15	50	4.41
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปราย	0	0	15	15	15	15	60	5.29
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย	0	0	5	5	5	5	20	1.76
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสาธิต	20	20	20	20	20	20	120	10.57
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม	20	20	20	20	20	20	120	10.57
6	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการชี้แนะ	20	20	20	20	20	20	120	10.57

ตาราง 33 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนากระบวนการคิด ด้วยการใช้คำถามหมวด ความคิด 6 ไบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสร้างองค์ความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	20	20	20	20	20	20	120	10.57
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยโครงงาน	0	0	0	15	15	15	45	3.96
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติ	20	20	20	20	20	20	120	10.57
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการสู่พหุปัญญา	20	20	20	20	20	20	120	10.57
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้	20	20	20	20	20	20	120	10.57
16	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ 7 ส.	20	20	20	20	20	20	120	10.57
	รวม	160	160	185	210	210	210	1135	100

จากตาราง 32 และ 33 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการคู่พหุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส. มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.57 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 5.29 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.76

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์)ในมาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 34 และ 35

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย	0	0	1	2	3	3	9	4.05
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย	0	0	2	2	2	2	8	3.60
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย	0	0	1	1	1	1	4	1.80
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต	4	4	4	4	4	4	24	10.81
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม	4	4	4	4	4	4	24	10.81
6	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ	4	4	4	4	4	4	24	10.81

ตาราง 34 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนากระบวนการคิด ด้วยการใช้คำถามหมวด ความคิด 6 ไบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสร้างองค์ความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	4	4	4	4	4	4	24	10.81
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยโครงงาน	0	0	0	3	3	3	9	4.05
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติ	4	4	4	4	4	4	24	10.81
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการสู่พหุปัญญา	4	4	4	4	4	4	24	10.81
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	24	10.81
16	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ 7 ส.	4	4	4	4	4	4	24	10.81
	รวม	32	32	36	40	41	41	222	100

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการบรรยาย	0	0	5	10	15	15	45	4.05
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปราย	0	0	10	10	10	10	40	3.60
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย	0	0	5	5	5	5	20	1.80
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสาธิต	20	20	20	20	20	20	120	10.81
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม	20	20	20	20	20	20	120	10.81
6	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการชี้แนะ	20	20	20	20	20	20	120	10.81
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนากระบวนการคิด ด้วยการใช้คำถามหมวด ความคิด 6 ไบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสร้างองค์ความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์	20	20	20	20	20	20	120	10.81
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยโครงงาน	0	0	0	15	15	15	45	4.05

ตาราง 35 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติ	20	20	20	20	20	20	120	10.81
14	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการสู่หุปัญญา	20	20	20	20	20	20	120	10.81
15	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้	20	20	20	20	20	20	120	10.81
16	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ 7 ส.	20	20	20	20	20	20	120	10.81
	รวม	160	160	180	200	205	205	1110	100

จากตาราง 34 และ 35 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสู่หุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส. มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.81รองลงมา คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการโดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.05 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.80

5. การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 36

ตาราง 36 จำนวนและร้อยละของการวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2

ลำดับที่	การวัดและประเมินผล	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ใช้แบบทดสอบ	4	4	4	4	4	4	24	14.46
2	สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น	0	2	4	4	4	4	18	10.84
3	สังเกตจากการปฏิบัติ	4	4	4	4	4	4	24	14.46
4	สังเกตจากการวิจารณ์ผลงาน	0	0	0	2	4	4	10	6.02
5	จากเพิ่มสะสมงาน	0	0	2	2	2	2	8	4.82
6	สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม	4	4	4	4	4	4	24	14.46
7	สังเกตจากการสรุป	0	0	4	4	4	4	16	9.64
8	สังเกตจากการนำเสนอผลงาน	0	2	4	4	4	4	18	10.84
9	จากผลงานนักเรียน	4	4	4	4	4	4	24	14.46
	รวม	16	20	30	32	34	34	166	100

จากตาราง 36 แสดงว่า การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ใช้แบบทดสอบ สังเกตจากการปฏิบัติ สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม และจากผลงานนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 14.46 รองลงมา คือ สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และสังเกตจากการนำเสนอผลงาน โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.84 จากเพิ่มสะสมงาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.82

6. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกงานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 37 ถึง 52

สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ตาราง 37 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ประเภทวัสดุ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แผ่นภูมิ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	แผ่นสถิติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แผนภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	ภาพถ่าย	0	0	1	1	1	1	4	3.45
5	ภาพโฆษณา	0	1	3	4	4	4	16	13.79
6	ภาพวาดตัวอย่าง	4	4	4	4	4	4	24	20.69
7	ภาพการ์ตูน	4	4	4	4	4	4	24	20.69
8	ชิ้นงานจริง	4	4	4	4	4	4	24	20.69
9	ของจริง	4	4	4	4	4	4	24	20.69
	รวม	16	17	20	21	21	21	116	100

ตาราง 38 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทวัสดุ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แผ่นภูมิ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	แผ่นสถิติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แผนภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	ภาพถ่าย	0	0	5	5	5	5	20	3.45
5	ภาพโฆษณา	0	5	15	20	20	20	80	13.79
6	ภาพวาดตัวอย่าง	20	20	20	20	20	20	120	20.69
7	ภาพการ์ตูน	20	20	20	20	20	20	120	20.69
8	ชิ้นงานจริง	20	20	20	20	20	20	120	20.69
9	ของจริง	20	20	20	20	20	20	120	20.69
	รวม	80	85	100	105	105	105	580	100

จากตาราง 37 และ 38 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ภาพวาดตัวอย่าง ภาพการ์ตูน ชิ้นงานจริง และของจริง มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 20.69 รองลงมา คือ ภาพโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 13.79 ภาพถ่าย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.45

ตาราง 39 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ประเภทอุปกรณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดานดำ,white board	4	4	4	4	4	4	24	26.97
2	กระดานนิเทศ	4	4	4	4	4	4	24	26.97
3	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	เครื่องฉายภาพทึบแสง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	เครื่องฉายสไลด์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	เครื่องฉายภาพยนตร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	วิทยุ	3	3	3	3	3	3	18	20.22
9	โทรทัศน์	1	1	2	3	3	3	13	14.61
10	เครื่องฉายวีดิทัศน์(วี ดี โอ)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี)	1	1	2	2	2	2	10	11.24
12	เครื่องคอมพิวเตอร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	13	13	15	16	16	16	89	100

ตาราง 40 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทอุปกรณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดานดำ,white board	20	20	20	20	20	20	120	26.97
2	กระดานนิเทศ	20	20	20	20	20	20	120	26.97
3	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	เครื่องฉายภาพทึบแสง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	เครื่องฉายสไลด์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	เครื่องฉายภาพยนตร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	วิทยุ	15	15	15	15	15	15	90	20.22
9	โทรทัศน์	5	5	10	15	15	15	65	14.61
10	เครื่องฉายวีดิทัศน์(วี ดี โอ)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี)	5	5	10	10	10	10	50	11.24
12	เครื่องคอมพิวเตอร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	65	65	75	80	80	80	445	100

จากตาราง 39 และ 40 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดานดำ,white board และกระดานนิเทศ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 26.97 รองลงมา คือ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 20.22 เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี) มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.24

ตาราง 41 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ประเภทเทคนิค วิธีการ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การสาธิต	4	4	4	4	4	4	24	20.00
2	การแสดงละคร	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	เล่นเกม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	การศึกษานอกสถานที่	4	4	4	4	4	4	24	20.00
5	การทดลอง	4	4	4	4	4	4	24	20.00
6	การแสดงบทบาทสมมุติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	การฝึกปฏิบัติ	4	4	4	4	4	4	24	20.00
8	นิทรรศการ	4	4	4	4	4	4	24	20.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

ตาราง 42 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทเทคนิค วิธีการ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การสาธิต	20	20	20	20	20	20	120	20.00
2	การแสดงละคร	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	เล่นเกม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	การศึกษานอกสถานที่	20	20	20	20	20	20	120	20.00
5	การทดลอง	20	20	20	20	20	20	120	20.00
6	การแสดงบทบาทสมมุติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	การฝึกปฏิบัติ	20	20	20	20	20	20	120	20.00
8	นิทรรศการ	20	20	20	20	20	20	120	20.00
	รวม	100	100	100	100	100	100	600	100

จากตาราง 41 และ 42 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การทดลอง การฝึกปฏิบัติ และนิทรรศการ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่มีวิธีการอื่น ๆ

ตาราง 43 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน

ลำดับที่	สื่อที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	คน	20	20	19	19	20	19	117	8.32
2	สัตว์	18	19	18	17	18	19	109	7.75
3	ต้นไม้	18	17	19	16	17	18	105	7.47
4	ทะเล	17	16	18	18	18	19	106	7.54
5	สิ่งของ	18	17	18	17	19	19	108	7.68
6	สิ่งก่อสร้าง	10	13	16	18	19	19	95	6.76
7	โฆษณา	6	5	10	13	14	15	63	4.48
8	ภาพถ่าย	5	12	15	17	18	19	86	6.17
9	ภาพวาด	18	18	19	20	18	20	113	8.04
10	การ์ตูน	18	16	18	19	17	18	106	7.54
11	ครอบครัว	19	19	18	17	19	18	110	7.82
12	ชุมชน	16	17	18	19	16	18	104	7.40
13	โรงเรียน	16	15	18	17	19	18	103	7.33
14	วัด ,ศาสนสถาน	10	12	14	16	13	16	81	5.76
	รวม	209	216	238	243	245	255	1406	100

จากตาราง 43 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ คน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 8.32 รองลงมา คือ ภาพวาด คิดเป็นร้อยละ 8.04 โฆษณา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.48

สื่อที่นักเรียนใช้

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงาน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดาษ 80 แกรม	20	20	20	20	20	20	120	71.43
2	กระดาษ 100 แกรม	0	0	5	7	9	12	33	19.64
3	กระดาษสา	0	0	0	5	5	5	15	8.93
4	กระดาษปรีฟ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ผ้าใบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	ไม้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	ผ้า	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	เครื่องปั้นดินเผา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	ขวด	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	25	32	34	37	168	100

จากตาราง 44 แสดงว่า วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดาษ 80 แกรม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา คือ กระดาษ 100 แกรม คิดเป็นร้อยละ 19.64 กระดาษสา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.93

ตาราง 45 จำนวนและร้อยละของสีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน

ลำดับที่	สี	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	สีไม้	20	20	20	20	20	20	120	24.39
2	สีเทียน	18	18	17	18	19	19	109	22.15
3	สีชอล์กน้ำมัน	14	15	19	15	16	15	94	19.11
4	สีน้ำ	0	0	9	11	12	15	47	9.55
5	สีโปสเตอร์	0	0	5	12	15	17	49	9.96
6	สีอะคริลิก	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	สีฝุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	สีน้ำมัน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	สีพลาสติก	0	0	17	19	18	19	73	14.84
	รวม	52	53	87	95	100	105	492	100

จากตาราง 45 แสดงว่า สีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ สีไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 24.39 รองลงมา คือ สีเทียน คิดเป็นร้อยละ 22.15 สีน้ำ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.55

ตาราง 46 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ปั้น	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ดินน้ำมัน	20	20	20	20	20	20	120	66.67
2	ดินเหนียว	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด	0	0	0	5	5	5	15	8.33
4	แป้งโด	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ดินญี่ปุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	กระดาษผสมกาว	0	0	0	15	15	15	45	25.00
	รวม	20	20	20	40	40	40	180	100

จากตาราง 46 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ดินน้ำมัน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ กระดาษผสมกาว คิดเป็นร้อยละ 25.00 แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตาราง 47 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนที่ใช้ทำภาพพิมพ์

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำภาพพิมพ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ใบไม้	12	14	15	14	15	13	83	18.40
2	ผัก ผลไม้	11	12	11	12	10	14	70	15.52
3	ก้านกล้วย	12	14	12	13	12	15	78	17.29
4	กิ่งไม้	5	9	12	12	15	14	67	14.86
5	เหรียญ	9	13	10	12	14	13	71	15.74
6	กระดาษ	8	10	12	11	11	10	62	13.75
7	ยางลบ	0	0	5	5	5	5	20	4.43
	รวม	57	72	77	79	82	84	451	100

จากตาราง 47 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำภาพพิมพ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ใบไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 18.40 รองลงมา คือ ก้านกล้วย คิดเป็นร้อยละ 17.29 ยางลบ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.43

ตาราง 48 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนที่ใช้ทำสื่อผสม

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำสื่อผสม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ใบไม้แห้ง	0	0	0	6	9	11	26	10.08
2	กิ่งไม้	0	0	0	11	8	13	32	12.40
3	ไม้	0	0	0	5	7	11	23	8.91
4	โลหะ	0	0	0	6	10	8	24	9.30
5	กระดาษ	0	0	0	14	13	15	42	16.28
6	ล้ง	0	0	0	7	9	11	27	10.47
7	ดินน้ำมัน	0	0	0	10	12	15	37	14.34
8	ปูนปลาสเตอร์	0	0	5	5	5	5	20	7.75
9	พลาสติก	0	0	0	8	9	10	27	10.47
	รวม	0	0	5	72	82	99	258	100

จากตาราง 48 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำสื่อผสม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดาษ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 16.28 รองลงมา คือ ดินน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 14.34 ปูนปลาสเตอร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.75

ตาราง 49 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำแกะสลัก	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ผัก ผลไม้	0	0	0	15	15	15	45	60.00
2	เทียน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	สบู่	0	0	0	5	5	5	15	20.00
4	ยางลบ	0	0	0	5	5	5	15	20.00
	รวม	0	0	0	25	25	25	75	100

จากตาราง 49 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลักในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ผัก ผลไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 60.00 สบู่ และยางลบ มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตาราง 50 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์

ลำดับที่	วัสดุทำงานประดิษฐ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	เศษไม้	2	5	8	9	8	10	42	11.35
2	พลาสติก	2	7	6	5	10	13	43	11.62
3	กล่องนม	7	6	6	8	10	9	46	12.43
4	ขวดน้ำ	10	9	12	13	11	12	67	18.11
5	ถุงขนม	13	15	14	14	17	12	85	22.97
6	ลึง	5	8	8	10	9	10	50	13.51
7	ไม้ไอศกรีม	5	6	6	7	6	7	37	10.00
	รวม	44	56	60	66	71	73	370	100

จากตาราง 50 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ถุงขนม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 22.97 รองลงมา คือ ขวดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.11 ไม้ไอศกรีม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 51 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม้	0	0	4	8	7	9	28	36.84
2	ดินเหนียว	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	ดินน้ำมัน	0	0	4	6	7	4	21	27.63
4	ลึง	0	0	4	7	8	8	27	35.53
	รวม	0	0	12	21	22	21	76	100

จากตาราง 51 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ไม้ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือ ลึง คิดเป็นร้อยละ 35.53 ดินน้ำมัน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.63

ตาราง 52 จำนวนและร้อยละของวัสดุและอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ออกแบบ

ลำดับที่	วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ ออกแบบ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ดินสอ สี กระดาษ	0	0	0	10	10	10	30	100
2	คอมพิวเตอร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	0	0	0	10	10	10	30	100

จากตาราง 52 แสดงว่า วัสดุและอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ออกแบบ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ดินสอ สี กระดาษ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มี วัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สื่อการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 53 ถึง 65

สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ตาราง 53 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำถามของครู

ลำดับที่	ประเภทวัสดุ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แผนภูมิ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	แผนสถิติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แผนภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	ภาพถ่าย	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ภาพโฆษณา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	ภาพวาดตัวอย่าง	4	4	4	4	4	4	24	28.24
7	ภาพวาดลายไทย	0	0	4	4	4	4	16	18.82
8	ภาพการ์ตูนไทย	0	1	4	4	4	4	17	20.00
9	ภาพฝาผนัง	0	0	1	1	1	1	4	4.70
10	ชิ้นงานจริง	4	4	4	4	4	4	24	28.24
	รวม	8	9	17	17	17	17	85	100

ตาราง 54 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทวัสดุ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แผนภูมิ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	แผนสถิติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แผนภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	ภาพถ่าย	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ภาพโฆษณา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	ภาพวาดตัวอย่าง	20	20	20	20	20	20	120	28.24
7	ภาพวาดลายไทย	0	0	20	20	20	20	80	18.82
8	ภาพการ์ตูนไทย	0	5	20	20	20	20	85	20.00
9	ภาพฝาผนัง	0	0	5	5	5	5	20	4.70
10	ชิ้นงานจริง	20	20	20	20	20	20	120	28.24
	รวม	40	45	85	85	85	85	425	100

จากตาราง 53 และ 54 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ภาพวาดตัวอย่าง และชิ้นงานจริง มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 28.24 รองลงมา คือ ภาพการ์ตูนไทย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ภาพฝาผนัง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.70

ตาราง 55 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ประเภทอุปกรณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดานดำ,white board	4	4	4	4	4	4	24	30.00
2	กระดานนิเทศ	4	4	4	4	4	4	24	30.00
3	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	เครื่องฉายภาพทึบแสง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	เครื่องฉายสไลด์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	เครื่องฉายภาพยนตร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	วิทยุ	1	1	2	2	3	3	12	15.00
9	โทรทัศน์	1	1	2	2	2	2	10	12.50
10	เครื่องฉายวีดิทัศน์(วี ดี โอ)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี)	1	1	2	2	2	2	10	12.50
12	เครื่องคอมพิวเตอร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	11	11	14	14	15	15	80	100

ตาราง 56 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทอุปกรณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดานดำ,white board	20	20	20	20	20	20	120	30.00
2	กระดานนิเทศ	20	20	20	20	20	20	120	30.00
3	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	เครื่องฉายภาพทึบแสง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	เครื่องฉายสไลด์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	เครื่องฉายภาพยนตร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	วิทยุ	5	5	10	10	15	15	60	15.00
9	โทรทัศน์	5	5	10	10	10	10	50	12.50
10	เครื่องฉายวีดิทัศน์(วี ดี โอ)	0	0	0	0	0	0	0	0.00
11	เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี)	5	5	10	10	10	10	50	12.50
12	เครื่องคอมพิวเตอร์	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	55	55	70	70	75	75	400	100

จากตาราง 55 และ 56 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ กระดานดำ,white board และกระดานนิเทศ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา คือ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 15.00 โทรทัศน์ และ เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี) มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตาราง 57 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ประเภทเทคนิคและวิธีการ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การสาธิต	4	4	4	4	4	4	24	25.00
2	การแสดงละคร	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	เล่นเกม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	การศึกษานอกสถานที่	4	4	4	4	4	4	24	25.00
5	การทดลอง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	การแสดงบทบาทสมมุติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	การฝึกปฏิบัติ	4	4	4	4	4	4	24	25.00
8	นิทรรศการ	4	4	4	4	4	4	24	25.00
	รวม	16	16	16	16	16	16	96	100

ตาราง 58 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ประเภทเทคนิคและวิธีการ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	การสาธิต	20	20	20	20	20	20	120	25.00
2	การแสดงละคร	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	เล่นเกม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	การศึกษานอกสถานที่	20	20	20	20	20	20	120	25.00
5	การทดลอง	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	การแสดงบทบาทสมมุติ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	การฝึกปฏิบัติ	20	20	20	20	20	20	120	25.00
8	นิทรรศการ	20	20	20	20	20	20	120	25.00
	รวม	80	80	80	80	80	80	480	100

จากตาราง 57 และ 58 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติ และ นิทรรศการ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และไม่มีวิธีการอื่น ๆ

สื่อที่นักเรียนใช้

ตาราง 59 จำนวนและร้อยละของสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน

ลำดับที่	สื่อที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	พระพุทธรูป เทวรูป รูปเคารพ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	คน	20	20	17	17	16	17	107	8.19
3	สัตว์	19	20	18	15	18	17	107	8.19
4	ต้นไม้	16	17	18	15	18	17	101	7.72
5	ทะเล	9	10	14	14	16	16	79	6.04
6	สิ่งของ	6	9	13	16	18	19	81	6.20
7	สิ่งก่อสร้าง	5	5	10	14	15	17	66	5.05
8	ภาพถ่าย	2	4	10	16	16	17	65	4.97
9	ภาพวาด	17	16	16	18	17	16	100	7.65
10	วิถีชีวิตคนไทยในอดีต	15	16	15	15	18	15	94	7.19
11	วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ	20	20	20	20	20	20	120	9.18
12	ภาพฝาผนัง	0	0	0	0	5	5	10	0.77
13	การ์ตูนไทย	5	6	11	14	16	17	69	5.28
14	ลายไทย	0	0	0	6	14	15	35	2.68
15	ครอบครัว	12	13	12	16	14	12	79	6.04
16	ชุมชน	12	15	11	13	17	14	82	6.27
17	โรงเรียน	8	7	5	6	6	6	38	2.91
18	วัด,ศาสนสถาน	8	10	15	12	14	15	74	5.66
	รวม	174	188	205	227	258	255	1307	100

จากตาราง 59 แสดงว่า สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ คน และสัตว์ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 8.19 รองลงมา คือ ต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 7.72 ภาพฝาผนัง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.77

ตาราง 60 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงาน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	กระดาษ 80 แกรม	20	20	20	20	20	20	120	83.33
2	กระดาษ 100 แกรม	0	0	0	8	7	9	24	16.67
3	กระดาษสา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	กระดาษปรีฟ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ผ้าใบ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	ไม้	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	ผ้า	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	เครื่องปั้นดินเผา	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	ขวด	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	28	27	29	144	100

จากตาราง 60 แสดงว่า วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ กระดาษ 80 แกรม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 83.33 กระดาษ 100 แกรม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตาราง 61 จำนวนและร้อยละของสีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน

ลำดับที่	สี	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	สีไม้	20	20	20	20	20	20	120	34.88
2	สีเทียน	8	9	5	4	4	5	35	10.17
3	สีชอล์กน้ำมัน	11	9	10	11	8	11	60	17.44
4	สีน้ำ	0	0	3	12	14	15	44	12.79
5	สีโปสเตอร์	0	0	3	9	11	11	34	9.88
6	สีอะคริลิก	0	0	0	0	0	0	0	0.00
7	สีฝุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
8	สีน้ำมัน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
9	สีพลาสติก	0	0	11	13	12	15	51	14.83
	รวม	39	38	52	69	69	77	344	100

จากตาราง 61 แสดงว่า สีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ สีไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 34.88 รองลงมา คือ สีชอล์กน้ำมันคิดเป็นร้อยละ 17.44 สีโปสเตอร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.88

ตาราง 62 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ปั้น	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ดินน้ำมัน	20	20	20	20	20	20	120	66.67
2	ดินเหนียว	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด	0	0	0	5	5	5	15	8.33
4	แป้งโด	0	0	0	0	0	0	0	0.00
5	ดินญี่ปุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
6	กระดาษผสมกาว	0	0	0	15	15	15	45	25.00
	รวม	20	20	20	40	40	40	180	100

จากตาราง 62 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ดินน้ำมัน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67รองลงมาคือ กระดาษผสมกาว คิดเป็นร้อยละ 25.00 แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตาราง 63 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำแกะสลัก	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ผัก ผลไม้	0	0	0	5	5	5	15	100
2	เทียน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	สบู่	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	0	0	0	5	5	5	15	100

จากตาราง 63 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ฝัก ผลไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีการใช้วัสดุชนิดอื่น ๆ

ตาราง 64 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำงานประดิษฐ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	เศษไม้	5	6	5	7	9	7	39	14.66
2	กิ่งไม้ ก้านไม้	5	6	4	8	9	8	40	15.04
3	ใบไม้	5	6	8	10	9	12	50	18.80
4	ขวดน้ำ	4	5	7	8	7	10	41	15.41
5	ล้ง	2	5	6	14	15	14	56	21.05
6	ไม้ไอศกรีม	7	5	7	8	7	6	40	15.04

จากตาราง 64 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ล้ง มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 21.05 รองลงมา คือ ใบไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.80 กิ่งไม้ ก้านไม้ และ ไม้ไอศกรีม มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 15.04

ตาราง 65 จำนวนและร้อยละของวัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม

ลำดับที่	วัสดุที่ใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม้	0	0	5	10	9	11	35	50.00
2	ดินเหนียว	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	ดินน้ำมัน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
4	ล้ง	0	0	5	6	10	14	35	50.00
	รวม	0	0	10	16	19	25	70	100

จากตาราง 65 แสดงว่า วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ไม้ และล้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5 และไม่มีการใช้ วัสดุชนิดอื่น ๆ

7. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 66 ถึง 79

สภาพการจัดห้องเรียน

ตาราง 66 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าว ของครู

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	อากาศถ่ายเทดี	4	4	4	4	4	4	24	100
2	อากาศถ่ายเทไม่ดี	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 66 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าวของ ครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ อากาศถ่ายเทดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 67 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	อากาศถ่ายเทดี	16	17	15	16	17	18	99	82.5
2	อากาศถ่ายเทไม่ดี	4	3	5	4	3	2	21	17.5
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 67 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าวของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ อากาศถ่ายเทดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.5 อากาศถ่ายเทไม่ดี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.5

ตาราง 68 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แสงสว่างเหมาะสม	4	4	4	4	4	4	24	100
2	แสงสว่างไม่เหมาะสม	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 68 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ แสงสว่างเหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 69 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	แสงสว่างเหมาะสม	19	19	18	20	18	18	112	93.33
2	แสงสว่างไม่เหมาะสม	1	1	2	0	2	2	8	6.67
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 69 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ แสงสว่างเหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33 แสงสว่างไม่เหมาะสม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตาราง 70 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่มีเสียงรบกวน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	มีเสียงรบกวน	4	4	4	4	4	4	24	100
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 70 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีเสียงรบกวน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 71 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่มีเสียงรบกวน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
2	มีเสียงรบกวน	20	20	20	20	20	20	120	100
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 71 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีเสียงรบกวน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 72 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ห้องเรียนสะอาด	2	3	4	3	4	3	19	79.17
2	ห้องเรียนไม่สะอาด	2	1	0	1	0	1	5	20.83
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 72 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ห้องเรียนสะอาด มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.17 ห้องเรียนไม่สะอาด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.83

ตาราง 73 จำนวนและร้อยละของสภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	สภาพการจัดห้องเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ห้องเรียนสะอาด	15	15	16	15	17	15	93	77.50
2	ห้องเรียนไม่สะอาด	5	5	4	5	3	5	27	22.50
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 73 แสดงว่า สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ห้องเรียนสะอาด มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 ห้องเรียนไม่สะอาด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50

ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ตาราง 74 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน	4	4	3	3	3	3	20	83.33
2	มีความรื่นรมย์ และเครียด บ้างเป็นบางครั้ง	0	0	1	1	1	1	4	16.67
3	มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 74 แสดงว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจากคำกล่าวของครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตาราง 75 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน	15	16	13	15	17	15	91	75.83
2	มีความรื่นรมย์ และเครียด บ้างเป็นบางครั้ง	4	3	5	4	3	4	23	19.17
3	มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน	1	1	2	1	0	1	6	5.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 75 แสดงว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.83 รองลงมา คือ มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.17 มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.00

ตาราง 76 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี	3	3	4	4	4	4	22	91.67
2	มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง	1	1	0	0	0	0	2	8.33
3	มีความขัดแย้งกัน	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	4	4	4	4	4	4	24	100

จากตาราง 76 แสดงว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนจากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตาราง 77 จำนวนและร้อยละของปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี	13	15	10	14	13	15	80	66.67
2	มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง	5	4	7	3	6	3	28	23.33
3	มีความขัดแย้งกัน	2	1	3	3	1	2	12	10.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	20	100

จากตาราง 77 แสดงว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.33 มีความขัดแย้งกัน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

ตาราง 78 จำนวนและร้อยละของการสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของครู

ลำดับที่	การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง	3	3	4	4	4	4	22	33.33
2	สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง	4	4	3	3	3	3	20	10.00
3	สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ	4	4	4	4	4	4	24	36.36
	รวม	11	11	11	11	11	11	66	100

จากตาราง 78 แสดงว่า การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา คือ สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง คิดเป็นร้อยละ 33.33 สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตาราง 79 จำนวนและร้อยละของการสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง	15	15	20	20	20	20	110	36.79
2	สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง	16	15	10	11	9	8	69	23.08
3	สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ	20	20	20	20	20	20	120	40.13
	รวม	51	50	50	51	49	48	299	100

จากตาราง 79 แสดงว่า การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.13 รองลงมา คือ สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง คิดเป็นร้อยละ 36.79 สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.08

8. ผลของการพัฒนาทางด้านจิตใจจากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของนักเรียน

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน โดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 80 ถึง 82

ตาราง 80 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านอารมณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ทำให้ผ่อนคลาย ความเครียด มีความสุข มากขึ้น	20	20	20	20	20	20	120	100
2	ทำให้มีความเครียดมากขึ้น มีความสุขมากขึ้น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 80 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ คือ ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 81 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านการรับรู้ความงาม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	รับรู้ความงามในการสร้าง ผลงานและชื่นชมผลงาน ศิลปะ	20	20	20	20	20	20	120	100
2	ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 81 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม คือ รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 82 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนัก รัก หวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากคำถามของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านการตระหนัก รัก หวง แหนธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	รัก และหวงแหนธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น	20	20	20	20	20	20	120	100
2	ไม่รู้สึกละอายเลย	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 82 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนัก รัก หวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ รัก และหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 83 ถึง 85

ตาราง 83 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้าน อารมณ์ จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านอารมณ์	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	ทำให้ผ่อนคลาย ความเครียด มีความสุข มากขึ้น	20	20	20	20	20	20	120	100
2	ทำให้มีความเครียดมากขึ้น มีความสุขมากขึ้น	0	0	0	0	0	0	0	0.00
3	ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 83 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ คือ ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 84 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้าน การรับรู้ความงาม จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านการรับรู้ความงาม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	รับรู้ความงามในการสร้าง ผลงานและชื่นชมผลงาน ศิลปะ	20	20	20	20	20	20	120	100
2	ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0.00
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 84 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม คือ รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 85 จำนวนและร้อยละของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้าน การตระหนัก รักและห่วงหาเห่น ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งาม จากคำกล่าวของนักเรียน

ลำดับที่	ด้านการตระหนัก รักและ ห่วงหาเห่น ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งาม	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	จำนวน	ร้อยละ
1	รักและห่วงหาเห่น ภูมิ ปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งาม มากขึ้น	20	20	20	20	18	20	118	98.33
2	ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ	0	0	0	0	2	0	2	1.67
	รวม	20	20	20	20	20	20	120	100

จากตาราง 85 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนัก รักและห่วงหาเห่น ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งาม คือ รักและห่วงหาเห่น ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งาม มากขึ้น มี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.33 ไม่รู้สึกระไร เลย ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.67

9. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์)

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มีดังนี้

1. อยากให้ทางกรุงเทพมหานคร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางด้านศิลปะ เช่น สีประเภทต่าง ๆ สี น้ำ สีอะคริลิก กระดาษ 100 ปอนด์ กระดาษรองเขียน ฯลฯ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะไม่ดีนัก วัสดุ อุปกรณ์ทางด้านศิลปะมักมีราคาแพงนักเรียนจึงไม่สามารถจัดเตรียมมาเองได้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่จำกัดไม่มีความหลากหลาย กรุงเทพมหานครควรจัดหาวัสดุราคาถูกแต่คุณภาพดีให้นักเรียน และสำหรับเด็กเล็กควรเป็นสีที่ปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กด้วย
2. อยากให้ทางโรงเรียนสนับสนุนเกี่ยวกับสื่อที่ใช้สร้างบรรยากาศ เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี) ยังไม่เพียงพอ

3. อยากจะมีห้องปฏิบัติการศิลปะ(ทัศนศิลป์) ปัจจุบัน ไม่มีห้องปฏิบัติการศิลปะ(ทัศนศิลป์)ทำให้ไม่สะดวกในการจัดการเรียนรู้
4. ไม่ควรจัดให้ห้องดนตรี และห้องนาฏศิลป์ อยู่ใกล้ห้องศิลปะ (ทัศนศิลป์) เพราะมีเสียงดังรบกวนการทำงาน ควรให้ห้องดนตรี เป็นห้องเก็บเสียงและอยู่ห่างไกลจากห้องเรียนอื่นๆ จะได้ไม่มีเสียงรบกวน
5. การทัศนศึกษาโครงการห้องเรียนในโลกกว้าง อยากให้นักเรียนไปทัศนศึกษา ในแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม สลับกับการไปชมสัตว์ ไปเที่ยวสวนสนุก ฯลฯ นักเรียนจะได้มีประสบการณ์ เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมของไทยมากขึ้น ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)
6. ควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิคประกอบในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเลือกพื้นที่ภาคสนามแบบเจาะจง ซึ่งได้แก่ โรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม โรงเรียนวัดคิสิทงสาราม และโรงเรียนวัดพระยา ยัง แล้วศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) จากครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งเป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับครู และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ตามมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ในประเด็นดังต่อไปนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- แนวคิดในการจัดการเรียนรู้
- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- สื่อการเรียนรู้ (เฉพาะสื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 ศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

- เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้ (สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และสื่อที่นักเรียนใช้)
- บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปแยกประเภท จัดหมวดหมู่ และคำนวณค่าร้อยละ เพื่อนำไปคู่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยในการนำเสนอผู้วิจัยจะนำเสนอด้วยตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ครูมีแนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็น การปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 คือ ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหาระหว่างการเรียน ภาคนปฏิบัติ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 54.17 ครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา ก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.83

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทัศนธาตุ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน สังเกตและสำรวจจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ครูมีแนวคิดว่าควรนำตัวอย่างต่างๆ มาให้นักเรียนศึกษาและ ครูมีแนวคิดว่าควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุจากสิ่งแวดล้อม มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละ ด้าน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมาคือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดและ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 18.52 ครูมีแนวคิดว่าการตั้งคำถามให้นักเรียนคิด และควรแนะนำ ให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.41

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเรื่องทัศนธาตุ คือ ครูมี แนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้ทัศนธาตุที่ง่ายๆ ไปสู่สิ่งที่ยากขึ้นตามวัยของนักเรียน มีจำนวนมาก ที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้เรื่องใดก่อนก็ได้

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนจินตนาการอย่างอิสระ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ ครูมีแนวคิดว่าควรวาดภาพตัวอย่างให้นักเรียนดู แล้วกระตุ้นด้วยคำถามทำให้นักเรียนเกิดจินตนาการ คิดเป็นร้อยละ 25 และครูมีแนวคิดว่าควรเล่าเรื่อง แล้วยกตัวอย่างด้วยการพูดให้นักเรียนเกิดจินตนาการ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากการดูธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของจริง ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 31.17 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน โดยดูภาพถ่ายธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 27.27 และครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยดูภาพธรรมชาติให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างบนกระดาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนเลือกเทคนิค วิธีการเองอย่างอิสระ และครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนทดลองเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรสอนเทคนิคใหม่ ๆ ให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และครูมีแนวคิดว่าควรกำหนดเทคนิค วิธีการให้นักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.60

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างอิสระ และครูมีแนวคิดว่าควรแนะนำความเหมาะสมของการเลือกวัสดุ อุปกรณ์ก่อนแล้วจึงให้นักเรียนเลือกวัสดุ อุปกรณ์ที่นักเรียนสนใจ มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรกำหนดวัสดุ อุปกรณ์ให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรแนะนำการใช้วัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียนก่อนนักเรียนจะใช้วัสดุ อุปกรณ์นั้น ๆ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 32.00 ครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียนทดลองใช้ด้วยตนเอง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 28.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ คือ ครูมีแนวคิดว่าควรแนะนำการเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์แต่ละอย่างให้นักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 100 ไม่มีครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเอง และไม่มีครูมีแนวคิดว่าควรให้นักเรียน เรียนรู้การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเองก่อน เมื่อนักเรียนมีปัญหาจึงให้คำแนะนำ

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของสุนทรียศาสตร์ คือ ครูมีแนวคิดว่ายังไม่ควรเรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ เพราะนักเรียนยังเล็กเกินไป ควรให้นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 ครูมีแนวคิดว่ายังไม่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการของสุนทรียศาสตร์ก่อน แล้วให้นักเรียนซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33 และไม่มีครูมีแนวคิดว่ายควรแทรกหลักการของสุนทรียศาสตร์ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติงาน และซึมซับความงามระหว่างการปฏิบัติ และการชื่นชมผลงาน

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ คือ ครูมีแนวคิดว่ายังไม่ควรให้นักเรียน เรียนรู้หลักการวิจารณ์งานศิลปะ เพราะยังเล็กเกินไป มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 58.33 ครูมีแนวคิดว่ายควรแนะนำหลักการง่ายๆ ให้นักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ คือ ครูมีแนวคิดว่ายควรกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้นักเรียน และกำหนดหัวข้อที่จะสร้างผลงานให้นักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่ายควรกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะบูรณาการให้และนักเรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ครูมีแนวคิดว่ายควรให้นักเรียนเลือกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการและหัวข้อที่ต้องการสร้างผลงานเอง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ครูมีแนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็น การปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 คือ ครูมีแนวคิดในการแทรกเนื้อหาระหว่างการเรียน ภาคปฏิบัติ มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 68.97 และครูมีแนวคิดในการให้นักเรียนได้เรียนรู้ เนื้อหาก่อนแล้วจึงปฏิบัติ และขณะปฏิบัติแทรกเนื้อหาไปด้วย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.03

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของ ศิลปะในท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดว่ายควรให้นักเรียนซึมซับจากชุมชนในท้องถิ่น มีจำนวนมากที่สุด โดย คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดว่ายควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู คิดเป็นร้อยละ 32.00 ครูมีแนวคิดว่ายควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 75.00 ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียน เนื้อหา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากผู้รู้ ในท้องถิ่น และครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ และไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 25.53 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปวัฒนธรรมนั้น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.40

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย คือ ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน และไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.27

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู และไม่มี การจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 32.43 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิด ที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 18.92 ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้โดย การไปทัศนศึกษาจากแหล่งศิลปวัฒนธรรมนั้น ๆ และได้เรียนรู้สืบทอด การทำงานศิลปะจากผู้รู้ใน แหล่งนั้นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.22

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากลคือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครูและครูมี แนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล คือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา และครูมีแนวคิดที่ควรปลูกฝังนักเรียนในขณะที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล คือ ไม่มีการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสืบทอด การทำงาน ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา คือ ครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากครู และครูมีแนวคิดที่ควรให้นักเรียน เรียนรู้จากสื่อต่างๆ โดยแนวคิดแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.00

2. แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 กำหนดเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 75.00 และกำหนดเป็นด้านศีล ด้านสมาธิ ด้านปัญญา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

3. เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ ทัศนธาตุ ศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิค วิธีการในการ สร้างผลงานศิลปะการเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ และการนำ

ความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.09 รองลงมา คือ การวิจารณ์งานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 6.29 สุนทรียศาสตร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.14

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ วาดภาพ ระบายสี ปั้น และ ภาพพิมพ์ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 19.83 รองลงมา คือ การประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 14.88 การออกแบบ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.96

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.62 รองลงมา คือ ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะไทย คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.81 ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากล คุณค่าของ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล และการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.90

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ วาดภาพ ระบายสี และปั้น มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 31.58 รองลงมา คือ การประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 23.68 แกะสลัก มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.94

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสู่พหุปัญญาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส. มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.57 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 5.29 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.76

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสู่พหุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส. มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.81 รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 4.05 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.80

5. การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ใช้แบบทดสอบ สังเกตจากการปฏิบัติ สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมและจากผลงานนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 14.46 รองลงมา คือ สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น และสังเกตจากการนำเสนอผลงาน โดยแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 10.84 จากแฟ้มสะสมงาน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.82

6. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

สื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ภาพวาดตัวอย่าง ภาพการ์ตูน ชิ้นงานจริง และของจริง มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 20.69 รองลงมา คือ ภาพโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 13.79 ภาพถ่าย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.45

สื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดานดำ,white board และกระดานนิเทศ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 26.97 รองลงมา คือ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 20.22 เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี) มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.24

สื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การทดลอง การฝึกปฏิบัติ และนิทรรศการ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และไม่มีวิธีการอื่น ๆ

สื่อที่นักเรียนใช้

สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ คน มีจำนวนมากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 8.32 รองลงมา คือ ภาพวาด คิดเป็นร้อยละ 8.04 โฆษณา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.48

วัสดุที่ใช้เป็นระบายหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดาษ 80 แกรม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา คือ กระดาษ 100 แกรม คิดเป็นร้อยละ 19.64 กระดาษสา มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.93

สีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)มาตรฐาน ศ 1.1 คือ สีไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 24.39 รองลงมา คือ สีเทียน คิดเป็นร้อยละ 22.15 สีน้ำ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.55

วัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ดินน้ำมัน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ กระดาษผสมกาว คิดเป็นร้อยละ 25.00 แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำภาพพิมพ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ใบไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 18.40 รองลงมา คือ ก้านกล้วย คิดเป็นร้อยละ 17.29 ยางลบ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.43

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำสื่อผสม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กระดาษ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 16.28 รองลงมา คือ ดินน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 14.34 ปูนปลาสเตอร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.75

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ฝัก ผลไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 60.00 สบู่ และยางลบ มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 20.00

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ กุ้งขนม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 22.97 รองลงมา คือ ขวดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.11 ไม้ไอศกรีม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ไม้ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือ ดิน คิดเป็นร้อยละ 35.53 ดินน้ำมัน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.63

วัสดุและอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ออกแบบ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 คือ ดินสอ สี กระดาษ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

สื่อการเรียนรู้ ประเภทวัสดุ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ภาพวาดตัวอย่าง และชิ้นงานจริง มีจำนวนมากที่สุดโดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 28.24 รองลงมา คือ ภาพการ์ตูนไทย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ภาพฝาผนัง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.70

สื่อการเรียนรู้ ประเภทอุปกรณ์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ กระดานดำ, white board และกระดานนิเทศ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 30.00

รองลงมา คือ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 15.00 โทรทัศน์ และ เครื่องเล่นจานคอมแพคต์ (วี ซี ดี) มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 12.50

สื่อการเรียนรู้ ประเภทเทคนิค วิธีการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติ และนิทรรศการ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และไม่มีวิธีการอื่น ๆ

สื่อที่นักเรียนใช้

สื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ คน และสัตว์ มีจำนวนมากที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 8.19 รองลงมา คือ ต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 7.72 ภาพฝาผนัง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.77

วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ กระดาษ 80 แกรม มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 83.33 กระดาษ 100 แกรม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

สีที่ใช้ในการสร้างผลงานของนักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ สีไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 34.88 รองลงมา คือ สีชอล์กน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 17.44 สีโปสเตอร์ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.88

วัสดุที่นักเรียนใช้ปั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ดินน้ำมัน มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ กระดาษผสมขาว คิดเป็นร้อยละ 25.00 แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแกะสลัก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ฝัก ผลไม้ มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีการใช้วัสดุชนิดอื่น ๆ

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำงานประดิษฐ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ลัง มีจำนวนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 21.05 รองลงมา คือ ใบไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.80 กิ่งไม้ ก้านไม้ และไม้ไอศกรีม มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละชนิด คิดเป็นร้อยละ 15.04

วัสดุที่นักเรียนใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.2 คือ ไม้ และลัง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 และไม่มีการใช้วัสดุชนิดอื่น ๆ

7. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์)

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สภาพการจัดห้องเรียน

สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ อากาศถ่ายเทดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับการถ่ายเทของอากาศ จากคำกล่าวของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ อากาศถ่ายเทดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.5 อากาศถ่ายเทไม่ดี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.5

สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับแสงสว่าง จากคำกล่าวของครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ แสงสว่างเหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับแสงสว่างจากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ แสงสว่างเหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.33 แสงสว่างไม่เหมาะสม มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.67

สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีเสียงรบกวน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับเสียงรบกวน จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีเสียงรบกวนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

สภาพการจัดห้องเรียนเกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ ห้องเรียนสะอาด มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.17 ห้องเรียนไม่สะอาด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.83

สภาพการจัดห้องเรียน เกี่ยวกับความสะอาด จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือห้องเรียนสะอาด มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.50 ห้องเรียนไม่สะอาด มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.50

ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากคำกล่าวของครู ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.1 คือ มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.83 รองลงมา คือ มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 19.17 มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.00

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนจากคำกล่าวของครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน จากคำกล่าวของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 23.33 มีความขัดแย้งกัน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของครูในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา คือ สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลงคิดเป็นร้อยละ 33.33 สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00

การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ จากคำกล่าวของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 คือ สร้างบรรยากาศโดย

ผลงานทางศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.13 รองลงมา คือ สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง คิดเป็นร้อยละ 36.79 สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.08

8. ผลของการพัฒนาทางด้านจิตใจจากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของนักเรียน

มาตรฐาน ศ 1.1 : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ คือ ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม คือ รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนักรัก ห่วงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ รัก และห่วงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

มาตรฐาน ศ 1.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านอารมณ์ คือ ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการรับรู้ความงาม คือ รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียน ด้านการตระหนักรักและห่วงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่

ดิงาม คือ รักและหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดิงาม มากขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.33 ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.67

9. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์)

1. ควรมีการสนับสนุนจากกรุงเทพมหานคร ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านศิลปะเพื่อให้มีวัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน
2. อยากให้ทางโรงเรียนสนับสนุนเกี่ยวกับสื่อที่ใช้สร้างบรรยากาศ เครื่องเล่นจานคอมพิวเตอร์ (วี ซี ดี) ยังไม่เพียงพอ
3. ควรจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในทุกโรงเรียน จะได้มีความสะดวกในการจัดการเรียนรู้
4. ควรจัดห้องปฏิบัติการทางศิลปะ(ทัศนศิลป์) ห่างจากห้องดนตรีและห้องนาฏศิลป์ เนื่องจากห้องดนตรีและห้องนาฏศิลป์มีเสียงรบกวนสมาธิในการวาดภาพ
5. ควรมีการจัดทัศนศึกษาในสถานที่ ที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม เพื่อเป็นประสบการณ์ตรงสำหรับนักเรียน
6. ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิกในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

อภิปรายผล

1.แนวคิดของครูในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ครูมีแนวคิดเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นการปฏิบัติของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 ครูส่วนใหญ่มีแนวคิดในการแทรกเนื้อหา ระหว่างการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ลลิตพรรณ ทองงาม ที่กล่าวว่า การสอนจะต้องสอนทฤษฎีก่อน หรือปฏิบัติก่อนมันขึ้นอยู่กับเด็ก จากประสบการณ์ เมื่อไหร่ที่เราสอนเอาทฤษฎีเป็นหลัก อารมณ์มันไม่ออก มันแข็ง มันเหมือนตัวเลข เหมือนคณิตศาสตร์ ในมาตรฐาน ศ 1.1 ครูส่วนใหญ่ครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทัศนธาตุ ว่า ครูมีแนวคิดว่าจะให้นักเรียนสังเกตและสำรวจจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ครูมีแนวคิดว่าจะนำตัวอย่างต่างๆ มาให้นักเรียนศึกษา และครูมีแนวคิดว่าจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักทัศนธาตุจากสิ่งแวดล้อม เป็นการให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว รอบ ๆ ตัว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนที เถกิงศรี ที่กล่าวว่านักเรียนระดับประถมศึกษา สามารถนำประสบการณ์ภายนอกมาปรับปรุงใช้ในงานศิลปะ ซึ่งแสดงออกถึงความคิดสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ (นที เถกิงศรี .2548:5) ครูส่วนใหญ่มีแนวคิดว่าจะให้นักเรียน

เรียนรู้ทัศนธาตุที่ง่าย ๆ ไปสู่สิ่งที่ยากขึ้น ตามวัยของนักเรียน เป็นการคำนึงวัยของผู้เรียน ซึ่งตรงกับแนวคิดของรุจิร ภูสาระ ดังคำกล่าวที่ว่า ในระดับอนุบาลควรจะรู้เนื้อหาที่เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา ก่อนเริ่มเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในลำดับขั้นสูงขึ้น (รุจิร ภูสาระ .2545:58) ในมาตรฐาน ศ 1.1 ส่วนใหญ่ ครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงาน โดยครุมีแนวคิดว่าการให้นักเรียนจินตนาการอย่างอิสระ ควรสร้างสรรค์ผลงานจากการดูธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของจริง ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ควรให้นักเรียนเลือกเทคนิค วิธีการเองอย่างอิสระ ควรให้นักเรียนทดลองเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ควรให้นักเรียนเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างอิสระ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับอิทธิพลจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งตรงคำกล่าวของ สนิท สัตโยภาส ที่กล่าวว่า นักเรียนมีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนแสดงออกอย่างชัดเจน นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข เป็นดัชนีบ่งชี้การเรียนแบบให้ “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” (สนิท สัตโยภาส .2547:5) แต่ในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ซึ่งตรงกับการสอนแบบ Free Expression มีข้อพึงระวังคือ ดังที่ นิรมล ติรณสาร สวัสดิบุตร ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าปล่อยให้เด็กทำงานตามใจชอบอยู่เสมอ พอถึงระยะหนึ่งก็จะกลายเป็นการทำงานที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย ไม่มีความหมายอะไร ทำไปเรื่อย ๆ เพราะถ้าไม่มีใครแนะนำ เด็กก็จะทำไปอย่างนั้นซ้ำ ๆ กัน และทำของง่าย ๆ ที่ไม่มีอุปสรรค และทำซ้ำซาก อยู่แบบเดิม (นิรมล ติรณสาร สวัสดิบุตร .2549: 70-71) ในมาตรฐาน ศ 1.2 เรื่องการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ซึ่งตรงกับแนวคิดพหุศิลป์ศึกษาเชิง ภูมิปัญญาไทย ที่พยายามรักษาภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดกันมา แต่ครุมีแนวคิดว่าการให้นักเรียน เรียนรู้ จากครุ มีจำนวนมากที่สุด อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนตั้งอยู่ในสังคมเมือง ไม่มีเอกลักษณ์ใดชัดเจน ผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ก็มีน้อยส่วนใหญ่ผู้คนมาจากหลายถิ่นฐาน ซึ่งอพยพเข้าอยู่เพื่อหางานทำ ซึ่งจะทำให้การรักษาภูมิปัญญาเดิมนั้นไม่ชัดเจนนัก

2. แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ทั้งมาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 ส่วนใหญ่กำหนดเป็นด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย สอดคล้องกับการจำแนกประเภทของจุดประสงค์ทางการศึกษาของ บลูม(Benjamin S. Bloom) และคณะ (บลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะ ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด .2541 :18) และที่เหลือ ร้อยละ 25 กำหนดจุดประสงค์เป็นด้านศีล สมาธิ ปัญญา เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้ เน้นการเป็น โรงเรียนวิถีพุทธ วิถีธรรมโดยใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สาโรช บัวศรี ที่มีแนวคิดในการนำ ศิล สมาธิ และปัญญา มาใช้เป็นยุทธศาสตร์ การศึกษา (สุนทร โคตรบรรเทา.2544 :89)

3. เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่มีการจัดการเรียนรู้ในมาตรฐาน ศ 1.1 คือ ทัศนธาตุ ศิลปะตามจินตนาการ ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ และการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ การวิจารณ์งานศิลปะ สุนทรียศาสตร์ มีจำนวนน้อยที่สุด ในมาตรฐานนี้ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การวิจารณ์งานศิลปะ และสุนทรียศาสตร์ อยู่ด้วย แต่มีการจัดการเรียนรู้ที่น้อยมาก อันเนื่องมาจากแนวความคิดของครูที่คิดว่า เด็กยังเล็กเกินไปไม่ควรเรียนหลักการวิจารณ์งานศิลปะ และหลักการสุนทรียศาสตร์ ซึ่งขัดแย้งกับ แนวคิดของ ลลิตพรรณ ทองงาม ที่ว่าการสอนเด็กต้องค่อยๆ แทรกเข้าไป สร้างบรรยากาศต่างๆ มันเป็นการสอนเด็ก เด็กก็จะไม่รู้เลยว่า นั่นคือสอนสุนทรียะ (ลลิตพรรณ ทองงาม .สัมภาษณ์) ครูอาจจะแทรกทฤษฎีเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และศิลปะวิจารณ์ โดยปรับให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น ทฤษฎีการวิจารณ์อย่างมีสุนทรีย์ ของราล์ฟ สมิธ

ทฤษฎีการตัดสินศิลปะอย่างมีสุนทรีย์ ของเดวิด เอกเคอร์ กระบวนทัศน์การรับรู้จากการสนทนา อย่างสุนทรีย์ ของโรเบิร์ต อัดัมส์ ทฤษฎีศิลปะวิเคราะห์ ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก เฟลด์แมน ทฤษฎี กระบวนการรับรู้ – ประเมินผล ของฮิน มิทเลอร์ ฯลฯ มาตรฐาน ศ 1.2 มีการเรียนเกี่ยวกับศิลปะท้องถิ่น และศิลปะในประเทศไทย ศิลปะสากลส่วนใหญ่ยังไม่มีการเรียน

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยในมาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติ การบูรณาการสู่พหุปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ ตรงกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ; อ้างถึงในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา .2550 :23-50) และตรงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ .2545:11)

5. การวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ทั้งในมาตรฐาน ศ 1.1 และ ศ 1.2 มีการวัดและประเมินผลในขณะปฏิบัติกิจกรรม เช่น สังเกตการแสดงความคิดเห็น สังเกตการปฏิบัติ สังเกตจากการวิจารณ์ผลงาน สังเกตจากการนำเสนอผลงาน การเข้าร่วมกิจกรรม เป็นการประเมินตามสภาพจริง ตรงกับคำกล่าวของ เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว ที่กล่าวว่า การประเมินสภาพจริง เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลความก้าวหน้าในทางการเรียน โดยประเมินไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ของผู้เรียน ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ครูผู้สอนจะสามารถมองเห็นพฤติกรรมความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนทำให้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว .2548:39)

6. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 และ มาตรฐาน ศ 1.2 มีการใช้สื่อ เช่น ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น สถานที่ เช่นวัด จากบุคคล จากหนังสือ เอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีความหลากหลาย ตรงกับหลักการเลือกสื่อการเรียนรู้ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดังคำกล่าวที่ว่า “ความรู้มีอยู่ทุกแห่งหน” ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หนังสือและเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ และที่สำคัญคือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นต้นว่า โบราณสถาน โบราณวัตถุ อาคารสถานที่และอื่น ๆ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2545:10)

7. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2 สภาพจากการจัดห้องเรียน มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเหมาะสม แต่มีสิ่งรบกวน ห้องมีความสะอาด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนใหญ่มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะสร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลายมีความรื่นรมย์ภายในห้อง บรรยากาศส่วนใหญ่ดี ทำให้นักเรียน เรียนอย่างมีความสุข ดังคำกล่าวของ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ที่กล่าวถึงการเรียนอย่างมีความสุขนั้นมี 2 แบบ คือ 1. ความสุขที่อาศัยปัจจัยภายนอก คือ มีกัลยาณมิตร เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น ที่สร้างบรรยากาศแห่งความรักความเมตตาและช่วยให้สนุก 2. ความสุขจากปัจจัยภายใน เมื่อบุคคลเกิดความใฝ่รู้และใฝ่สร้างสรรค์แล้ว เขาก็มีความสุขจากการสนองความใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์นั้น ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากภายในตัวเอง (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) .2543: 65-66)

8. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนในมาตรฐาน ศ 1.1 และ ศ 1.2 ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น รับรู้ถึงความงามในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตรงกับคำกล่าวของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ที่กล่าวถึง คุณค่าของศิลปะในแง่ของการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ว่า การส่งเสริมทางด้านศิลปะช่วยสนองความต้องการที่จะแสดงออกและสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดความสำเร็จก็มีความพึงพอใจ มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน .. ศิลปะช่วยให้เด็กเกิดอารมณ์ชื่นชม ชาบซึ่งในความงามของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา .2549 :30) มาตรฐาน ศ 1.1 ตระหนัก รัก และหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และในมาตรฐาน ศ 1.2 ตระหนัก รักและหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมมากขึ้น ตรงกับคำกล่าวของ วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูลย์ ที่กล่าวว่า ศิลปะส่งเสริมความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม โดยส่งเสริมด้วยการให้เด็กได้สามารถเข้าใจในความงามของศิลปะวัฒนธรรมของชาติจนสามารถประเมินผลและตีคุณค่าของงานศิลปะนั้น ๆ ได้ .. เด็กเข้าใจและมีความนิยมศิลปะของไทย และมีความรู้สึกรักในความงาม และเกิดความรู้สึกอยากจะช่วยกันรักษาศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้อยู่ถาวรสืบต่อไปชั่วกาลนาน (วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูลย์ .2549:61-62) และผลต่อการพัฒนา

ทางด้านจิตใจของนักเรียน ทั้งมาตรฐาน ศ 1.1 และ ศ 1.2 ยังตรงกับคุณภาพของผู้ที่เรียนในกลุ่มมือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดังที่กล่าวไว้ว่า เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีจิตใจงดงาม มีสุนทรียภาพ รักความสวยงาม ความเป็นระเบียบ รับรู้อย่างพินิจพิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปะวัฒนธรรมอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.2545:3)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1. ครูควรจัดการเรียนรู้เรื่องหลักการสุนทรียศาสตร์ และหลักการวิจารณ์งานศิลปะเพิ่มขึ้น โดยแทรกไปในระหว่างที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงาน และชื่นชมผลงาน
2. ควรมีการสนับสนุนจากกรุงเทพมหานคร ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ทางด้านศิลปะ เพื่อให้มีวัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ เทคนิควิธีการของครู ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ การสอนหลักการสุนทรียศาสตร์ และหลักการวิจารณ์งานศิลปะ ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ . (2545) . *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ* .
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) .
- . (2545) . *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้* . กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว .
- กระทรวงศึกษาธิการ . (2545) . *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545* . กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) .
- . (2545) . *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* . กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) .
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี . (2523) . *ศิลปะหลังสมัยใหม่* . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช .
- โกศลุม สายใจ . (2547) . *สุนทรียภาพของชีวิต* . กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต .
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . (2543) . *อยู่ถึง 2000* . กรุงเทพฯ :
สันติศิริการพิมพ์ .
- . (2545) . *พหุศิลป์ศึกษา* . กรุงเทพฯ : สันติการพิมพ์ .
- . (2545) . *ศิลปะ : ศิลปศึกษา* . กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์ .
- . (2548) . *ศิลปะกับการพัฒนาเยาวชน* . กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์ .
- . (2548) . *พลวัต ศิลปะหลังสมัยใหม่* . กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์ .
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . (2528) . *จิตวิทยาการศึกษา* . กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- จิรภัทร แก้วภู . (2547) . *หลักและวิธี การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้* . ขอนแก่น . โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟ
เซ็ทขอนแก่น .
- จิรพันธ์ สมประสงค์ . (2533) . *ประวัติศิลปะ* . กรุงเทพฯ . โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ .
- ชลูด นิมเสมอ . (2534) . *องค์ประกอบของศิลปะ* . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด .
- ชาญชัย ยมดิษฐ์ . (2548) . *เทคนิคและวิธีสอนร่วมสมัย* . กรุงเทพฯ : บริษัท หลักพิมพ์ จำกัด .
- ชาญชัย อินทรสุนานนท์ . (2538?) . *สื่อการสอน* . กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ . (2549?) . *ศิลปะสู่สังคม* . กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย .

- ชาย โปธิสิตา .(2549) . *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ* . กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) .
- ญาดาพนิต พิณกุล .(2539). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์วีระวิทยานิพนธ์.
- ทศนา แจมมณี.(2550) . *ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* . กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- นที เถลิงศรี . (2548) . *ศิลปะสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- บุญชม ศรีสะอาด . (2541) . *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว . (2548) . *การสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์.
- พรศักดิ์ ขาวพรม . (2548) . *วิเคราะห์รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้วยทฤษฎีพหุศิลปศึกษา (Art Education)* กับการสอนศิลปศึกษาของครูต้นแบบสาขาศิลปศึกษา ระดับประถมศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2544. ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) .(2543). *กระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ. มูลนิธิพุทธธรรม.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. (2544) .*การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะ มาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด .
- พิชญ์ สุคนิมิตร . (2535) . *ศิลปะสมัยใหม่ของไทยและนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย* . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก .
- พีระ รัตนวิจิตร . (2544) . *การประยุกต์ทฤษฎีพหุปัญญาสู่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้* . กรุงเทพฯ : บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล . (2546) . *มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปศึกษา* . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด .
- ภวัตส์ สังข์เผือก . (2548) . *การศึกษาแนวคิดการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ในแนวปฏิรูปการศึกษา*. ปริญญาโท กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.(2544) . *พฤติกรรมวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช .

- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ .(2545) . *ศิลปศึกษาแนวปฏิรูปฯ : ความเป็นมา ปรัชญาหลักการ
 วิชาการด้านหลักสูตรทฤษฎีการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย* . กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- มาลินี จุฑะรพ .(2537) . *จิตวิทยาการเรียนการสอน*.กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรภาพพิมพ์ จำกัด .
- มีชัย คุณาวุฒิ .(2540) . *สื่อการสอน : กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .*
- ยะซิด เกษตกาลาม .(2523) . *การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการจัดการเรียนการสอนศิลปะใน
 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะช่วงชั้นที่ 2
 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่มกรุงเทพมหานคร . ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.
 (ศิลปศึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.*
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546) . *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* .กรุงเทพฯ :ราชบัณฑิตยสถาน .
- รุจิร ภู่อาระ.(2545) . *การเขียนแผนการเรียนรู้*.กรุงเทพฯ :บริษัท นีค พอยท์ จำกัด .
- โรงเรียนกึ่งเพชร .(2551).*ข้อมูลโรงเรียน*.สืบค้นเมื่อ 14 มิ.ย.2551 , จาก <http://www.bmasmartschool.com/kingpetch/History.html>
- โรงเรียนวัดศิंहสงคราม .(2551) . *ข้อมูลโรงเรียน* . สืบค้นเมื่อ 14 มิ.ย. 2551 , จาก <http://www.bmasmartschool.com/watdishongsaram/infor.html>
- โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม .(2551).*ข้อมูลโรงเรียน*.สืบค้นเมื่อ 14 มิ.ย.2551 , จาก <http://203.155.220.242/watthasanaroon/history.html>
- โรงเรียนวัดพระยาขัง .(2551). *ข้อมูลโรงเรียน* . สืบค้นเมื่อ 14 มิ.ย. 2551 , จาก <http://www.bmasmartschool.com/prayayang/>
- ลลิตพรรณ ทองงาม.(2551, 28 กันยายน) . สัมภาษณ์โดย บรรจงจิต เรืองณรงค์ ที่โรงเรียนสาธิต
 ประสานมิตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศ อานันทนะ; และคนอื่นๆ .(2549) . *แนวคิดเกี่ยวกับศิลปศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ ลิ้มอักษร .(2543) . *จิตวิทยาการศึกษา*.กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ .
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ .(2542) . *ศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย* . กรุงเทพฯ : บริษัท
 ดันอ้อ 1999 จำกัด, บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด .
- วิรุณ ตั้งเจริญ .(2534) . *ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย* . กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์ .
 -----.(2545) . *ทัศนศิลป์วิจัย* . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเอนด์ไอคิว, สันติศิริการพิมพ์ .
 -----.(2547) . *ศิลปะหลังสมัยใหม่* . กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์ .
- ศศิยา วิจิตรจามรี .(2543) . *นิเทศสยามปริทัศน์* .กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม .

- ศักดิ์ดา ประจุกศิลป์ .(2543). *สื่อ : โสตทัศนูปกรณ์* . กรุงเทพฯ : จำหน่ายโดย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พาณิชย์ .
- สนิท สัตโยภาส .(25247).*กระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ* . กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา
สมพร ชุบสุวรรณ .(25243) . *วารสารช่อพะยอม* . กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ และ
สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม .
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ . (2544).*การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง*.
เชียงใหม่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- สันติ คุณประเสริฐ; และสมใจ สิทธิชัย .(2535) . *ศิลปศึกษา – ศึกษาศิลปะ* . กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุชาติ เกาทอง. (2545?) . *ทัศนศิลป์กับมนุษย์ การสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ* . กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์ .
- สุนทร โคตรบรรเทา .(2544) . *สาโรช บัวศรี ปรัชญาการศึกษาสำหรับประเทศไทย : จุดบรรจบ
ระหว่างพุทธศาสนากับประชาธิปไตย* . กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ มศว .
- สุมาลี จันทร์ชลอ .(2542) . *การวัดและประเมินผล* . กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อกรุงเทพฯ .
- สำนักงานเขตราชเทวี .(2551) . *เขตราชเทวี* . สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2551 ,จาก<http://203.155.220.239/subsite/indx.php?strOrgID=001058&strSection=aboutus&intContentID=519>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*.
กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช .
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550) . *รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 9 รูปแบบ*.
กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา .
- ไสว พักขาว .(2542) . *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* . กรุงเทพฯ : เอมพันธ์ .
- อาภรณ์ ใจเที่ยง .(2546) . *หลักการสอน* . กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ .
- อารี สุทธิพันธุ์ .(2532) . *ทัศนศิลป์* . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ต้นอ่อน .
----- .(2535) . *ศิลปนิยม* . กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์ .
- Foster , Charles R.(1953) . *Psychology for Life Adjustment*.Chicago :American Technical Society.
- Gardner, H. (1983) . *Frames of Mind : The Theory of Multiple Intelligences* . New York : Basic Books .
- Good, T.L. and Brophy,J.E. (1986) . *Education Psychology:A Realistic Approach* . New York: Longman .
- Good, Carter V. (1959) . *Dictionary of Education* . New York :Mc Graw - Hill.
- Lindgren , Henry Clay .(1976) . *Educational Psychology in Classroom*.New York :Willey & Sons.

Morris , Charles G.(1990). *Psychology : An Introduction* . New Jersey :Prentice - Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์การวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/8525

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตราชเทวี

เนื่องด้วย นางสาวรรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษากิจการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เข็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์นุชจรีย์ จิรวัดนักรรยา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระยาขัง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษากิจการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรรรจงจิต เรืองณรงค์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/๕5๖ ๒

วันที่ 1๒ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เข็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศศิริร์ บวรภักดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๖๕๔ ๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ เข็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 120 คน ในโรงเรียนกึ่งเพชร / โรงเรียนวัดคิณหงสาราม / โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม และ โรงเรียนวัดพระยาขัง สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

ที่ ศธ 0519.12/ 854.3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๒ กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกิ่งเพชร

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เข็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน คอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอบขออนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

ที่ ศธ 0519.12/8544

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/6 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศิขสงสาราม

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอ็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณี นี้สิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน ตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

ที่ ศธ 0519.12/8545

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/6 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิราม

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เข็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน ตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระยาขัง

เนื่องด้วย นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 30 คน ตอบแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-9149-758

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ (สำหรับครู)

เรื่อง

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง จุดประสงค์ สาระ/ เนื้อหา วิธีการ/ กระบวนการ/กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เข้าใจถึง การจัดการเรียนเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) และเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....

ตำแหน่ง.....ประสบการณ์การสอน.....

วุฒิการศึกษา.....สาขาวิชา.....

สถาบันที่จบการศึกษา.....

สถาบันที่สังกัดในปัจจุบัน.....

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์)โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร (ประเด็นที่ศึกษา)

1. ท่านมีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้อย่างไร

- แนวคิดที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - แนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนทฤษฎีที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป-1.ป 6.
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เรื่องทัศนธาตุ
 - หลักการทัศนธาตุ
 - การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเรื่องทัศนธาตุ
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามจินตนาการ
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะของนักเรียน
 - การเลือกวัสดุ อุปกรณ์
 - การใช้วัสดุ อุปกรณ์
 - การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของสุนทรียศาสตร์
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ในเรื่องหลักการของการวิจารณ์งานศิลปะ
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

-
-
-
-
- แนวคิดที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล
 - แนวคิดของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เป็นเนื้อหา และส่วนที่เป็นปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น ป-1.ป6.
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องลักษณะรูปแบบ ความ เป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง กับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะ ในประเทศไทย
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง กับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะ สาก
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล
 - แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง กับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) อย่างไร

- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

- แนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

.....

.....

.....

.....

3. เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่ท่านจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง

- เนื้อหาที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

-
-
- เนื้อหาที่ท่านจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล
-
-
-
-

4. ท่านจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านจัดใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
-
-
-

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านจัดใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล
-
-
-
-

5. ท่านวัดและประเมินผลอย่างไร

- ท่านวัดและประเมินผลอย่างไรใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

- ท่านวัดและประเมินผลอย่างไรใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

.....

.....

.....

6. ท่านใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง

- สื่อที่ท่านใช้จัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ประเภทวัสดุ
- ประเภทอุปกรณ์
- ประเภทเทคนิคและวิธีการ

.....

.....

.....

- สื่อที่ท่านใช้จัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- ประเภทวัสดุ
- ประเภทอุปกรณ์
- ประเภทเทคนิคและวิธีการ

7. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

- การสร้างบรรยากาศใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- สภาพจากจัดห้องเรียน
- ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

- การสร้างบรรยากาศใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- สภาพจากจัดห้องเรียน
- ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

.....

.....

.....

.....

8. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนอย่างไร

- การพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านการตระหนักรัก ห่วงแทนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ด้านอารมณ์
- ด้านการรับรู้ความงาม
- ด้านการตระหนักรัก ห่วงแทนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

- การพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านการตระหนักรักและห่วงแทน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และ

วัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- ด้านอารมณ์
- ด้านการรับรู้ความงาม
- ด้านการตระหนัก รักและหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม

.....

.....

.....

.....

9. ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอะไร เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์)

.....

.....

.....

.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เวลา.....

แบบสัมภาษณ์ (สำหรับนักเรียน)

เรื่อง

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง จุดประสงค์ สาระ/เนื้อหา วิธีการ/กระบวนการ/กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดการเรียนเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) และเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....

ชั้น.....

โรงเรียน.....

ศึกษาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร (ประเด็นที่ศึกษา)

1. เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง
 - เนื้อหาที่ครูจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ทัศนธาตุ
 - ศิลปะตามจินตนาการ
 - ศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ
 - การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ
 - สุนทรียศาสตร์
 - การวิจารณ์งานศิลปะ
 - การนำความรู้ เทคนิค วิธีการทางทัศนศิลป์ไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
 - อื่น ๆ.....

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ

- วาดภาพ ระบายสี
- ปั้น
- ภาพพิมพ์
- สื่อผสม
- แกะสลัก
- การประดิษฐ์
- แบบจำลองงานสถาปัตยกรรม
- ออกแบบ

- เนื้อหาที่ครูจัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล
- ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในท้องถิ่น
 - คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - การสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะในประเทศไทย
 - คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย
 - การสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย
 - ลักษณะรูปแบบ ความเป็นมาของศิลปะสากล
 - คุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล
 - การสืบทอด การทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาสากล
 - อื่นๆ.....

เทคนิค วิธีการในการสร้างผลงานศิลปะ

- วาดภาพ ระบายสี
- ปั้น
- ภาพพิมพ์
- สื่อผสม
- แกะสลัก
- การประดิษฐ์
- แบบจำลองงานสถาปัตยกรรม
- ออกแบบ

2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านจัดใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวด

ความคิด 6 ใบ

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการแก้ปัญหา
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสร้างองค์ความรู้
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการคู่พหุปัญญา
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส.
- อื่นๆ.....

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านจัดใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบรรยาย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปราย
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอภิปรายกลุ่มย่อย

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้แนะ
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการแก้ปัญหา
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสร้างองค์ความรู้
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสู่หุ้ปัญหา
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ 7 ส.
- อื่นๆ.....

3. ครูใช้สื่อการเรียนรู้อะไรบ้าง

- สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

- ประเภทวัสดุ

☐ แผนภูมิ	☐ ภาพวาดตัวอย่าง
☐ แผนสถิติ	☐ ภาพการ์ตูน
☐ แผนภาพ	☐ ชิ้นงานจริง
☐ ภาพถ่าย	☐ ของจริง
☐ ภาพโฆษณา	☐ อื่น ๆ.....

- ประเภทอุปกรณ์

☐ กระดานดำ , white board	☐ วิทยุ
☐ กระดานนิเทศ	☐ โทรทัศน์
☐ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	☐ เครื่องฉายวิดีโอทัศน์(วี ดี โอ)
☐ เครื่องฉายภาพทึบแสง	☐ เครื่องเล่นจานคอมแพคต์(วี ซี ดี)
☐ เครื่องฉายสไลด์	☐ เครื่องคอมพิวเตอร์
☐ เครื่องฉายภาพยนตร์	☐ อื่น ๆ.....
☐ เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	

- ประเภทเทคนิคและวิธีการ

☐ การสาธิต	☐ การแสดงบทบาทสมมติ
☐ การแสดงละคร	☐ การฝึกปฏิบัติ
☐ เล่นเกม	☐ นิทรรศการ
☐ การศึกษานอกสถานที่	☐ อื่น.....
☐ การทดลอง	

- สถานที่นักเรียนใช้

- สถานที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน

☐ คน	☐ ภาพวาด
☐ สัตว์	☐ การ์ตูน
☐ ต้นไม้	☐ ครอบครั้ว
☐ ทะเล	☐ ชุมชน
☐ สิ่งของ	☐ โรงเรียน
☐ สิ่งก่อสร้าง	☐ วัด, ศาสนสถาน
☐ โฆษณา	☐ อื่น ๆ.....
☐ ภาพถ่าย	

- สื่อที่นักเรียนใช้สร้างผลงาน

- วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงาน

☐ กระดาษ 80 แกรม	☐ ไม้
☐ กระดาษ 100 แกรม	☐ ผ้า
☐ กระดาษสา	☐ เครื่องปั้นดินเผา
☐ กระดาษปรีฟ	☐ ขวด
☐ ผ้าใบ	☐ อื่น ๆ.....

- สี

☐ สีไม้	☐ สีอะคริลิก
☐ สีเทียน	☐ สีฝุ่น
☐ สีชอล์กน้ำมัน	☐ สีน้ำมัน
☐ สีน้ำ	☐ สีพลาสติก
☐ สีโปสเตอร์	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ปั้น

☐ ดินน้ำมัน	☐ ดินญี่ปุ่น
☐ ดินเหนียว	☐ กระดาษผสมกาว
☐ แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด	☐ อื่น ๆ.....
☐ แป้งโด	

- วัสดุที่ใช้ทำภาพพิมพ์

☐ ใบไม้	☐ เหม็ญ
☐ ฟัก ผลไม้	☐ กระดาษ
☐ ก้านกล้วย	☐ ขางลบ
☐ กิ่งไม้	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำสื่อผสม

- ใบไม้แห้ง
 กิ่งไม้
 ไม้
 โลหะ
 กระดาษ

- ลัง
 ดินน้ำมัน
 ปูนปลาสเตอร์
 พลาสติก
 อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำแกะสลัก

- ผัก ผลไม้
 เทียน
 สบู่

- ขางลบ
 อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำงานประดิษฐ์

- เศษไม้
 พลาสติก
 ก่อฉนวน
 ขวดน้ำ

- กุ้งขนม
 ลัง
 ไม้ไอศกรีม
 อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม

- ไม้
 ดินเหนียว
 ดินน้ำมัน

- ลัง
 อื่น ๆ.....

- วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ออกแบบ

- ดินสอ สี กระดาษ
 คอมพิวเตอร์
 อื่น ๆ.....

- สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล
- สื่อที่ครูใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

- ประเภทวัสดุ

☐ แผนภูมิ	☐ ภาพวาดลายไทย
☐ แผนสถิติ	☐ ภาพการ์ตูนไทย
☐ แผนภาพ	☐ ภาพฝาผนัง
☐ ภาพถ่าย	☐ ชิ้นงานจริง
☐ ภาพโฆษณา	☐ อื่น ๆ.....
☐ ภาพวาดตัวอย่าง	

- ประเภทอุปกรณ์

☐ กระดานดำ , white board	☐ วิทยุ
☐ กระดานนิเทศ	☐ โทรทัศน์
☐ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	☐ เครื่องฉายวิดีโอทัศน์(วี ดี โอ)
☐ เครื่องฉายภาพทึบแสง	☐ เครื่องเล่นจานคอมแพคต์(วี ซี ดี)
☐ เครื่องฉายสไลด์	☐ เครื่องคอมพิวเตอร์
☐ เครื่องฉายภาพยนต์	☐ อื่น ๆ.....
☐ เครื่องฉายจุลทัศน์ (Micro Projector)	

- ประเภทเทคนิคและวิธีการ

☐ การสาธิต	☐ การแสดงบทบาทสมมุติ
☐ การแสดงละคร	☐ การฝึกปฏิบัติ
☐ เล่นเกม	☐ นิทรรศการ
☐ การศึกษานอกสถานที่	☐ อื่น.....
☐ การทดลอง	

- สื่อที่นักเรียนใช้

- สื่อที่นักเรียนใช้ในการถ่ายทอดผลงาน

☐ พระพุทธรูป เทวรูป รูปเคารพ	☐ วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ
☐ คน	☐ ภาพฝาผนัง
☐ สัตว์	☐ การ์ตูนไทย
☐ ต้นไม้	☐ ลายไทย
☐ ทะเล	☐ ครอบครั้ว
☐ สิ่งของ	☐ ชุมชน
☐ สิ่งก่อสร้าง	☐ โรงเรียน
☐ ภาพถ่าย	☐ วัด,ศาสนสถาน
☐ ภาพวาด	☐ อื่น ๆ.....
☐ วิถีชีวิตคนไทยในอดีต	

- สื่อที่นักเรียนใช้สร้างผลงาน

- วัสดุที่ใช้เป็นระนาบหรือพื้นในการสร้างผลงาน

☐ กระดาษ 80 แกรม	☐ ไม้
☐ กระดาษ 100 แกรม	☐ ผ้า
☐ กระดาษสา	☐ เครื่องปั้นดินเผา
☐ กระดาษปฐพี	☐ ขวด
☐ ฝาใบ	☐ อื่น ๆ.....

- สี

☐ สีไม้	☐ สีอะคริลิก
☐ สีเทียน	☐ สีฝุ่น
☐ สีชอล์กน้ำมัน	☐ สีน้ำมัน
☐ สีน้ำ	☐ สีพลาสติก
☐ สีโปสเตอร์	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ปั้น

☐ ดินน้ำมัน	☐ ดินญี่ปุ่น
☐ ดินเหนียว	☐ กระดาษผสมกาว
☐ แป้งขนมปัง แป้งสาลี แป้งข้าวโพด	☐ อื่น ๆ.....
☐ แป้งโด	

- วัสดุที่ใช้ทำภาพพิมพ์

☐ ใบไม้	☐ เหม็ชฌู
☐ ผัก ผลไม้	☐ กระดาษ
☐ ก้านกล้วย	☐ ขางลบ
☐ กิ่งไม้	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำสื่อผสม

☐ ใบไม้แห้ง	☐ ลัง
☐ กิ่งไม้	☐ ดินน้ำมัน
☐ ไม้	☐ ปูนปลาสเตอร์
☐ โลหะ	☐ พลาสติก
☐ กระดาษ	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำแกะสลัก

☐ ผัก ผลไม้	☐ สนุ่น
☐ เทียน	☐ อื่น ๆ.....

- วัสดุที่ใช้ทำงานประดิษฐ์

☐ เศษไม้	☐ ลัง
☐ กิ่งไม้ ก้านไม้	☐ ไม้ไอศกรีม
☐ ใบไม้	☐ อื่น ๆ.....
☐ ขวดน้ำ	

- วัสดุที่ใช้ทำแบบจำลองสถาปัตยกรรม

☐ ไม้	☐ ลัง
☐ ดินเหนียว	☐ อื่น ๆ.....
☐ ดินน้ำมัน	

- วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ออกแบบ

- ดินสอ สี กระดาษ
- คอมพิวเตอร์
- อื่น ๆ.....

4. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร

- การสร้างบรรยากาศใน มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- สภาพการจัดห้องเรียน

- การถ่ายเทของอากาศ

- มีอากาศถ่ายเทได้ดี
- อากาศถ่ายเทไม่ดี

- แสงสว่าง

- มีแสงสว่างเหมาะสม
- แสงสว่างไม่พอ

- สิ่งรบกวน

- ปราศจากสิ่งรบกวน
- มีสิ่งรบกวน

- ความสะอาด

- มีความสะอาด
 ไม่มีความสะอาด

- ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

- มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน
 มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้ง
 มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน
 อื่น ๆ.....

- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

- มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี
 มีความรักใคร่ กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง
 มีความขัดแย้งกัน
 อื่น ๆ.....

- การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

- สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง
 สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง
 สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ
 อื่น ๆ.....

- การสร้างบรรยากาศใน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- สภาพการจัดห้องเรียน

- การถ่ายเทของอากาศ

- มีอากาศถ่ายเทได้ดี
- อากาศถ่ายเทไม่ดี

- แสงสว่าง

- มีแสงสว่างเหมาะสม
- แสงสว่างไม่พอ

- สิ่งรบกวน

- ปราศจากสิ่งรบกวน
- มีสิ่งรบกวน

- ความสะอาด

- มีความสะอาด
- ไม่มีความสะอาด

- ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

- มีความรื่นรมย์ สบายใจ ทั้งครูและนักเรียน
- มีความรื่นรมย์ และเครียดบ้างเป็นบางครั้ง
- มีความตึงเครียดทั้งครูและนักเรียน
- อื่น ๆ.....

- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

- มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกันดี
- มีความรักใคร่ กลมเกลียวและมีความขัดแย้งบ้างเป็นบางครั้ง
- มีความขัดแย้งกัน
- อื่น ๆ.....

- การสร้างบรรยากาศให้เกิดสุนทรียภาพ

- สร้างบรรยากาศโดยเสียงเพลง
- สร้างบรรยากาศโดยให้มีผ่อนคลาย มีความรื่นรมย์ภายในห้อง
- สร้างบรรยากาศโดยผลงานทางศิลปะ
- อื่น ๆ.....

5. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของนักเรียนอย่างไร

- การพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านการรับรู้ความงาม ด้านการตระหนักรู้ ห่วงเห่น ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ด้านอารมณ์

- ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น
- ทำให้มีความเครียดมากขึ้น มีความทุกข์มากขึ้น
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

- ด้านการรับรู้ความงาม

- รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

- ด้านการตระหนักรัก ห่วงแหนงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รัก และห่วงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

- การพัฒนาทางด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านการรับรู้ความงาม ด้านการตระหนักรักและห่วงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ในมาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

- ด้านอารมณ์

- ทำให้ผ่อนคลายความเครียด มีความสุขมากขึ้น
- ทำให้มีความเครียดมากขึ้น มีความทุกข์มากขึ้น
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

- ด้านการรับรู้ความงาม

- รับรู้ความงามในการสร้างผลงานและชื่นชมผลงานศิลปะ
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

- ด้านการตระหนักรู้และหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม

- รักและหวงแหน ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม มากขึ้น
- ไม่รู้สึกอะไร เลย ๆ
- อื่น ๆ.....

6. นักเรียนมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอะไร เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์)

.....

.....

.....

.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เวลา.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นางสาวบรรจงจิต เรืองณรงค์
วันเดือนปีเกิด	25 กันยายน 2515
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49 ถ.พระรามหก แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดพระยาหยัง สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์
พ.ศ.2544	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) จากสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ.2546	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.วค.) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ.2551	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ